

Ni Madigár Gulitán Tingód Ki Jesu-Cristo Na Igsulat I Lucas

Una Basan

Si Lucas tô ngadan katô manubù na igsulat kani libro. Judio tô langun duma manubù na igsulat ka mga libro tun ta Bibliya, asal ánnà Judio si Lucas, su Griego sikandin.

Doktor si Lucas, asta dakál tô isóddóran din. Ágpararaké si Lucas asta si Pablo. Si Lucas tô sábbad manubù na igtákkás ki Pablo dalám katô kasadun din tun ta marapung mga banuwa ébô mulit-ulit katô kagi ka Manama.

Igsulat i Lucas ni libro, asta igpapid din tun ki Teofilo na sábbad ágkabantug manubù na Griego. Si Lucas tô igsulat pagsik katô libro na ánggadanan “Mga Lumu Katô Mga Apostoles.”

Nit libro na igsulat i Lucas, igulit din tingód katô Batà ka Manama na Igpamanubù ébô makaluwà ki tikud tun ta salà. Igulit i Lucas tô tingód katô tabang i Jesus ka mga manubù na ibógókan, asta ihirapan, asta masalà-salà. Igulit i Lucas tô tingód ki Jesus tikud katô kapamasusu kandin sippang tun ta kamaté din asta kanté din puman.

¹ Madigár rarak ku Teofilo:

Marapung dán tô mga manubù na igsulat tingód katô inému dini áknita. ² Tô igsulat dan, tô gó é igulit katô mga manubù na igkita katô langun linumuwan i Jesus tikud tun ta katigkanayan, asta

igulit-ulit dan áknami tô kagi katô Áglangngagán.
³ Madigár rarak ku, igahà ku tô langun linu-
 muwan din tikud tun ta katigkanayan. Purisu
 igpanámdámma na kailangan tapidán ku asta su-
 latán ku tô langun para áknikó ⁴ébô kasóddóran nu
 na bánnal gó tô mga igtinurù áknikó.

Igpakita tô panaligan ka Manama ki Zacarias

⁵ Dángngan, dalám katô igharì si Herodes tun
 ta probinsya ka Judea, duwán sábbad pangulu ka
 templo na ánggadanan ki Zacarias. Sikandin tô
 sábbad pangulu ka templo na sakup ka grupo i
 Abias. Duwán sawa i Zacarias na ánggadanan ki
 Elisabet na sábbad rubbad i Aaron na pangulu ka
 templo sayyan. ⁶ Idayawan tô Manama kandan
 duwa, su nángngà tô áglumun dan tun ta saruwan
 ka Manama. Ágbánnal dan katô langun sugù katô
 Áglangngagán. ⁷ Ándà palang batà dan, su dì ágbatà
 si Elisabet, asta tugál dan dán duwa.

⁸ Duwán sábbad álló na iglumu si Zacarias tun
 ta templo, su tô gó tô mga álló ka kalumu katô
 grupo na isakupan din tun ta templo. ⁹ Tô
 ágkémun katô mga pangulu ka templo, igripa dan
 ka sadan tun kandan tô gumóbbó ka pamammut,
 asta si Zacarias tô isalin ukit ka ripa.* Purisu
 igahu sikandin tun ta templo katô Áglangngagán.
¹⁰ Róggun na ággóbbó sikandin katô pamammut
 tun dalám, marapung tô mga manubù na ágdasal
 tun ta luwà.

* **1:9** 1:9 Su marapung tô mga pangulu ka templo, tô gó gripa dan
 ka sadan é gumóbbó katô pamammut. Iring na makasábbad dád
 gumóbbó tô tagsábbad-sábbad pangulu tun ta tibuk kantayan din.

¹¹ Duwán sábbad panaligan katô Áglangngagán na igpakita ki Zacarias tun ta ággóbbówanan katô pamammut dadan tun ta kawanan. ¹² Tô igkita si Zacarias katô panaligan, igkállas sikandin, asta imáddangan. ¹³ Asal igkagi tô panaligan, na mà din, “Zacarias, yaka ágkamáddangan. Igdinág dán ka Manama tô áknikó dasalán, su duwán batà nu mama na pamasusun katô sawa nu na si Elisabet. Kailangan ngadanan nu sikandin ki Juan. ¹⁴ Tuu ka gó kadayawan, asta marapung tô mga manubù na kadayawan tingód katô kapamasusu kandin, ¹⁵ su imun sikandin mabantug tun ta saruwan katô Áglangngagán. Dì gó minám sikandin ka bino ó agad ándin tô ginámmán na pakalasing. Agad tô dì pa sikandin mapamasusu, kapánnuan sikandin katô Ugis Espiritu. ¹⁶ Ukit kandin, marapung tô mga rubbad i Israel na lumónód tun ta Áglangngagán dan na Manama. ¹⁷ Muna sikandin katô Áglangngagán, asta duwán katulusan din ébô mulit-ulit ka kagi katô Áglangngagán iring ki Elias na propeta katô Áglangngagán sayyan. Ukit kandin, duwán kasunayan katô mga ámmà asta gabatà, asta tô mga manubù na dì ágbánnal ka Manama, palónódán tô panámdám dan tun ta katallángngan ébô makataganà dan ka kadunggù katô Áglangngagán.”

¹⁸ Igkagi si Zacarias tun ta panaligan, na mà din, “Pamánnun ku ka kasóddór tô katumanan kani ágkagin nu kanak? Su tugállad, asta tugál dán tô sawa ku.”

¹⁹ Igtaba tô panaligan, “Sakán si Gabriel, asta inalayunna ágtindág tun ta saruwan ka Manama.

Igpapidda ikandin dini áknikó ébô pasóddórán ni madigár gulitán áknikó. ²⁰ Na, tikud áknganni, móm móka, su ándà ka bánnal katô igkagi ku áknikó. Dì ka makakagi sippang ka dumunggù tô álló na matuman ni igkagi ku, su matuman gó ni tun ta nángngà álló.”

²¹ Na, tô mga manubù tun ta plasa katô templo, igangat dan katô kaluwà i Zacarias, asta isalábbuan dan su idugé sikandin tun dalám. ²² Tô igluwà sikandin tikud tun ta templo, dì dán sikandin pakakagi. Purisu isóddórán dan na duwán igpakita katô Manama kandin tun dalám katô templo. Asal marag dád sikandin ágsingyas ukit ka bállad din, su inómmó dán.

²³ Pángnga iglumu si Zacarias tun ta templo, iguli sikandin tun ta balé din.

²⁴ Ándà kadugé, igmabáddás tô sawa i Zacarias na si Elisabet. Dalám ka lima bulan, ándà sikandin luwà tun ta balé din. ²⁵ Igkagi sikandin, na mà din, “Inéduwan gó tô Áglangngagán kanak. Igkangé din dán dini kanak tô kayyaan ku, su sippang áknganni ándà a ikabatà.”

Igpasóddór tô tingód katô kapamasusu ki Jesus

²⁶ Tô ánnám dán bulan tô gátták i Elisabet, igpapid ka Manama tô panaligan din na si Gabriel tun ta lunsud ka Nazaret na sakup ka probinsya ka Galilea. ²⁷ Duwán sábbad bayi na ándà pa kalayuki† na ánggadanan ki Maria. Duwán banà din na ánggadanan ki Jose na sábbad rubbad i Harì David sayyan. ²⁸ Tô igdunggù si Gabriel

† **1:27** 1:27 Sábbad bayi na ándà pa kalayuki; tun ta kinagiyan ka English, “virgin.”

tun ki Maria, igkagi sikandin, na mà din, “Kadayawan ka! Ágkéduwan tô Áglangngagán áknikó, asta ágtákkásson ka ikandin!”

²⁹ Isalábbuan si Maria tingód katô igkagi katô panaligan. Igpanámdám sikandin ka ándin tô kóbadan kani. ³⁰ Igkagi tô panaligan, na mà din, “Maria, yaka ágkamáddangan, su inéduwan tô Manama áknikó. ³¹ Kumabáddás ka, asta duwán batà mama na pamasusun nu, asta ngadanan nu tô batà ki Jesus. ³² Mabantug sikandin, asta tawarán sikandin na Batà ka Manama na Tuu Mallayat. Imun katô Áglangngagán na Manama sikandin na hari iring katô kamónaan din sayyan na si David. ³³ Mangulu sikandin katô langun rubbad i Jacob sippang ka ándà ágtamanán. Ándà dán ágtamanán katô pagpangulu din.”

³⁴ Igkagi si Maria tun ta panaligan, na mà din, “Ándà pa дума ku. Purisu pamánnun na mému ni?”

³⁵ Igtaba tô panaligan, na mà din, “Sunnadan ka katô Ugis Espiritu, asta tabangan ka ukit katô katulusan ka Manama na Tuu Mallayat. Purisu tô batà na pamasusun nu, ándà salà din, asta tawarán sikandin na Batà ka Manama. ³⁶ Na, paminág ka kanak. Tô gakád nu na si Elisabet, agad isóddóran ka mga дума na ði sikandin matà su tugál dán sikandin, asal igmabáddás dán sikandin ka ánnám bulan, ³⁷ su ágkému katô Manama tô langun.”

³⁸ Igkagi si Maria, na mà din, “Inalayunna ágbánnal katô Áglangngagán. Mólà pa na matuman ðini kanak tô igkagi nu.”

Na, igiwà tō panaligan.

Igahà i Maria si Elisabet

³⁹ Àndà kadugé, sékót si Maria igsadun tun ta pabungan sippang tun ta sábbad lunsud na sakup ka probinsya ka Judea. ⁴⁰ Igahu si Maria tun ta balé i Zacarias, asta igpangumusta sikandin ki Elisabet. ⁴¹ Tō igdinág si Elisabet katō kapangumusta i Maria, igkálláng-kálláng tō batà tun dalám katō gátták din, asta ipánnuan si Elisabet katō Ugis Espiritu. ⁴² Purisu igkagi si Elisabet ka mabákkár, na mà din, “Tun ta langun gabayi, inéduwan tō Manama áknikó ka tandingán kandan, asta inéduwan tō Manama katō pamasusun nu! ⁴³ Dakál gó tō dayó ku su igahà a katō innà katō Áglangngagán ku. ⁴⁴ Tō igdinágga katō kapangumusta nu, agad tō batà tun dalám katō gátták ku idayawan asta igkálláng-kálláng. ⁴⁵ Ágkadayawan ka su igbánnal ka na tumanán katō Áglangngagán tō igkagi din áknikó.”

Igdurung i Maria tō Manama

⁴⁶ Na, igkagi si Maria, na mà din, “Ágdurungán ku tō Áglangngagán, ⁴⁷ asta idayawanna tingód katō Manama na Taratábbus ku, ⁴⁸ su agad mabbabà dád tō kamanubuan ku, asal isampáttanna katō Manama. Purisu tikud áknganni, kumagi tō langun manubù na ágkéduwan tō Manama kanak, ⁴⁹ su madigár tō mga kasalábbuan na iglumu katō matulus Manama kanak, asta ugis gó sikandin. ⁵⁰ Tikud tun ta katigkanayan, ágpanayun tō kédu katō Manama tun ta langun ka karubbadan na

ágpangadap asta ágbánnal kandin. ⁵¹ Ágpasóddórán din na matulus sikandin ukit katô mga áglumun din. Ágpéwaán din tô mga manubù na ágpallayatlayat katô sarili dan. ⁵² Giwaán din tô mga pangulu tikud tun ta gunsadanan dan, asta gimun din na mallayat tô kamanubuan katô mga ágpabbabà. ⁵³ Tô mga manubù na ágpamballusán, gimássugán din ka kadigárran. Asal tô mga ágkaduwánnan manubù ágpéwaán din na ándà ágkapid. ⁵⁴ Sikita na mga rubbad i Israel na ágbánnal kandin tô igtabangan din. Ándà din kalingawi tô tandô din na kéduwan sikandin kandan, ⁵⁵ su igtandóan ka Manama si Abraham asta tô mga rubbad din na kéduwan sikandin kandan sippang ka ándà ágtamanán.”

⁵⁶ Na, igóddô si Maria tun ki Elisabet dalám ka mga tállu bulan, asta igulì sikandin.

Tô kapamasusu ki Juan na Tarabunyag

⁵⁷ Na, igdunggù tô álló ka kapamasusu i Elisabet, asta batà mama tô ipamasusu din. ⁵⁸ Igdinág tô mga simbalé din asta tô mga gakád din na tuu inéduwan tô Áglangngagán kandin, asta idayawan dan pagsik.

⁵⁹ Na, tun ta ikawalu álló tikud tun ta kapamasusu katô batà, igpalimudé tô mga simbalé din asta tô mga gakád din ébô tupuwan asta ngadanan tô batà. Kakalyag dan na ngadanan sikandin ki Zacarias na magunawa ka ngadan katô ámmà din. ⁶⁰ Asal igkagi si Elisabet, na mà din, “Dì mému yan, su kailangan Juan tô ngadanán kandin.”

⁶¹ Igkagi sikandan ki Elisabet, “Asal ándà gó kaditaan yu na duwán ngadan iring kanan.”

⁶² Na, igsingyas dan ki Zacarias ka ándin tô ngadan na inalyagan din. ⁶³ Igsingyas sikandin na bággayan ka ágsulatan, asta igsulat din ni kagi, “Si Juan tô ngadanán kandin.”

Isalábbuan dan gó langun. ⁶⁴ Tigkô ikakagi dán si Zacarias, asta igdurung din tô Manama. ⁶⁵ Igekállas tô langun simbalé dan, asta italap tô tingód kani langun ilmu tun ta kaluwagan ka pabunganán tun ta probinsya ka Judea. ⁶⁶ Ikapanámdám tô langun na ikadinág tingód kani, asta igpénsaé dan, na mà dan, “Ándin basì tô dungguán kani batà?” Su duwán gó katulusan katô Áglangngagán tun kandin.

Igpakagi ka Manama si Zacarias

⁶⁷ Na, si Zacarias ipánnuan katô Ugis Espiritu, asta igpakagi ka Manama sikandin, na mà din, ⁶⁸ “Durungán ta tô Áglangngagán na Manama na ágsarigan katô langun rubbad i Israel, su igpakita sikandin áknita ébô tábbusán ki ikandin na mga sakup din. ⁶⁹ Duwán papiddán katô matulus Manama ébô tumábbus áknita tikud tun ta salà. Sikandin tô sábbad rubbad i David na ágbánnal katô Manama sayyan. ⁷⁰ Ni gó é igtandô ka Manama sayyan ukit ka mga propeta na igbánnal kandin, su igkagi sikandin ⁷¹ na tabangan ki ikandin ébô makaluwà ki tikud tun ta bállad katô mga usig ta asta tikud tun ta mga manubù na ágkaringasa áknita. ⁷² Igtandô katô Manama na kéduwan din tô mga kamónaan ta, asta ándà din kalingawi tô kasabotan din. ⁷³ Igtandô din tun ta kamónaan ta

na si Abraham ⁷⁴ na paluwaán ki ikandin tikud tun ta bállad katô mga usig ta ébô mangadap ki kandin na ándà máddang ta. ⁷⁵ Kakalyag ka Manama na ándà salà ta, asta nángngà tó áglumun ta tun ta saruwan din ka ándà ágtamanán.

⁷⁶ “Na, sikuna na batà ku, tawarán ka na propeta ka Manama na Tuu Mallayat. Muna ka katô Áglangngagán ébô taganaán nu tó mga manubù tingód ka kadunggù katô Áglangngagán. ⁷⁷ Sikuna tó pasóddór tun ta mga sakup din na matábbus dan ukit katô kapasinsiya din katô mga salà dan. ⁷⁸ Tingód katô kédu asta ginawa ka Manama, dumunggù tó papiddán din tikud tun ta langit iring katô kasilat ka álló ébô tábbusán ki ikandin. ⁷⁹ Suméllà sikandin dini áknita na góddô tun ta kangittángngan asta imáddangan katô kamatayan, ébô pakitanán ki ikandin katô gukitan na ágsadun tun ta kasunayan.”

⁸⁰ Na, igdakál si Juan, asta ágkasarigan sikandin. Igóddô sikandin tun ta disyerto sippang katô álló na igpakita sikandin tun ta mga rubbad i Israel.

2

Tô kapamasusu ki Jesus

Luc 2:1-7; Mat 1:18-25

¹ Na, dalám katô si Augusto tó emperador tun ta Roma, duwán sugù din na kailangan palistan tó ngadan katô langun manubù na isakup katô gobyerno ka Roma. ² Ni gó tó una kapalista ka ngadan dalám katô si Cirenio tó gobernador tun ta Siria. ³ Purisu igpansadun tó langun manubù

tun ta lunsud katô kamónaan dan ébô palistan tô ngadan dan.

⁴ Tô gó tô gunayan na igpanó si Jose tikud tun ta lunsud ka Nazaret na sakup ka probinsya ka Galilea, asta igsadun sikandin tun ta probinsya ka Judea sippang tun ta lunsud ka Betlehem, su Betlehem tô lunsud na igtikudan katô kamónaan din na si Hari David sayyan. ⁵ Igpíd i Jose tô banà din na si Maria na mabáddás dán ébô palistan tô ngadan dan. ⁶ Na, róggun dutun dan, igdunggù tô álló na mamasusu dán si Maria. ⁷ Igbatà sikandin katô tambang kaké batà din na mama. Igtángngás i Maria tô batà ka óggét, asta igpadággà din tun ta ágkannanan ka mannanap, su ándà lugar para kandan tun ta balé na ágdungguan.

Igpakita tô mga panaligan tun ta mga taradóppón ka karnero

⁸ Na, madani tun ta lunsud ka Betlehem, duwán mga taradóppón ka karnero na igladé ka dukilám igdóppón ka mga karnero dan tun ta sigbátán tanà. ⁹ Tigkô duwán sábbad panaligan katô Áglangngagán na igpakita kandan. Igséllaan tô mga taradóppón katô séllaán katô Áglangngagán, asta tuu dan gó imáddangan. ¹⁰ Asal igkagi tô panaligan, na mà din, “Yakó ágkamáddangan! Duwán madigár gulitán ku ákniyu na makabággé ka dayó tun ta langun manubù. ¹¹ Ni dukilám ni, tun ta lunsud na igtikudan i Hari David sayyan, ipamasusu tô ákniyu Taratábbus. Sikandin tô Mesiyas

na Áglangngagán.* 12 Ni gó tô kakilalaan ébô kasóddóran yu na bánnal ni igulit ku ákniyu. Kitanán yu tô batà na igtángngás ka óggét, asta igpadággà tun ta ágkannanan ka mga mannanap.”

13 Tigkô dád igláltó tô marapung mga panaligan tikud tun ta langit na igduma katô tagnà, asta igdurung dan katô Manama, na mà dan, 14 “Durungán tô Manama tun datas ta langit. Duwán kasunayan tun ta mga manubù na makadayó ka Manama dini ta banuwa!”

15 Tô iguli dán tô mga panaligan tun ta langit, igpatóngkóé tô mga taradóppón ka karnero, na mà dan, “Madun ki tun ta Betlehem ébô kitanán ta tô ilumu na igpasóddór katô Áglangngagán áknita.”

16 Purisu sékót dan igsadun tun ta Betlehem. Igkita dan si Maria asta si Jose, asta igkita dan tô batà na igpadággà tun ta ágkannanan ka mannanap. 17 Tô igkita dan katô batà, igulit dan tô igkagi katô panaligan kandan tingód katô batà. 18 Isalábbuan gó tô langun manubù na igdinág katô igulit katô mga taradóppón. 19 Tô langun katô igdinág asta igkita i Maria igtagù din tun ta pusung din, asta inalayun din ágpanámdámmán. 20 Iguli tô mga taradóppón na ágabantug asta ágdurung katô Manama tingód katô langun na igdinág asta igkita dan, su bánnal tô igulit katô panaligan kandan.

Inggadanan si Jesus

21 Tun ta ikawalu álló tikud tun ta kapamasusu katô batà, igtupuwan sikandin, asta inggadanan

* **2:11** 2:11 Tállu tô igkagi katô panaligan tingód ki Jesus: sikandin tô Taratábbus, sikandin tô Cristo ó Mesiyas na igsalin ka Manama, asta sikandin tô Áglangngagán na Manama.

ki Jesus, su tô gó tô ngadan na igkagi katô panaligan ki Maria tô ándà pa sikandin mabáddás.

Igpíd si Jesus tun ta templo

²² Na, igdunggù tô álló na igsadun si Jose asta si Maria tun ta Jerusalem ébô mánnal katô sugù i Moises† tingód ka mantu igpamasusu. Igpíd dan tô batà ébô bággén tun ta Áglangngagán,²³ su duwán sugù katô Áglangngagán na kailangan bággén tun ta Áglangngagán tô langun ka panganayan mga gabatà gamama.‡ ²⁴ Igsadun si Jose asta si Maria tun ta templo ébô góbbón dan tun ta saruwan katô Áglangngagán tô duwa manatad ó duwa salapati na marénták pa, su tô gó tô igsugù katô Áglangngagán tingód ka mantu igpamasusu.§

²⁵ Na, duwán sábbad taga Jerusalem na ánggadanan ki Simeon. Nángngà tô áglumun din tun ta saruwan ka Manama, asta ágbánnal sikandin ka Manama. Inalayun sikandin gimán katô álló na paluwaán ka Manama tô mga rubbad i Israel. Inalayun sikandin ipánnuan katô Ugis Espiritu. ²⁶ Taganà igpasóddór katô Ugis Espiritu na dì pa maté sikandin sippang ka kitanán din tô Mesiyas na papiddán katô Áglangngagán. ²⁷ Na, tô álló tô, igpíd katô Ugis Espiritu si Simeon tun ta templo. Tô igpíd tô ámmà asta tô innà ki Jesus tun ta templo

† **2:22** 2:22 Manama tô igbággé katô mga sugù ki Moises, asta si Moises tô igbággé katô mga sugù tun ta mga rubbad i Israel. Purisu ágtawarán katô mga rubbad i Israel na mga sugù i Moises. ‡ **2:23** 2:23 Ahaán tô Exodo 13:2,12. § **2:24** 2:24 Ahaán tô Levitico 12:8.

ébô tumanán dan tô sugù ka Manama,* ²⁸ igsipit i Simeon tô batà, asta igpasalamat sikandin ka Manama, na mà din, ²⁹ “Áglangngagán ku, ituman dán tô igtandô nu kanak. Purisu mému dán ka matéya na duwán kasunayan. ³⁰ Igkita kud tô igpapid nu ébô tumábbus áknami tikud tun ta salà dé. ³¹ Sikandin tô igtaganà nu tun ta tubang katô langun manubù. ³² Iring sikandin katô sulù, su pakitanán din tô kakalyag nu tun ta langun manubù na ánnà Judio, asta ukit kandin pabantugán ké na mga rubbad i Israel na igsalin nu.”

³³ Na, isalábbuan tô ámmà asta tô innà katô igkagi i Simeon tingód katô batà. ³⁴ Igdasal si Simeon na tabangan dan ka Manama, asta igkagiyan din si Maria, na mà din, “Na, ni batà nu tô igsalin ka Manama ébô ássan din tô mga rubbad i Israel. Su marapung tô méllé kandin, asta supakan dan katô Manama. Asal marapung tô kadayawan tingód kandin, asta makaluwà dan tikud tun ta supak ka Manama, ³⁵ su ukit kani batà ni, pasóddórán tô panámdám katô marapung manubù. Agad sikuna, iring na kótángngan tô áknikó pusung.”

³⁶ Tun ta templo, duwán sábbad bayi na ánggadanan ki Ana na propeta ka Manama. Si Panuel tô ngadan katô ámmà din na sakup katô grupo i Aser na kamónaan dan. Duwán дума i Ana, asal pittu dád ámmé tô kapadumaé dan, asta ibalu sikandin. Tugál dán sikandin, ³⁷ su kawaluwan áppat (84) dán é idad din. Marag sikandin ágsadun tun ta templo, su álló asta

* **2:27** 2:27 Tingód katô sugù ka Manama, ahaán tô 2:24.

dukilám ágpangadap sikandin katô Manama, ágpuwasa, asta ágdasal. ³⁸ Róggun na igkagi pa si Simeon ki Maria, igpadani si Ana tun kandan, asta igpasalamat sikandin tun ta Manama. Igulit sikandin tingód ki Jesus tun ta langun manubù na gangat katô papiddán ka Manama ébô tumábbus katô mga taga Jerusalem.

Igulì dan tun ta Nazaret

³⁹ Na, tô igtuman dán i Jose asta i Maria tô langun sugù katô Áglangngagán tingód ka batà na mantu igpamasusu, igulì dan tun ta lunsud ka Nazaret na sakup ka probinsya ka Galilea. ⁴⁰ Igdakál si Jesus, igmabákkár tô lawa din, asta duwán kapandayan din, su inéduwan tô Manama kandin.

Dutun si Jesus ta templo

⁴¹ Na, kada ámmé, ágsadun tô ámmà asta tô innà i Jesus tun ta Jerusalem ébô mapil dan katô Kalimudan Ka Kalabé.† ⁴² Tô sapulù duwa (12) dán é idad i Jesus, igsadun dan tun ta Jerusalem ébô mapil dan, su tô gó tô ágkémun dan. ⁴³ Tô ipángnga dán tô kalimudan, igtigkané dan igulì tun ta Nazaret. Asal si Jesus igpatanan pa tun ta Jerusalem. Tô ámmà asta tô innà din ándà ikasóddór, ⁴⁴ su kéman dan ka igtákkás sikandin katô mga kadumaan dan tun ta dalan. Igladé dan ka álló igpanó. Tô mapun dán, igpamasak dan si Jesus tun ta mga kaditaan dan asta tun ta duma mga manubù na ágpanó tun

† **2:41** 2:41 Ni gó tô kalimudan katô mga Judio na ágkasampáttan dan tingód katô kapaluwà ka Manama katô mga kamónaan dan tikud tun ta kallang kandan tun ta Ehipto.

ta dalan. ⁴⁵ Tô ikasóddór dan na ándà ikatákkás si Jesus kandan, iglónód dan tun ta Jerusalem ébô pamasakán sikandin. ⁴⁶ Tun ta ikatállu álló, igkita dan si Jesus tun ta templo. Igunsad sikandin дума katô mga taratinurù, ágpaminág sikandin, asta ginsà kandan. ⁴⁷ Isalábbuan tô langun na ikadinág kandin tingód katô kapandayan din asta mga taba din.

⁴⁸ Tô igkita tô ámmà asta tô innà din kandin, isalábbuan dan. Iggagi tô innà din, na mà din, “Ánnà nángngà tô iglumu nu áknami. Igpamasak ké áknikó su tuu ké itanaan.”

⁴⁹ Igtaba si Jesus, na mà din, “Isalábbuanna su igpamasak kó kanak. Nángngà pád na kasóddóran yu na kannunna ta balé katô Ámmà ku.”

⁵⁰ Asal ándà dan kagpátti tô igkagi i Jesus kandan.

⁵¹ Igtákkás si Jesus kandan, igulì dan tun ta Nazaret, asta ágbánnal sikandin kandan. Tô langun katô igdinág asta igkita i Maria igtagù din tun ta pusung din. ⁵² Ágkadugangan pô gó tô kapandayan i Jesus, asta ágpanayun sikandin ágdakál. Ágkadayawan tô Manama asta tô mga manubù tingód kandin.

3

Igulit-ulit si Juan na Tarabunyag

Luc 3:1-20; Mat 3:1-12; Mar 1:1-8; Juan 1:19-28

¹ Na, tun ta ikasapulù lima ámmé na si Tiberio tô emperador tun ta Róma, si Poncio Pilato tô gobernador tun ta Judea, si Herodes tô pangulu tun ta Galilea, tô kataladi din na si Felipe tô pangulu tun

ta Iturea asta Trakonite, si Lisantias tô pangulu tun ta Abilena, ² asta si Anas asta si Caifas tô mga tuu mallayat ka pangulu katô templo. Na, rôggun na igóddô si Juan na batà i Zacarias tun ta disyerto, igkagi tô Manama kandin. ³ Na, igsadun si Juan tun ta langun banuwa madani tun ta Wayig ka Jordan. Igulit-ulit sikandin na kailangan rumákkád tô mga manubù asta bunyagan dan ébô pasinsiyaan ka Manama tô mga salà dan. ⁴ Na, mà katô kagi ka Manama tingód ki Juan tun ta libro katô propeta na si Isaias,

“Duwán sábbad manubù na dinággán yu na gullaó tun ta disyerto, na mà din, ‘Taganà yu tô ukitanan katô Áglangngagán. Tullid yu tô dalan na ukitan din.’ ⁵ Tambunan tô langun banád, asta pattadán tô langun pabunyan. Tullidán tô béngkóg dalan, asta piyaan tô dalan na marapung mga sábbáng asta batun. ⁶ Kitanán katô langun tô katábbus ka Manama katô mga manubù.”*

⁷ Na, marapung tô mga manubù na igsadun tun ki Juan ébô pabunyag kandin. Igkagi si Juan kandan, na mà din, “Madat kó iring na mga áppuy! Manan ka pabunyag kó agad ándà kó rákkád? Kéman yu ka dì kó supakan ka Manama ka tapuri álló. ⁸ Lumu yu tô nángngà tun ta saruwan ka Manama ébô kasóddóran na bánnal igtanan kód asta igsódô kód áglumu ka salà. Yakó ágpanámdám na dì kó supakan su sikiyu tô mga rubbad i Abraham. Kagiyan ku sikiyu na agad ni mga batu mému imun ka Manama na mga rubbad i Abraham na

* **3:6** 3:4-6 Isaias 40:3-5.

bullas ákniyu. ⁹ Iring kó na kayu na masig dán pilén, su ágpilén asta ággóbbón tô langun kayu na ándà madigár buuy.”

¹⁰ Iginsà tô ilimud mga manubù ki Juan, na mà dan, “Ándin tô kailangan lumun dé?”

¹¹ Igtaba si Juan, na mà din, “Atin ka duwán duwa umpak yu, bággé yu tô sábbad tun ta manubù na ándà palang gumpakán. Atin ka duwán ágkakan yu, bággéyi yu tô manubù na ándà palang ágkakan.”

¹² Duwán pagsik mga taralimud ka buwis na igsadun tun ki Juan ébô pabunyag dan kandin. Igkagi sikandan, na mà dan, “Sir, ándin tô kailangan lumun dé?”

¹³ Igtaba si Juan, na mà din, “Yakó ágpamuyù ka buwis na sobra katô sugù ka gobyerno.”

¹⁴ Duwán pagsik mga sundalo na iginsà kandin, na mà dan, “Na, sikami, ándin é kailangan lumun dé?”

Igtaba si Juan, na mà din, “Yakó ágpirit katô manubù ébô bággayan kó ka salapì. Yakó ágdimanda ukit ka bulaló ébô bággayan kó ka salapì. Asal agad ándin é tandan katô gobyerno para ákniyu, kailangan kanángngaan kó.”

¹⁵ Na, tô igdinág tô mga manubù ki Juan, igpanámdám dan na si Juan dán gó tô Mesiyas na gangatan dan. ¹⁶ Asal igkagi si Juan, na mà din, “Ágbunyagga ákniyu ka wayig. Asal duwán pa dumunggù na tuu pa mallayat tô kamanubuan din ka tandingán kanak. Ánnà a nángngà na tumabang kandin agad lumusutta dád katô sandalyas din. Sikandin tô munyag ákniyu katô Ugis Espiritu asta apuy. ¹⁷ Iring sikandin na manubù na ágpalayap

ka trigo na igarik din, tipunán din, asta taguán din tun ta lukung. Asal tô uut asta uppis góbbón din tun ta apuy na dì ágkapadáng.”

¹⁸ Igulit-ulit i Juan tô Madigár Gulitán tun ta langun manubù, asta igkagiyan din sikandan na kailangan bánnalán dan tô ágtinuruán din.

¹⁹ Na, si Herodes tô pangulu tun ta Galilea. Asal igsapadan i Juan sikandin, su igagó din tô ipag din na si Herodias, asta marapung pa tô madat mga linumuwan din. ²⁰ Tun ta katapuriyan, igdugangan pô gó i Herodes tô mga salà din su igpaprison din si Juan.

Igpabunyag si Jesus

Luc 3:21-22; Mat 3:13-17; Mar 1:9-11

²¹ Na, tô ándà pa prisowi si Juan, duwán álló na igbunyag sikandin katô langun manubù, asta igpabunyag pagsik si Jesus. Róggun na igdasal si Jesus, ipókéan tô langit, ²² asta igsunnad tô Ugis Espiritu tun kandin na iring na bónnóng ka salapati. Duwán kagi tikud tun ta langit, na mà din, “Sikuna tô kanak Batà na ágginawaan ku. Ágkadayawanna gó áknikó.”

Mga kamónaan i Jesus

Luc 3:23-38; Mat 1:1-17

²³ Tô igtigkané si Jesus igtinurù, mga tállu pulù (30) é idad din. Kéman katô langun manubù na batà i Jose si Jesus.† Si Jose tô batà i Heli. ²⁴ Si Heli tô batà i Matat. Si Matat tô batà i Levi. Si Levi tô

† **3:23** 3:23 Si Jose tô ámmà-ámmà i Jesus su ánnà sikandin tô bánnal ámmà din (Mateo 1:25). Si Jesus tô Batà ka Manama, su igmabáddás tô innà din si Maria ukit katô Ugis Espiritu na igsunnad tun kandin (Lucas 1:35).

batà i Melki. Si Melki tô batà i Jana. Si Jana tô batà i Jose. ²⁵ Si Jose tô batà i Matatias. Si Matatias tô batà i Amos. Si Amos tô batà i Nahum. Si Nahum tô batà i Esli. Si Esli tô batà i Nagai. ²⁶ Si Nagai tô batà i Maat. Si Maat tô batà i Matatias. Si Matatias tô batà i Semei. Si Semei tô batà i Jose. Si Jose tô batà i Joda.

²⁷ Si Joda tô batà i Joana. Si Joana tô batà i Resa. Si Resa tô batà i Sorobabel. Si Sorobabel tô batà i Salatiel. Si Salatiel tô batà i Neri. ²⁸ Si Neri tô batà i Melki. Si Melki tô batà i Addi. Si Addi tô batà i Cosam. Si Cosam tô batà i Elmodam. Si Elmodam tô batà i Er. ²⁹ Si Er tô batà i Josue. Si Josue tô batà i Eliezer. Si Eliezer tô batà i Jorim. Si Jorim tô batà i Matat. Si Matat tô batà i Levi.

³⁰ Si Levi tô batà i Simeon. Si Simeon tô batà i Juda. Si Juda tô batà i Jose. Si Jose tô batà i Jonan. Si Jonan tô batà i Eliakim. ³¹ Si Eliakim tô batà i Melea. Si Melea tô batà i Mainan. Si Mainan tô batà i Matata. Si Matata tô batà i Natan. Si Natan tô batà i David. ³² Si David tô batà i Isai. Si Isai tô batà i Obed. Si Obed tô batà i Boos. Si Boos tô batà i Salmon. Si Salmon tô batà i Naason.

³³ Si Naason tô batà i Aminadab. Si Aminadab tô batà i Aram. Si Aram tô batà i Arni. Si Arni tô batà i Esrom. Si Esrom tô batà i Fares. Si Fares tô batà i Juda. ³⁴ Si Juda tô batà i Jacob. Si Jacob tô batà i Isaac. Si Isaac tô batà i Abraham. Si Abraham tô batà i Tare. Si Tare tô batà i Nakor. ³⁵ Si Nakor tô batà i Serug. Si Serug tô batà i Ragau. Si Ragau tô batà i Peleg. Si Peleg tô batà i Eber. Si Eber tô batà i Sala.

³⁶ Si Sala tô batà i Cainan. Si Cainan tô batà i Arfaxad. Si Arfaxad tô batà i Sem. Si Sem tô batà i Noe. Si Noe tô batà i Lamec. ³⁷ Si Lamec tô batà i Metusela. Si Metusela tô batà i Enoc. Si Enoc

tô batà i Jared. Si Jared tô batà i Mahalaleel. Si Mahalaleel tô batà i Cainan. ³⁸ Si Cainan tô batà i Enos. Si Enos tô batà i Set. Si Set tô batà i Adan. Si Adan tô batà ka Manama.

4

Katintal ki Jesus

Luc 4:1-13; Mat 4:1-11; Mar 1:12-13

¹ Na, ipánnuan katô Ugis Espiritu si Jesus, asta igpanó sikandin tikud tun ta Wayig ka Jordan. Igpíd sikandin katô Ugis Espiritu tun ta disyerto ² asta igtintal i Maibuyan dalám ka kappatan (40) álló. Dalám katô mga álló tô, ándà palang igkan i Jesus. Purisu igballus sikandin. ³ Igkagi si Maibuyan, na mà din, “Atin ka sikuna tô Batà ka Manama, imu nu pan ni mga batu.”

⁴ Asal igtaba si Jesus, na mà din, “Diya, su mà katô kagi ka Manama,

“ ‘Ánnà dád ágkannán é ágkailanganán katô kantayan ka manubù.’ ”*

⁵ Na, igpid i Maibuyan si Jesus tun ta mallayat pabungan. Ándà kadugé, igpakita din ki Jesus tô langun lugar dini ta tibuk banuwa. ⁶ Igkagi si Maibuyan, na mà din, “Bággén ku áknikó tô pagpangulu asta tô sélaán kani langun banuwa, su igbággé kanak, asta makabággéya tun ta agad sadan tô salinán ku. ⁷ Atin ka mangadap ka kanak, bággén ku áknikó tô langun kani.”

⁸ Asal igtaba si Jesus, na mà din, “Diya, su mà katô kagi ka Manama,

* **4:4** 4:4 Deuteronomio 8:3.

“Tô dád Áglangngagán na Manama tô kailangan ágpangadapán yu, asta sikandin dád tô kailangan bánnalán yu.’ ”†

⁹ Na, igpid i Maibuyan si Jesus tun ta Jerusalem, asta igpatindág din tun ta bówwó katô templo. Igekagi si Maibuyan, na mà din, “Na, atin ka sikuna tô Batà ka Manama, tuppas ka tun ta tanà. ¹⁰ Di ka mamánnu, su mà katô kagi ka Manama,

“ ‘Papiddán katô Manama tô mga panaligan din ébô tumómmóng áknikó.’

¹¹ ‘Sakámmán ka katô mga panaligan din ébô di makadag tô paa nu tun ta mga batu.’ ”‡

¹² Asal igtaba si Jesus, na mà din, “Diya, su mà katô kagi ka Manama,

“ ‘Yakó ágtintal katô Áglangngagán na Manama yu.’ ”§

¹³ Na, pángnga igtintal i Maibuyan si Jesus ukit ka marapung kapókit, igiwà sikandin, asta igangat ka ássa álló.

Igtigkané si Jesus igtinurù

Luc 4:14-15; Mat 4:12-17; Mar 1:14-15

¹⁴ Na, ipánnuan si Jesus ka katulusan katô Ugis Espiritu, asta igsadun sikandin tun ta probinsya ka Galilea. Ándà kadugé, ibantug sikandin tun ta mga kaligadan banuwa. ¹⁵ Igtinurù sikandin tun ta mga simbaan ka Judio, asta ágpabantugán sikandin katô langun manubù.

Ándà tanggapi si Jesus tun ta Nazaret

Luc 4:16-30; Mat 13:53-58; Mar 6:1-6

† **4:8** 4:8 Deuteronomio 6:13. ‡ **4:11** 4:10-11 Salmo 91:11-12.

§ **4:12** 4:12 Deuteronomio 6:16.

¹⁶ Na, igsadun si Jesus tun ta lunsud ka Nazaret na igdakállan din. Tô álló ka kapaginawa, igsadun sikandin tun ta simbaan ka Judio, su tô gó é ágkémun din. Igtindág sikandin ébô masa katô kagi ka Manama na igsulat. ¹⁷ Igbággé dan kandin tô igsulat i Isaias na propeta sayyan. Igbákka i Jesus, igkita din ni kagi ni, asta igbasa din, na mà din,

¹⁸ “Ipánnuannad katô Ugis Espiritu katô Áglangngagán, su igsalinna ikandin ébô mulit-ulitta katô Madigár Gulitán tun ta mga manubù na ágkayù-ayuan. Igpapidda ikandin dini ákniyu ébô mulit-ulitta tun ta mga igpriso na paluwaán dan dán. Igpapidda dini ákniyu ébô mulit-ulitta tun ta mga bólóg na makakita dan dán. Igpapidda ikandin dini ákniyu ébô tabangan ku tô langun manubù na ágkahirapan, ¹⁹ asta pasóddórán ku na igdunggù dán tô álló na pakitanán katô Áglangngagán tô kédu din.”*

²⁰ Na, iglulun i Jesus tô ágbasaan na igbasa din, asta igulì din tun ta opisyaales ka simbaan. Igun-sad si Jesus ébô tuminurù, asta igsállág tô langun manubù kandin. ²¹ Igtigkané si Jesus igkagi, na mà din, “Ni álló ni, ituman dán tô kagi ka Manama na igbasa ku asta igdinág yu.”

²² Igdurung si Jesus katô langun manubù, asta isalábbuan dan katô madigár kagi din, su kéman dan ka batà i Jose si Jesus. ²³ Igkagi si Jesus, na mà din, “Kakalyag yu na ulitán kanak tô igkagi tun ta panunggiringan, na, ‘Atin ka doktor ka, bawii nu tô áknikó lawa.’ Kagin yu pád kanak ni, ‘Lumu nu

* **4:19** 4:18-19 Isaias 61:1-2.

puman dini ta lunsud ta tô kasalábbuan, iring katô iglumu nu tun ta lunsud ka Capernaum.’ ²⁴ Asal paminág yu ni kagin ku ákniyu. Dì ágtanggapán tô propeta tun ta kandin lunsud. ²⁵ Kagin ku ákniyu, na dalám katô igulit si Elias sayyan ka kagi ka Manama, duwán tuu dakál ballus tun ta langun banuwa na igóddóan katô mga kamónaan ta, asta ándà pódani katô Manama dalám ka tállu ámmé ágtángngà. Agad marapung tô mga gabayi balu na ágkahirapan tun ta mga rubbad i Israel, ²⁶ asal ánnà sikandan tô igpasadunan ka Manama ki Elias, su igpasadun din si Elias tun ta Sarepta na sakup ka Sidon ébô tabangan tô sábbad bayi balu na ánnà Judio.† ²⁷ Iring kani tô inému sayyan dalám katô kólit-ólit i Eliseo ka kagi ka Manama. Agad marapung tô mga tétékán‡ tun ta mga rubbad i Israel, asal ánnà sikandan tô inólian, su inólian dád tô ánnà Judio na si Naaman na sakup ka Siria.”§

²⁸ Na, tô mga Judio na ilimud tun ta simbaan, isókó dan katô igkagi i Jesus na ágkéduwan tô Manama katô mga manubù na ánnà Judio. ²⁹ Igtindág dan langun, asta igpéwà dan si Jesus tikud tun ta lunsud dan. Tô lunsud dan tun datas ka pabungan, asta igpid dan si Jesus tun ta pangpang, ébô dabuán dan pád. ³⁰ Asal igukit dád si Jesus tun ta tángngaan katô mga manubù na ilimud, asta igpadiyù sikandin.

*Tô manubù na igahuwan ka madat espiritu
Luc 4:31-37; Mar 1:21-28*

† **4:26** 4:25-26 Ahaán tô 1 Mga Hari 17:1,8-16; 18:1. ‡ **4:27** 4:27a Tétékán, ó sanlahon. § **4:27** 4:27b Ahaán tô 2 Mga Hari 5:1-14.

³¹ Na, igsadun si Jesus tun ta lunsud ka Capernaum na sakup ka probinsya ka Galilea. Tô álló ka kapaginawa, igtinurù sikandin tun ta simbaan ka Judio. ³² Isalábbuan gó tô langun manubù na igpaminág kandin, su duwán katulusan katô katinurù din. ³³ Na, tun ta simbaan dan, duwán sábbad manubù na igahuwan ka madat espiritu. Igullaó sikandin ka mabákkár, na mà din, ³⁴ “Jesus taga Nazaret, ándà labut nu áknami! Supakan ké ikuna? Isóddóran ku ka sadan ka. Sikuna tô ugis Batà ka Manama.”

³⁵ Asal igsapadan i Jesus tô madat espiritu, na mà din, “Yaka gótép! Luwà ka tikud tun kandin!”

Na, igbuntug katô madat espiritu tô manubù tun ta saruwan dan, asta igluwà tun kandin, asal ándà din pasakiti tô manubù. ³⁶ Na, isalábbuan tô langun manubù, asta igpatóngkóé sikandan, na mà dan, “Makasalábbù tô katinurù din, su ukit katô katulusan din, ágsuguán din tô madat mga espiritu, asta ágluwà dan.”

³⁷ Na, ibantug si Jesus tun ta kaluwagan ka probinsya.

Inólian tô marapung manubù

Luc 4:38-41; Mat 8:14-17; Mar 1:29-34

³⁸ Na, igpanó si Jesus tikud tun ta simbaan ka Judio, asta igsadun sikandin tun ta balé i Simon na ánggadanan din ki Pedro. Tuu ágkalinturan tô bayi na ugang i Pedro, asta igpédu-édu dan na tabangan i Jesus sikandin. ³⁹ Na, igtindág si Jesus madani kandin, asta igsapadan din tô kénit ka lawa katô ugang i Pedro. Tigkô dád inólian sikandin. Igánnó sikandin asta igbuwat ka ágkannán kandan.

⁴⁰ Tô igsalláp dán tô álló, igpid katô mga manubù tun ki Jesus tô langun kadumaan dan na duwán ássa-ássa mga bógók. Igtukid i Jesus igdappánnan tô langun dan, asta inólian dan. ⁴¹ Igpid pagsik tun ki Jesus tô marapung manubù na igahuwan ka madat espiritu. Na, róggun igluwà tô madat mga espiritu, igullaó sikandan, na mà dan, “Sikuna tô Batà ka Manama!”

Asal igsapadan i Jesus sikandan ébô dì dan pakakagi, su isóddóran dan na sikandin tô Mesiyas.

Igulit-ulit si Jesus tun ta Galilea

Luc 4:42-44; Mar 1:35-39

⁴² Na, pagkasimag, igpanó si Jesus, asta igsadun sikandin tun ta lugar na ándà manubù. Asal igpamasak tô marapung manubù kandin. Tô igkita dan kandin, igpédu-édu dan na dì pád panó sikandin. ⁴³ Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Kailangan madunna tun ta ássa mga lunsud ébô mulit-ulitta pagsik kandan katô Madigár Gulitán tingód ka pagpangulu ka Manama, su tô gó tô gunayan ku na igsadunna nit banuwa.”

⁴⁴ Na, igulit-ulit si Jesus tun ta mga simbaan dan tun ta kaluwagan ka Judea.

5

Igtawar i Jesus tô mga disipulu

Luc 5:1-11; Mat 4:18-22; Mar 1:16-20

¹ Na, duwán sábbad álló, igtindág si Jesus tun ta ligad ka ranó na ánggadanan Genesaret. Igpaliggátte tô langun manubù na garurung madani tun ki Jesus, su kakalyag dan na maminág katô

kagi ka Manama na ágtinuruán din. ² Duwán duwa barangé na igkita ñin tun ta ligad ka ranó na igtananan katò mga taraággut ka sáddà, su iguras dan ka pukut. ³ Igsaké si Jesus tun ta barangé i Simon, asta igkagi si Jesus na ássudán i Simon tô barangé ébô kumapó madani tun ta ligad. Igunsad si Jesus tun ta barangé, asta igtinurù sikandin katò mga manubù tun ta baklayanán.

⁴ Pángnga igtinurù si Jesus, igkagiyan din si Simon, na mà din, “Pasadun nu ni barangé nu tun ta tángngaan ka ranó, asta dabù yu tô pukut ébô duwán maggut yu.”

⁵ Asal igtaba si Simon, na mà din, “Áglangngagán, igladé ké ka dukilám igdabù ka pukut, asal ándà palang inaggut dé! Asal su sikuna tô ágsugù kanak, dumabù a ka pukut.”

⁶ Igdabù dan tô pukut, asta ikaggut dan ka marapung mga sáddà. Na, su masig pád mabissé tô pukut dan, ⁷ iginggat dan tô mga kadumaan dan tun ta ássa barangé ébô tumabang kandan. Tô igdunggù dan, igruran dan tô sáddà tun ta duwa barangé. Purisu masig pád malánnád tô duwa barangé. ⁸ Na, tô igkita si Simon Pedro na tuu dakál tô inaggut dan, iglingkóód sikandin tun ta saruwan i Jesus, asta igkagi sikandin, na mà din, “Áglangngagán, padiyù ka kanak, su masalà-salà a.”

⁹ Tô gó tô igkagi din su isalábbuan gó sikandin asta tô mga kadumaan din tingód katò tuu marapung mga sáddà na inaggut dan. ¹⁰ Isalábbuan pagsik tô mga kadumaan ñin tun ta duma barangé na si Santiago asta si Juan na duwa gabatà i Sebedeo. Igekagi si Jesus ki Simon, na mà din, “Yaka

ákgamáddangan. Tikud áknganni, ánnà dán sáddà tô ággután nu, asal mga manubù tô ággután nu.”

¹¹ Tô igpaligad dan tô mga barangé dan, igtananan dan tô langun, asta igtákkás dan ki Jesus.*

Inólian tô tétékán

Luc 5:12-16; Mat 8:1-4; Mar 1:40-45

¹² Róggun na igukit si Jesus tun ta sábbad lunsud, isumaran din tô manubù na ipánnù tô lawa din ka téték. Tô igkita sikandin ki Jesus, igpadani sikandin asta iglangkáb. Igpédu-édu sikandin, na mà din, “Áglangngagán, atin ka kakalyag nu, isóddóran ku na makóli ka kani bógók ku.”

¹³ Igdappánnan i Jesus sikandin ka bállad, asta igkagi si Jesus, na mà din, “Malyagga. Kólian kad.”

Tigkô dád inólian sikandin.

¹⁴ Maggát igsapad si Jesus kandin na dì mému ulitan din tô agad sadan manubui. Iggagi si Jesus, na mà din, “Sadun ka tun ta pangulu ka templo, asta pakita nu yan lawa nu. Bággé nu tô manuk na góbbón tun ta saruwan ka Manama, su tô gó tô igsugù i Moises ébô makasóddór tô langun manubù na inólian kad.”

¹⁵ Agad tô gó tô igsugù din, asal tuu pô gó italap tô bantug i Jesus. Purisu tuu pa marapung tô mga manubù na ilimud ébô maminág katô ágtinuruán din, asta ébô kólian tô mga bógók dan. ¹⁶ Asal si Jesus igsadun tun ta disyerto ébô dumasal.

Inólian tô manubù na dì ágriyu é lawa

Luc 5:17-26; Mat 9:1-8; Mar 2:1-12

* **5:11** 5:11 Igtákkás dan ki Jesus, ó inému dan na mga disipulu i Jesus.

¹⁷ Na, sábbad álló, róggun igtinurù si Jesus, duwán mga Pariseo asta mga taratinurù ka sugù na igun-sad madani tun kandin. Igtikud dan tun ta marapung mga lunsud tun ta probinsya ka Galilea asta Judea, asta duwán igtikud tun ta lunsud ka Jerusalem. Duwán katulusan i Jesus tikud tun ta Áglangngagán ébô makólì sikandin katô mga ágkabógókan. ¹⁸ Ándà kadugé, igdunggù tô mga manubù na igié ka kadumaan dan na dì ágriyu é lawa. Kakalyag dan na mapid dan sikandin tun dalám katô balé ébô padággaán tun ta saruwan i Jesus. ¹⁹ Asal su marapung tô mga manubù na ilimud, ándà gó gukitan dan na pasadun tun dalám. Purisu igpénék dan tun ta pattad atáp katô balé, asta igbóbbówan dan tô atáp. Igtuntun dan tô dì ágriyu é lawa apil tô ágdággan din tun ta saruwan i Jesus. ²⁰ Tô igkita si Jesus katô kasarig dan kandin, igkagi sikandin, na mà din, “Rarak, igpasinsiyaan dán tô mga salà nu.”

²¹ Asal duwán mga Pariseo asta mga taratinurù ka sugù na igpanámdám, “Ánnà nángngà tô igkagi kani manubù ni. Igpagunawa sikandin katô Manama, su Manama dád tô makapasinsiya ka mga salà.”

²² Asal isóddóran i Jesus tô panámdám dan, asta igkagi sikandin, na mà din, “Yakó ágpanámdám iring kanan. ²³ Atin ka matággas tô pagtuman ka kagi tun ta manubù, na, ‘Igpasinsiyaan dán tô mga salà nu,’ matággas pagsik tô pagtuman ka kagi, na, ‘Tindág ka asta panó ka.’ ²⁴ Na, sakán

tô Igpamanubù,[†] asta pakitanán kud ákniyu na makémuwa makapasinsiya katô masalà-salà[‡] mga manubù nit banuwa.”

Purisu igkagi si Jesus tun ta manubù na di ágriyu é lawa, na mà din, “Tindág ka. Pid nu yan ágdággaan nu, asta ulì kad.”

²⁵ Na, róggun igsállág tô langun manubù katô manubù na di ágriyu é lawa, tigkô dád igtindág sikandin, igpid ñin tô ágdággaan ñin, asta igulì sikandin na ágdurung katô Manama. ²⁶ Isalábbuan gó tô langun manubù, asta igdurung dan tô Manama. Tuu dan isalábbuan, asta igpatóngkóé sikan-dan, na mà dan, “Makasalábbù tô igkita ta ni álló ni.”

Igtawar i Jesus si Levi

Luc 5:27-32; Mat 9:9-13; Mar 2:13-17

²⁷ Na, tô igpanó si Jesus, igkita ñin tô sábbad taralimud ka buwis na ánggadanan ki Levi na igun-sad tun ta opisina ñin. Igkagi si Jesus tun kandin, na mà ñin, “Tákkás ka kanak.”

²⁸ Purisu igtindág si Levi, igtananan ñin tô langun, asta igtákkás ki Jesus.

[†] **5:24** 5:24a Marapung tô mga pagngadan ki Jesus. Ánggadanan sikandin Batà ka Manama su bánnal sikandin Manama (Lucas 1:35). Ánggadanan sikandin rubbad i David su sikandin é Judio na rubbad i Harì David (Lucas 18:38-39). Ánggadanan sikandin Manama na Igpamanubù, su igpapid katô Manama sikandin ébô ukit kandin kumita tô langun manubù ka ándin tô ágkémun asta malumu ka Manama. Igpamanubù sikandin ébô maté tingód katô mga salà ka langun manubù (Lucas 2:26-32). [‡] **5:24** 5:24b Ágtawarán dan na “masalà-salà mga manubù” su ándà dan tuman katô mga sugù ka Manama na ágtumanán katô mga Judio.

²⁹ Na, igimu si Levi ka dakál kalimudan tun ta balé din para ki Jesus. Marapung tô mga taralimud ka buwis asta tô duma mga manubù na igkan duma kandan. ³⁰ Duwán mga Pariseo asta taratinurù ka sugù na igóróm-óróm katô mga disipulu i Jesus, asta iginsà, na mà dan, “Manan ka igkan kó duma katô mga taralimud ka buwis asta duma mga manubù na masalà-salà?”

³¹ Igtaba si Jesus, na mà din, “Tô manubù na ándà bógók, dì sikandin kailangan bawian ka doktor. Asal tô manubù na ágkabógókan, tô dád gó tô kailangan bawian ka doktor. ³² Igsadunna dini ánnà ébô pamasakán ku tô mga manubù na ágbánnal katô mga sugù ka Manama, asal pamasakán ku tô mga masalà-salà ébô rumákkád dan.”

Tinurù tingód katô kapuwasa

Luc 5:33-35; Mat 9:14-15; Mar 2:18-20

³³ Na, igkagi tô mga manubù ki Jesus, na mà dan, “Marag ágpuwasa asta ágdasal tô mga disipulu i Juan asta tô mga disipulu katô Pariseo. Manan ka marag ágkan asta ginám tô áknikó mga disipulu?”

³⁴ Igtaba si Jesus, na mà din, “Atin ka duwán kalimudan ka kasal, tô mga kadumaan katô mama na ágkasalán, dì dan ágkaranu róggun ka dutun pa tô mama na ágkasalán. ³⁵ Asal duwán álló na dumunggu na kangén tikud tun kandan tô mama na ágkasalán, asta tô gó é álló ka muwasa dan.”§

Tingód katô mantu ágtinuruán i Jesus

Luc 5:36-39; Mat 9:16-17; Mar 2:21-22

§ 5:35 5:35 Muwasa dan su maranu dan.

³⁶ Igulit si Jesus kani panunggiringan, na mà din, “Àndà missé ka mantu óggét ébô tapóngán tun ta tapé umpak, su atin ka tô gó é lumun, kadattan tô mantu óggét, asta dì magunawa tô bónnóng katô umpak na tapóngan din. ³⁷ Atin ka dalámmán tô bino na mantu igimu tun ta ágtaguanan na igimu tikud tun ta kindal ka kambing, dì mému dalámmán tô tapé dán iglanit. Su atin ka tô gó é lumun, máttu tô ágtaguanan, kólaan tô bino, asta kadattan tô ágtaguanan. ³⁸ Kailangan dalámmán tô bino na mantu igimu tun ta ágtaguanan na mantu iglanit.”*

³⁹ Igulit i Jesus tô sábbad panunggiringan, na mà din, “Atin ka inayadan ka manubù tô tapé bino, dì sikandin ágkadigárran katô mantu bino, su tuu pa madigár para kandin tô tapé.”

6

Tingód katô álló ka kapaginawa

Luc 6:1-5; Mat 12:1-8; Mar 2:23-28

¹ Na, duwán sábbad álló ka kapaginawa ka mga Judio, igukit si Jesus asta tô mga disipulu din tun ta ligad ka kinamát na igparámmasán ka trigo. Igbagtì katô mga disipulu din tô mga kanguy ka trigo, igkusu dan, asta igkan dan. ² Asal duwán mga Pariseo na igkagi ki Jesus, na mà dan, “Manan

* **5:38** 5:36-38 Tô tapé umpak asta tô tapé ágtaguanan ka bino igpanunggiringan tingód ka taganá ágtinuruán katô mga taratinurù ka sugù i Moises. Tô mantu óggét asta tô mantu bino igpanunggiringan tingód ka mantu ágtinuruán i Jesus.

ka áglumun yu tô dì mému lumun dalám katô álló ka kapaginawa?”*

³ Igtaba si Jesus, na mà din, “Ilingawan yu basi ka ándin tô igsulat tun ta kagi ka Manama tingód katô iglumu i David sayyan. Igballus sikandin asta tô mga kadumaan din. ⁴ Igahu si David tun ta balé ka Manama, igkangé asta igkan din tô pan na igbággé tun ta Manama. Duwán pagsik pan na igbággé din tun ta mga kadumaan din. Agad tô dád mga pangulu ka templo tô mému kuman katô pan, asal ándà ikasalà si David.”†

⁵ Igkagi si Jesus, na mà din, “Sakán na Igpa-manubù tô mému kumagi ka ándin tô nángngà lumun ka mga manubù dalám ka álló ka kapaginawa.”

Inólian tô manubù na igkángkáng é bállad

Luc 6:6-11; Mat 12:9-14; Mar 3:1-6

⁶ Na, duwán ássa álló ka kapaginawa na igsadun si Jesus tun ta simbaan ka Judio asta igtinurù. Duwán sábbad manubù dutun na igkángkáng é bállad dadan ta kawatanan. ⁷ Duwán mga taratinurù ka sugù asta mga Pariseo dutun na ágpamasak ka dimanda dan tingód ki Jesus. Purisu marag dan igsállág ka dumappán si Jesus katô mga ágkabógókan ébô kólian dalám katô álló ka kapaginawa. ⁸ Asal isóddóran i Jesus ka ándin tô ágpanámdámmán dan, asta igkagi sikandin tun ta manubù na igkángkáng é bállad, na mà din, “Tindág ka dini madani kanak.”

* **6:2** 6:2 Ahaán tô kagi “álló ka kapaginawa” tun ta Lista Katô Mga Kagi. † **6:4** 6:3-4 Ahaán tô 1 Samuel 21:1-6.

Na, igsadun tô manubù tun ki Jesus, asta igtindág madani tun kandin. ⁹ Ikgagi si Jesus tun ta mga taratinurù ka sugù asta mga Pariseo, na mà din, “Duwán insà ku ákniyu. Tingód ka mga sugù ka Manama, ándin tô mému lumun ta dalám ka álló ka kapaginawa? Lumun ta tô madigár, ó lumun ta tô madat? Tabangan ta tô manubù, ó matayan ta tô manubù?”

¹⁰ Na, igsállág i Jesus tô langun manubù, asta igkagi sikandin tun ta manubù na igkángkáng é bállad, na mà din, “Káttáng nu yan bállad nu.”

Igkáttáng din tô bállad din, asta inólian. ¹¹ Asal tuu isókó tô mga Pariseo asta tô mga taratinurù ka sugù. Purisu igpatóngkóé dan ka ándin tô lumun dan ki Jesus.

Igsalin i Jesus tô sapulù duwa apostoles

Luc 6:12-16; Mat 10:1-4; Mar 3:13-19

¹² Na, tô timpo tô, igtikáddág si Jesus tun ta pabungan ébô dumasal, asta igdasal sikandin du-tun igladé ka dukilám. ¹³ Tô sállám dán, iglimud din tô langun disipulu din, asta igsalin din tô sapulù duwa (12) na ánggadanan din na mga apostoles. ¹⁴ Ni gó tô mga ngadan dan. Si Simon na ánggadanan i Jesus ki Pedro, tô kataladi i Simon na si Andres, si Santiago, si Juan, si Felipe, si Bartolome, ¹⁵ si Mateo, si Tomas, si Santiago na batà i Alfeo, si Simon na igatu katô gobyerno ka Roma dángngan, ¹⁶ si Judas na batà katô sangé i Santiago, asta tô sangé din si Judas Iscariote na igpammát ki Jesus.

Igtinurù si Jesus tun ta Galilea

Luc 6:17-19; Mat 4:23-25

17 Na, igtupang si Jesus asta tô mga apostoles, asta igsódô dan tun ta kapattadan. Duwán marapung mga disipulu din, asta marapung tô mga manubù na tikud tun ta langun lunsud na sakup ka probinsya ka Judea, asta tikud tun ta lunsud ka Jerusalem, asta tikud tun ta lunsud ka Tiro asta Sidon na madani tun ta dagat. Ilimud tô langun ébô maminág katô ágtinuruán i Jesus, asta ébô kólian tô mga bógók dan. 18 Igsadun tun kandin tô mga manubù na igahuwan ka madat mga espiritu, asta igpaluwà din tô madat mga espiritu tikud tun kandan. 19 Igággár-ággár tô langun manubù na makawid ki Jesus, su duwán katulusan din na makóli kandan langun.

Igtinurù si Jesus tun ta kapattadan

Luc 6:20-26; Mat 5:1-12

20 Na, igsállág si Jesus tun ta mga disipulu din, asta igkagi sikandin, na mà din,

“Kadayawan kó na mga ágkayù-ayuan, su mangulu tô Manama ákníyu.

21 “Kadayawan kó na mga ágpamballusán áknganni, su imássugán kó.

“Kadayawan kó na mga ágsággó áknganni, su ngumisi kó.

22 “Kadayawan kó ka ágkasókówan kó, asta ágpéwaán kó, asta ágbuyas-buyasán kó, asta girrayatan kó katô duma mga manubù tingód katô kapasakup yu kanak na Igpamanubù! 23 Kailangan tuu kó kadayawan tô álló tô, su dakál tô pulusán na matanggap yu tun ta langit. Sampát yu na igirrayatan pagsik katô mga kamónaan dan tô mga propeta ka Manama sayyan.

²⁴ “Asal makédu-édu kó na mga ágkaduwánnan, su itanggap yud tô ákniyu dayó.

²⁵ “Makédu-édu kó na ibássug áknganni, su dumunggù tô álló na ballusán kó.

“Makédu-édu kó na ánggisi áknganni, su dumunggù tô álló na rumanu asta sumággó kó.

²⁶ “Makédu-édu kó na ágdurungán katô langun manubù, su tô kandan mga kamónaan igdurung pagsik katô mga mà kagi propeta sayyan.”

Tingód ka dakál ginawa

Luc 6:27-36; Mat 5:38-48; 7:12

²⁷ “Asal ni gó tô kagin ku ákniyu na ágpaminág kanak. Ginawayi yu tô mga usig yu, asta lumuwi yu ka madigár tô mga manubù na ágkaringasa ákniyu. ²⁸ Pamuyù yu tô kédu ka Manama para katô mga manubù na ágtulád ákniyu. Dasali yu tô manubù na girrayat ákniyu. ²⁹ Atin ka sampalán kó tun ta pusángngi yu, pasampal yu pagsik tô ágbaluy. Atin ka duwán ágkangé ka kamisita yu, bággé yu pagsik tô umpak yu kandin. ³⁰ Bággéyi yu tô mamuyù. Atin duwán ágkangé katô mga kaduwánnan yu, yakó yu ágkangayi. ³¹ Agad ándin tô kakalyag yu na lumun katô duma mga manubù ákniyu, tô gó é kailangan lumun yu tun ta duma mga manubù.

³² “Atin ka ginawaan yu dád tô mga manubù na ágginawa ákniyu, dì kó madurung, su agad tô mga masalà-salà ágginawa katô mga masalà-salà na ágginawa kandan. ³³ Atin ka lumuwan yu dád ka madigár tô mga manubù na áglumu ka madigár tun ákniyu, dì kó madurung, su tô gó tô áglumun katô mga masalà-salà. ³⁴ Atin ka pabállássán yu

dád tô mga makabullas, di kó madurung, su agad tô mga masalà-salà ágpabállás tun ta mga masalà-salà na makabullas. ³⁵ Asal ginawayi yu tô mga usig yu, asta lumu yu tô madigár tun kandan. Pabállás kó asta yakó gangat na bullasan, su dakál tô pulusán na matanggap yu, asta makéring kó katô Manama‡ na Tuu Mallayat, su madigár tô áglumun din agad tun ta mga manubù na madat asta di ágpasalamat. ³⁶ Purisu kailangan médu-édu kó iring katô Ámmà yu na Manama na médu-édu.”

Tinurù tingód ka karuud

Luc 6:37-42; Mat 7:1-5

³⁷ “Yakó ágruud katô mga unawa yu na manubù, asta di kó ruudan ka Manama. Yakó ágkagi na supakan tô mga unawa yu, asta di kó supakan ka Manama. Pasinsiyayi yu tô mga ikasalà ákniyu, asta pasinsiyaan kó ka Manama. ³⁸ Bággé kó, asta bággayan kó ka Manama. Tuu dakál tô bággén din ákniyu, su dasákkán, ipánnuán, asta palimpópón ébô tuu dakál tô matanggap yu. Bággayan kó ka Manama na magunawa ka kabággé yu tun ta mga unawa yu.”

³⁹ Na, igulit pagsik si Jesus kani panunggiringan, na mà din, “Di mému ka magak tô bólóg katô ássa bólóg, su madabù tô duwa dan tun ta madalám bóbbó. ⁴⁰ Ándà estudyante na mallayat pa katô kandin taratinurù. Asal atin ka madigár tô késtudyo din, makéring tô estudyante katô kandin taratinurù.

‡ **6:35** 6:35 Makéring kó katô Manama, ó mému kó na mga gabatà ka Manama.

41 “Sékót yu ágkitanán tô pássák tun ta mata ka kataladi yu asal ándà yu kasóddóri na duwán pássák na iring na batang tun ta ákniyu mata. 42 Atin ka dì yu kitanán tô pássák na iring na batang tun ta ákniyu mata, dì kó makatabang mangé katô pássák tun ta mata katô kataladi yu. Kéman yu ka ándà salà yu. Kangé yu pa tô pássák na iring na batang tikud tun ta ákniyu mata ébô matayyó dán tô kasállág yu na mangé katô pássák tun ta mata katô kataladi yu.”

Ágkilalan tô kayu ukit katô buuy din
Luc 6:43-45; Mat 7:16-20; 12:33-35

43 “Tô áglumun ka mga manubù iring na buuy ka kayu. Tô madigár kayu dì ágbuuy ka madat. Tô madat kayu dì ágbuuy ka madigár. 44 Atin ka ágkitanán tô buuy ka kayu, kasóddóran ka ándin kayuwi. Ándà buuy ka igera na uduán tikud tun ta sigbát na mayyà. Ándà pagsik buuy ka paras na uduán tikud tun ta sigbát na talayid. 45 Iring kanan tô manubù. Atin ka madigár tô tun dalám ka manubù, madigár tô áglumun din. Atin ka madat tô tun dalám ka manubù, madat tô áglumun din. Atin ka ágkagi tô manubù, ágpasóddórán din tô dalám katô pusung din.”

Tô ágtuman asta tô dì ágtuman
Luc 6:46-49; Mat 7:24-27

46 “Atin ka dì kó ágbánnal katô sugù ku ákniyu, dì mému ka kumagi kó na sakán tô Áglangngagán yu. 47 Ulitán ku ákniyu tô tingód katô manubù na ágpadani kanak na ágpaminág asta ágtuman kani mga ágkagin ku. 48 Iring sikandin katô manubù

na igimu ka balé. Igkali sikandin tun ta madalám, asta igpatindág din tô balé tun ta batu. Tô igbahà tô wayig, idungguan tô balé din. Asal ándà kakálláng tô balé, su tuu masarig tô pónsadanán. ⁴⁹ Asal tô manubù na ágpaminág kani mga ágkagin ku asal dì ágtuman, iring sikandin katô manubù na igimu ka balé din tun ta bówwó ka tanà na ándà masarig pónsadanán. Tô igbahà tô wayig, tigkô ibantang tô balé, asta idattan langun.”

7

Igsarig tô kapitan ki Jesus

Luc 7:1-10; Mat 8:5-13

¹ Na, pángnga igtinurù si Jesus kani langun tun ta ilimud mga manubù, igsadun sikandin tun ta lunsud ka Capernaum. ² Duwán sábbad kapitan ka mga sundalo ka gobyerno ka Roma, asta duwán sábbad állang din na ágginawaan din na ibógókan asta masig dán maté. ³ Tô igdinág tô kapitan tingód ki Jesus, igpasadun din tô mga ágtugállán ka Judio tun ki Jesus ébô pédu-édu kandin na madun tun ta balé din asta dappánnan tô állang din ébô kólian. ⁴ Tô igdunggù dan tun ki Jesus, igpédu-édu dan kandin, na mà dan, “Atin mému, tabangi nu tô kapitan, su madigár sikandin manubù, ⁵ su dakál tô ginawa din áknita na mga Judio, asta sikandin tô igpému katô simbaan dé.”*

* **7:5** 7:5 Sábbad dád tô templo ka mga Judio tun ta Jerusalem. Asal marapung tô mga simbaan (ánggadanán “sinagoga”) tun ta kaluwagan ka Judea. Tun ta mga simbaan, ágbasa dan ka kagi ka Manama, ágtinurù tô mga ágtugállán, asta ágdasal dan.

⁶ Purisu igtákkás si Jesus kandan. Tô masig dan dán dumunggù tun ta balé katô kapitan, duwán mga rarak katô kapitan na igpasadun din tun ki Jesus. Igulit dan ni mga igkagi katô kapitan, na mà dan, “Áglangngagán, pabayà kad kanak. Diya pahu áknikó tun ta balé ku, su tuu mabbabà tô kamanubuan ku ka tandingán áknikó. ⁷ Ándà kaganiyan ku. Purisu ándà a sadun tun áknikó. Mèmu ka kumagi ka dád na kólian tô állang ku, asta kólian sikandin. ⁸ Sakuppa katô mga manubù na ágsugù kanak, asta duwán mga sundalo na ágsuguán ku. Atin ka duwán sundalo na suguán ku, numunug sikandin kanak. Atin ka duwán sundalo na pakangén ku, numunug sikandin kanak. Atin ka duwán palumun ku katô állang ku, lumumu sikandin.”

⁹ Tô igdinág si Jesus katô igkagi ka kapitan na igulit dan, isalábbuan sikandin. Igbariring si Jesus tun ta mga manubù na igtákkás kandin, asta igkagi sikandin, na mà din, “Kagin ku ákniyu, agad tun ta mga rubbad i Israel, ándà palang manubù na ikitaan ku na igsarig kanak iring katô kasarig kani ánnà Judio.”

¹⁰ Tô igulì tô mga manubù tun ta balé katô kapitan, igkita dan tô állang na inólian dán.

Iganté i Jesus tô batà mama na inaté

¹¹ Na, ándà kadugé, igsadun si Jesus tun ta lunsud ka Nain. Igtákkás pagsik tô mga disipulu din asta tô marapung manubù. ¹² Tô madani dan dán tun ta lunsud, igkita dan tô mga manubù na gié ka inaté ébô lábbángngán dan. Bugtung batà mama tô inaté, asta ándà dán ámmà din. Marapung tô mga

manubù na igtákkás tun ta lábbángngan katô batà.
 13 Tô igkita tô Áglangngagán katô innà katô inaté,
 inéduwan sikandin, asta igkagi, na mà din, “Yaka
 ágsággó.”

14 Igpadani si Jesus, igawidan din tô igpadággaan
 katô inaté, asta igsódô tô mga manubù na igié.
 Igkagi si Jesus tun ta manubù na inaté, na mà din,
 “Ánnó ka.”

15 Igánnó tô batà, asta ikakagi dán sikandin.
 Igbággé i Jesus tô batà tun ta innà din.
 16 Imáddangan asta isalábbuan tô langun dan, asta
 igdurung dan tô Manama, na mà dan, “Duwán
 matulus propeta ka Manama na igdunggù áknita!
 Igpakita dán tô Manama áknita na mga sakup
 din!”

17 Italap tô bantug i Jesus tun ta kaluwagan ka
 probinsya ka Judea asta tun ta kaligadan.

Si Jesus asta si Juan na Tarabunyag
Luc 7:18-23; Mat 11:2-6

18 Na, tô mga disipulu i Juan na Tarabunyag
 igulit kandin tingód katô iglumu i Jesus. 19 Purisu
 igtawar i Juan tô duwa disipulu din, asta ig-
 pasadun din sikandan tun ta Áglangngagán ébô
 minsà dan, na, “Sikuna tô bánnal igpapid ka Man-
 ama, ó duwán pa ássa na gangatan dé?” 20 Tô
 igdunggù tô mga manubù na igpasadun i Juan tun
 ki Jesus, igkagi sikandan, na mà dan, “Igpasadun
 ké i Juan dini áknikó ébô minsà ké ka sikuna tô
 bánnal igpapid ka Manama, ó duwán pa ássa na
 gangatan dé.”

21 Dalám katô álló tô, igdappánnan i Jesus tô marapung mga ágkabógókan ébô kólian, asta igpaluwà din tô madat mga espiritu tikud tun ta mga manubù na igahuwan. Igdappánnan din tô mga bólóg, asta ikakita dan. 22 Igtaba si Jesus tun ta mga igpapid i Juan, na mà din, “Ulì kód, asta uliti yu si Juan tingód katô langun na igkita yu asta igdinág yu kanak. Duwán mga bólóg na ikakita dán. Duwán mga kapig na ikapanó dán. Duwán mga tétékán na inólian dán. Duwán mga bingál na ikadinág dán. Duwán mga inaté manubù na inanté dán. Duwán mga ágkayu-ayuan na igulit-ulitan dán katô Madigár Gulitán. 23 Uliti yu sikandin na kadayawan tô mga manubù na di ágduwa-duwa tingód kanak.”

*Igkagi si Jesus tingód ki Juan na Tarabunyang
Luc 7:24-35; Mat 11:7-19*

24 Tô igpanó tô mga manubù na igpapid i Juan, igkagi si Jesus tun ta ilimud mga manubù tingód ki Juan, na mà din, “Na, tô igsadun kó tun ta disyerto, ándà yu pamasaki tô manubù na iring ka banban na ágkálláng-kállángngán ka karamag. 25 Ándà yu pamasaki tô manubù na gumpak ka dakál é lagà, su tô mga gumpak ka madigár asta madigár é kóddô, tô gó tô góddô tun ta palasyo ka hari. 26 Asal ni gó tô ágpamasakán yu. Igsadun kó tun ta disyerto ébô kitanán yu tô propeta ka Manama. Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tuu pa mallayat tô kamanubuan i Juan ka tandingán katô langun propeta ka Manama. 27 Igtuman din ni tandô na igsulat tun ta kagi ka Manama,

“Na, duwán manubù na papiddán ku muna áknikó ébô pataganaán tô langun manubù katô kadungù nu.’”†

²⁸ “Paminág yu ni kagin ku áknuyu. Tô kamanubuan i Juan tuu pa mallayat ka tandingán katô langun manubù. Asal tô manubù na tuu mabbabà tun ta pagpangulu ka Manama, tô gó é tuu pa mallayat ka tandingán ki Juan.”

²⁹ Tô igdinág dan katô igkagi din, tô langun manubù asta tô mga taralimud ka buwis igkagi na nánngà tô iglumu katô Manama, su taganà igpabunyag dan ki Juan. ³⁰ Asal tô mga Pariseo asta tô mga taratinurù ka sugù, igéllé dan katô kakalyag ka Manama, su ándà dan pabunyag ki Juan.

³¹ Igkagi si Jesus, na mà din, “Na, ulitán ku áknuyu tô tingód ka mga manubù áknganni. Ni gó tô ágkéringan dan. ³² Iring sikandan na mga gabatà na gunsad tun ta plasa na ágkalingánnan asta ágpatawaré dan, na mà dan, ‘Igidup ké ka lantuy ébô sumayó kó, asal ándà kó sayó. Igkanta ké tingód katô kamatayan, asal ándà kó sággó.’ ³³ Iring kandan tô mga manubù áknganni, su si Juan na Tarabunyag inalayun ágpuwasa, asta di gó ginám ka bino. Purisu ágkagi kó na igahuwan sikandin ka madat espiritu. ³⁴ Asal sakán na Igpamanubù, ágkanna asta ginámma. Purisu ágkagi kó na áglólóbanna, sunnudda ginám, asta ágrarakán ku tô mga taralimud ka buwis asta tô duma mga manubù na masalà-salà! ³⁵ Asal ukit katô langun

† 7:27 7:27 Malaquias 3:1.

na áglumun ka Manama, ágkasóddóran na nángngà tō kapandayan din.”

Igbusbusan katō bayi tō paa i Jesus

³⁶ Duwán sábbad Pariseo na igpakan ki Jesus. Purisu igsadun si Jesus tun ta balé din, asta igkan sikandin. † ³⁷ Na, duwán sábbad bayi na góddô tun ta lunsud, asta ibantug sikandin na masalà-salà. Tō igdinág sikandin na igkan si Jesus tun ta balé katō Pariseo, igpid din tō pamammut na igdalám tun ta katiyà ka alabastro. ³⁸ Igtindág sikandin tun ta táppad katō paa i Jesus. Igsággó sikandin, igpatallù din tō luhà din tun ta paa i Jesus, asta igpunasan din tō paa i Jesus katō ulu din. Marag din gadákkkan tō paa i Jesus, asta igbusbusan din katō pamammut.

³⁹ Na, tō Pariseo na igpakan ki Jesus, tō igkita sikandin katō iglumu katō bayi, igpanámdám sikandin, na, “Atin ka bánnal propeta ni manubù ni, kasóddóran din gó na masalà-salà ni bayi na igawid kandin.”

⁴⁰ Igkagi si Jesus tun ta Pariseo, na mà din, “Simon, duwán kagin ku áknikó.”

Igtaba si Simon, na mà din, “Sir, ándin é kagin nu kanak?”

⁴¹ Igkagi si Jesus, na mà din, “Duwán duwa manubù na igbállás ka salapì tun ta tarapabállás. Tō sábbad igbállás ka lima gatus (500) abuk ka salapì. Tō ássa manubù igbállás ka kaliman (50) abuk ka salapì. ⁴² Su ándà ikabullas tō duwa

† **7:36** 7:36 Tō igsadun si Jesus tun ta balé katō Pariseo na igsulat nit Lucas 7:36-50, ánnà magunawa tō ilmu na igsulat tun ta Mateo 26:6-13, Marcos 14:1-9, asta Juan 12:1-8.

dan katô salapì na igballásson dan, igpandà katô tarapabállás tô utang katô duwa dan. Na, tun ta duwa dan, sadan tô duwán tuu dakál ginawa tun ta tarapabállás?”

⁴³ Igtaba si Simon, na mà din, “Sikandin basì na tuu dakál tô utang na igpandà.”

Igkagi si Jesus, na mà din, “Nángngà tô taba nu.”

⁴⁴ Na, igsérê si Jesus tun ta bayi, asta igkagi sikandin ki Simon, na mà din, “Sállág nu ni bayi ni. Tô igdunggù a kannun ta balé nu, ándà wayig na igpid nu ébô urasán kani paa ku. Asal ni bayi ni, iglammás din tô paa ku ka luhà din, asta igpunasan din katô ulu din. ⁴⁵ Ándà ka adák kanak. Asal ni bayi ni, ándà sikandin sódo na gadák ka paa ku tikud tun ta igahuwa kani balé nu. ⁴⁶ Ándà ka tagù ka langis ka olibo nit ulu ku. Asal ni bayi ni, igbusbus din nit paa ku tô pamammut na dakál é lagà. ⁴⁷ Purisu kagiyan ku sikuna, igpasinsiyaan dán ka Manama tô salà din agad marapung, su dakál tô ginawa kani bayi. Asal tô manubù na délák tô salà din na igpasinsiyaan ka Manama, délák tô ginawa din tun ta Manama.”

⁴⁸ Igkagi si Jesus tun ta bayi, na mà din, “Igpasinsiyaan dán tô mga salà nu.”

⁴⁹ Purisu igpatóngkóé tô mga manubù na igkan duma ki Jesus, na mà dan, “Ánnà nángngà tô igkagi kani manubù ni, su Manama dád tô makapasinsiya ka mga salà.”

⁵⁰ Na, igkagi si Jesus tun ta bayi, na mà din, “Igtábbus kad ukit katô kasarig nu. Uli kad na duwán kasunayan.”

8

Igtákkás tô mga gabayi ki Jesus

¹ Na, ándà kadugé, igpanayun si Jesus, asta igsadunan din tô ássa mga lunsud asta mga banuwa. Igulit-ulit din tô Madigár Gulitán tingód ka pagpangulu ka Manama. Igtákkás tô sapulù duwa (12) disipulu din. ² Igtákkás pagsik tô mga gabayi na inólian asta igpaluwaan din ka madat espiritu. Sikandan si Maria na ánggadanan na taga Magdala na igpaluwaan ka pittu madat espiritu, ³ asta si Juana na sawa i Cusa na sábbad opisyaales i Herodes, asta si Susana, asta marapung tô ássa mga gabayi. Ni mga gabayi igbággé ka salapì tun ki Jesus asta mga disipulu din ébô duwán magasto dan.

Tô manubù na igsabud ka bánni

Luc 8:4-8; Mat 13:1-9; Mar 4:1-9

⁴ Tô ilimud tô marapung manubù tikud tun ta langun lunsud, igulit si Jesus kani panung-giringan, na mà din, ⁵ “Duwán sábbad manubù na igsadun tun ta kinamát ébô sumabud ka bánni. Tô igsabud sikandin, duwán isabud tun ta dalan, asal igittan ka mga manubù, asta igtuktuk katô mga manuk ta kayun. ⁶ Duwán ássa bánni na isabud tun ta batun tanà. Tô igtubù, ándà kadugé ilanás asta inaté, su ándà man wayig katô tanà. ⁷ Duwán ássa bánni na isabud tun ta tángngaan katô dugin sigbát. Igtubù tô bánni, asal itambunan katô dugin sigbát tô pamula. ⁸ Asal duwán bánni na isabud tun ta malambù tanà. Tô gó tô madigár é tubù na igbuuy ka ginatus-gatus.”

Na, igkagi si Jesus ka mabákkár, na mà din, “Purisu kailangan maminág kó kanak ébô mak-agpát kó.”

Ágdantulán katô mga panunggiringan

Luc 8:9-10; Mat 13:10-17; Mar 4:10-12

⁹ Na, iginsà tô mga disipulu i Jesus ka ándin tô kóbadan kani panunggiringan. ¹⁰ Igtaba si Jesus, na mà din, “Sikiyu tô igpakitaan ka Manama katô kabánnalan na ándà din pasóddóri dángngan tingód katô pagpangulu din. Asal ukit dád tun ta mga panunggiringan tô katinurù ku katô duma mga manubù ébô agad sumállág dan, di dan makakita katô kóbadan. Agad maminág dan, di dan mak-agpát katô kabánnalan.”*

Kóbadan katô panunggiringan tingód katô bánni na igsabud

Luc 8:11-15; Mat 13:18-23; Mar 4:13-20

¹¹ “Ni gó tô kóbadan katô panunggiringan na igulit ku ákniyu. Tô bánni na igsabud, tô gó é kagi ka Manama. ¹² Tô bánni na isabud tun ta dalan, iring katô mga manubù na ágpaminág ka kagi ka Manama. Na, ágsadunan i Maibuyan ébô agón din tô kagi ka Manama na igdinág dan ébô di dan mánnal, asta di dan matábbus. ¹³ Na, tô bánni na isabud tun ta batun, iring katô mga manubù na ágpaminág ka kagi ka Manama, asta ágtanggap dan na duwán dayó dan. Asal di ágkadugé tô kabánnal dan. Atin ka tintalán dan, ágkandà dán tô kabánnal dan, su iring dan katô pamulanán na ándà tuu ramut. ¹⁴ Na, tô bánni na isabud

* **8:10** 8:10 Ahaán tô Isaias 6:9.

tun ta tángngaan ka dugin sigbát, iring katô mga manubù na ágpaminág katô kagi ka Manama na igtinurù. Asal dì dan makapanayun su talun dan katô sasó dan, kakalyag dan tô kaduwánnan, asta kadayawan kani banuwa. Purisu ándà ágpulusán dan katô kagi ka Manama na igdinág dan. ¹⁵ Na, tô bánni na isabud tun ta malambù tanà, iring katô mga manubù na ágpaminág katô kagi ka Manama, asta ágtaguán dan tun ta pusung dan, su ágkasarigan asta madigár sikandan. Sikandan tô ágtiis ka kahirapan sippang ka duwán ágpulusán dan.”

Sulù na ágsapatán

Luc 8:16-18; Mar 4:21-25

¹⁶ “Na, atin ka ágrákkáttan é sulù, dì ágtambunan, asta dì taguán tun ta siráb ka katri. Asal ágsapatán ébô kataddawan tô langun manubù na mahu tun ta balé. ¹⁷ Ándà palang gállássán áknganni na dì pakitanán tun ta tapuri álló. Ándà pagsik ágbulunán áknganni na dì kasóddóran tun ta tapuri álló.

¹⁸ “Purisu kailangan bánnalán yu tô igdinág yu, su tô manubù na ágbánnal katô kabánnalan, tô gó é dugangan katô kabánnalan. Asal tô manubù na dì ágbánnal katô kabánnalan, tô gó é kangayan katô kabánnalan na igpanámdám din na duwán tun kandin.”

Tô innà asta mga kataladi i Jesus

Luc 8:19-21; Mat 12:46-50; Mar 3:31-35

¹⁹ Na, igdunggù tô innà i Jesus asta tô mga kataladi din, asal ándà dan ikapadani tun kandin su marapung tô mga manubù na ilimud. ²⁰ Duwán igkagi ki Jesus, na mà din, “Tun ta luwà tô innà

nu asta tô mga kataladi nu. Kakalyag dan kun na kumita áknikó.”

²¹ Asal igkagi si Jesus tun ta mga manubù, na mà din, “Tô mga manubù na ágpaminág asta ágbánnal katô kagi ka Manama, tô gó tô innà ku asta tô mga kataladi ku.”

Igpasódô i Jesus tô mabákkár karamag asta balud

Luc 8:22-25; Mat 8:23-27; Mar 4:35-41

²² Na, sábbad álló, igsaké si Jesus asta tô mga disipulu din ka barangé, asta igkagi si Jesus kandan, na mà din, “Tumalipag ki tun dipag ka ranó.”

Purisu igtalipag dan. ²³ Róggun na igtalipag dan, igtudug si Jesus. Ándà kadugé, igdunggù tô mabákkár karamag. Tô barangé idalámman ka wayig, asta masig dán malánnád. ²⁴ Igpadani tô mga disipulu ki Jesus, asta igánnó dan sikandin, na mà dan, “Áglangngagán, Áglangngagán, malánnád kid!”

Igánnó si Jesus, asta igpasódô din tô karamag asta tô magdakál mga balud. Purisu igsódô asta igtónnók. ²⁵ Igkagi si Jesus, na mà din, “Délák tô kasarig yu kanak.”

Asal imáddangan dan, isalábbuan dan, asta igpatóngkóé sikandan, na mà dan, “Matulus gó kannê sikandin, su agad tô karamag asta tô mga balud ágbánnal kandin.”

Igpaluwà i Jesus tô madat espiritu

Luc 8:26-39; Mat 8:28-34; Mar 5:1-20

²⁶ Na, igdunggù dan madani tun ta Gerasa na tun ta dipag katô probinsya ka Galilea. ²⁷ Tô igpónóg si Jesus, duwán sábbad taga Gerasa na

igsumar kandin na igahuwan ka madat espiritu. Idugé sikandin ándà pangómpak, asta dì góddô tun ta balé, asal góddô tun ta mga lábbáng. ²⁸ Tô igkita sikandin ki Jesus, igullaó sikandin, iglingkóód tun ta saruwan i Jesus, asta igkagi sikandin ka mabákkár, na mà din, “Jesus, Batà ka Manama na Tuu Mallayat, yaka ágsamuk kanak.”

²⁹ Tô gó é igkagi katô madat espiritu, su taganà igsugù si Jesus na lumuwà tô madat espiritu tikud tun ta manubù. Marag gahuwan sikandin ka madat espiritu. Ágbagkássán sikandin ka kadina, gikáttan, asta inalayun ágbantéyan. Asal ágbugtusan din tô pagbagkás kandin, asta ágpiddán sikandin katô madat espiritu tun ta disyerto. ³⁰ Na, iginsà si Jesus kandin, na mà din, “Sadan é ngadan nu?”

Igtaba sikandin, na mà din, “Mga mararan.”

Tô gó tô igtaba din su marapung tô madat mga espiritu na igahu kandin. ³¹ Ágpédu-édu tô madat mga espiritu ki Jesus na dì dan pád suguán ikandin tun ta siráb ka tanà.†

³² Na, tuu marapung tô mga babuy na ágsukat tun ta karaban ka pabunganán na dì madiyù, asta igpédu-édu tô madat mga espiritu ki Jesus na pahun sikandan tun ta mga babuy. Na, ignunug si Jesus. ³³ Purisu igluwà tô madat mga espiritu tikud tun ta manubù, asta igahu dan tun ta mga babuy. Igpalaguy tô langun babuy tun ta karaban, igtuppas dan tun ta ranó, asta ilánnád.

³⁴ Na, tô igkita tô mga taradóppón katô ilmu, igpalaguy dan, asta igulit dan tun ta lunsud asta

† **8:31** 8:31 Tun ta siráb ka tanà tô prisowanan katô madat mga espiritu sippang ka supakan dan.

tun ta madani mga banuwa. ³⁵ Purisu igsadun tô mga manubù ébô kitanán dan tô ilmu. Igsadun dan tun ki Jesus, asta igkita dan tô manubù na igpaluwaan ka madat mga espiritu. Igunsad sikandin madani tun ta paa i Jesus, igumpak dán, asta madigár dán tô panámdám din. Purisu imáddangan dan. ³⁶ Tô mga manubù na ikakita igulit tingód katô kapaluwà i Jesus ka madat mga espiritu tikud tun ta manubù. ³⁷ Purisu igpédu-édu tô langun taga Gerasa na miwà si Jesus tikud tun ta banuwa dan, su tuu dan imáddangan. Purisu igsaké si Jesus tun ta barangé, asta igulí. ³⁸ Asal tô ándà dan pa panó, tô manubù na igluwaan ka mga madat espiritu igpédu-édu na mákkás pád sikandin ki Jesus. Asal ándà nunug si Jesus, su igkagi sikandin, na mà din, ³⁹ “Uli kad, asta ulit nu tô tingód katô madigár na iglumu ka Manama áknikó.”

Purisu igpanó sikandin, asta igulitan din tô langun manubù tun ta lunsud tingód katô madigár na iglumu i Jesus kandin.

Inólian tô duwa gabayi

Luc 8:40-56; Mat 9:18-26; Mar 5:21-43

⁴⁰ Na, tô igdunggù si Jesus tun dipag katô ranó, marapung tô mga manubù na igsumar, su igangat dan kandin. ⁴¹ Na, duwán sábbad pangulu ka simbaan ka Judio na ánggadanan ki Jairo na igpadani tun ki Jesus. Iglíngkóód sikandin, asta igpédu-édu na madun si Jesus tun ta balé din, ⁴² su masig dán maté tô batà din bayi. Tô gó é bugtung batà din na mga sapulù duwa (12) é idad.

Tô igtákkás si Jesus kandin, marapung tô mga manubù na igpaliggátté na igarurung kandin.

⁴³ Na, duwán sábbad bayi na gagasan ka dipanug dalám ka sapulù duwa (12) dán ámmé, asta ándà palang ikóli kandin. ⁴⁴ Igpadani sikandin tun ta bókkóg i Jesus, asta igawidan din dád tô ugpu katô umpak i Jesus. Tigkô dád igsódô tô dipanug din. ⁴⁵ Na, iginsà si Jesus, na mà din, “Sadan é igawid kanak?”

Igpanguntaman tô langun. Na, igkagi si Pedro, na mà din, “Áglangngagán, tuu marapung tô mga manubù na igpaliggátté asta igarurung áknikó!”

⁴⁶ Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Duwán igawid kanak, su igriyuwa na duwán katulusan na igluwà tikud dini kanak.”

⁴⁷ Na, tô ikasóddór tô bayi na dì mabulun tô iglumu din, igpadani sikandin tun ki Jesus. Igkárkár sikandin tingód katô máddang din, iglingkóód sikandin tun ta saruwan i Jesus, asta igulit din tô gunayan katô pagawid din kandin. Igdinág tô langun manubù na tigkô dád inólian tô bógók din. ⁴⁸ Igkagi si Jesus katô bayi, na mà din, “Inólian kad ukit ka kasarig nu kanak. Uli kad na duwán kasunayan.”

⁴⁹ Róggun na igkagi pa si Jesus tun ta bayi, duwán sábbad manubù na igdunggù tikud tun ta balé i Jairo, asta igkagi sikandin ki Jairo, na mà din, “Yakad ágpapanayun katô Taratinurù tun ta balé nu, su inaté dán tô batà nu.”

⁵⁰ Asal tô igdinág si Jesus katô kagi din, igkagi sikandin ki Jairo, na mà din, “Yaka ágkaranu! Bánnal ka dád kanak, asta kólian tô batà nu.”

⁵¹ Tô igdunggù dan tun ta balé i Jairo, ándà duma manubù na igpatákkás i Jesus tun dalám, asal si Pedro dád, si Juan, si Santiago, asta tô ámmà asta tô innà katô batà. ⁵² Ágsággó asta gullaó tô langun manubù, asal igkagi si Jesus, na mà din, “Yakó ágsággó, su ándà kamaté ni batà. Igtudug dád sikandin.”

⁵³ Na, ingngisiyan dan si Jesus, su isóddóran dan na inaté dán tô batà. ⁵⁴ Asal igawidan i Jesus tô bállad katô batà, asta igkagi sikandin, na mà din, “Sumuddù, tindág ka!”

⁵⁵ Na, iglónód tô gimukud din, asta igtindág tô batà. Na, igsugù si Jesus na pakannán tô batà. ⁵⁶ Isalábbuan tô ámmà asta tô innà katô batà. Asal maggát igsapad si Jesus kandan na ándà palang manubù na mému ulitan dan tingód katô ilmu.

9

Igpapanó i Jesus tô sapulù duwa apostoles

Luc 9:1-6; Mat 10:5-15; Mar 6:7-13

¹ Na, iglimud i Jesus tô sapulù duwa (12) apostoles, igbággayan din sikandan ka katulusan ébô makapaluwà dan ka mga madat espiritu tikud tun ta manubù, asta ébô makòli dan ka mga ágkabógókan. ² Igpapanó dan ikandin ébô mulit-ulit dan tingód ka pagpangulu ka Manama, asta ébô dappánnan dan tô mga ágkabógókan ébô kólian. ³ Igkagi sikandin tun kandan, na mà din, “Yakó ágpíd ka kaduwánnan yu, agad tukád, kabir, ágkakan asta salapì. Yakó ágpíd ka umpak na gilisan. ⁴ Atin ka ágdunggù kó tun ta balé, óddô kó dutun sippang ka panó kó tun ta ássa lunsud. ⁵ Atin ka dì kó tanggapán katô mga manubù, ka panó kó

tikud tun ta lunsud dan, padpad yu tô barukbuk tikud tun ta paa yu ébô kasóddóran dan na duwán sókó ka Manama kandan.”

⁶ Na, igpanó dan asta igsadun dan tun ta mga lunsud. Igulit-ulit dan katô Madigár Gulitán asta igdappánnan dan tô mga ágkabógókan ébô kólian.

*Ágduwa-duwa si Herodes tingód ki Jesus
Luc 9:7-9; Mat 14:1-12; Mar 6:14-29*

⁷ Na, si Herodes tô igpangulu tun ta Galilea. Tô igdinág sikandin tingód katô áglumun i Jesus, ágduwa-duwa tô panámdám din, su duwán mga manubù na ágkagi na sikandin si Juan na Tarabun-yag na inanté puman. ⁸ Duwán дума mga manubù na ágkagi na sikandin si Elias na inanté puman, asta duwán дума ágkagi na sikandin tô sábbad propeta sayyan na inanté puman. ⁹ Igkagi si Herodes, na mà din, “Si Juan tô igpatampáddan ku ka alig. Purisu sadan ni manubù ni na igdinág ku?”

Na, kakalyag i Herodes na kumita sikandin ki Jesus.

*Igpakan i Jesus tô sobra lima mararan manubù
Luc 9:10-17; Mat 14:13-21; Mar 6:30-44; Juan
6:1-14*

¹⁰ Na, tô igulì tô mga apostoles tun ki Jesus, igulit dan kandin tingód katô langun iglumu dan. Igpatakás i Jesus sikandan, igtananan dan tô дума mga manubù, asta igsadun dan tun ta lunsud na ánggadanan Betsaida. ¹¹ Asal tô ikasóddór tô langun manubù ka ánda é igsadunan i Jesus, igtalundug dan kandin. Igtanggap si Jesus kandan, asta igulit

sikandin kandan tingód katô pagpangulu ka Manama. Igdappánnan din tô langun ágkabógókan, asta inólian dan.

¹² Tô mapun dán, igpadani tô sapulù duwa (12) disipulu tun ki Jesus, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Papanó nu tô langun manubù tun ta mga lunsud asta tun ta kaligadan dan ébô duwán kadággaan dan, asta ébô málli dan ka makan, su ándà mga manubù na góddô kannun.”

¹³ Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Sikiyu é mággé ka makan dan.”

Igkagi sikandan, na mà dan, “Asal lima dád abuk ni pan ta, asta duwa dád abuk ni sáddà ta.* Panó ké ébô málli ka pan para katô langun?”

¹⁴ Mga lima mararan (5,000) tô mga gamama na ilimud.† Igkagi si Jesus tun ta mga disipulu din, na mà din, “Pónsad yu tô mga manubù na tagkaliman tô sábbad grupo.”

¹⁵ Igbánnal tô mga disipulu din, asta igpónsad dan tô langun. ¹⁶ Igkangé i Jesus tô lima abuk pan asta tô duwa abuk sáddà. Iglangngag sikandin tun ta langit, asta igpasalamat tun ta Manama. Igtáppik-táppik din tô pan asta tô sáddà, asta igbággé din tun ta mga disipulu din ébô taladán dan tun ta mga manubù na ilimud. ¹⁷ Ikakan tô langun manubù, asta ibássug dan. Iglimud katô mga disipulu din tô pan asta sáddà na isamà, asta duwán sapulù duwa (12) magdakál baskit na ipánnù.

* **9:13** 9:13 Malumpipì tô pan katô mga Judio, magimpuruk, asta mga sábbad dangó é kadakállan. Igággang basi tô sáddà. † **9:14** 9:14 Ikakan pagsik tô mga gabayi asta tô mga gabatà, asal ándà dan iyapi.

Igkagi si Pedro na si Jesus tô Mesiyas

Luc 9:18-22; Mat 16:13-21; Mar 8:27-29

¹⁸ Na, sábbad álló, igdasal si Jesus na sábbad din dáad, asta madani tun kandin tô mga disipulu din. Iginsà si Jesus kandan, na mà din, “Ándin tô ágkagin ka mga manubù tingód kanak? Sadanna kun?”

¹⁹ Igtaba sikandan, na mà dan, “Duwán mga manubù na ágkagi na sikuna si Juan na Tarabun-yag. Duwán ássa mga manubù na ágkagi na sikuna si Élias. Duwán ássa na ágkagi na sikuna tô sábbad propeta ka Manama sayyan na inanté puman.”

²⁰ Iginsà si Jesus, na mà din, “Asal ándin é áknihu panámdám tingód kanak? Sadanna?”

Igtaba si Pedro, na mà din, “Sikuna tô Mesiyas na igpapid ka Manama dini áknami.”

²¹ Asal maggát igsapad si Jesus na kailangan di dan mulit kani tun ta duma mga manubù.

²² Igkagi si Jesus, na mà din, “Pahirapanna na Igpamanubù, asta élléyanna katô mga ágtugállán ka Judio, mallayat ka mga pangulu ka templo, asta mga taratinurù ka sugù. Matayanna, asta mantéya puman tun ta ikatállu álló.”

Tô manubù na mákkás ki Jesus

Luc 9:23-27; Mat 16:24-28; Mar 8:34-9:1

²³ Na, igkagi si Jesus tun ta langun na igpam-inág kandin, na mà din, “Tô manubù na mákkás kanak, kailangan dian din tô kakalyag ka pusung din, tumiis sikandin ka kahirapan tukid ka álló agad matayan sikandin, † na mákkás kanak. ²⁴ Tô

† **9:23** 9:23 Kailangan tumiis sikandin ka kahirapan tukid ka álló agad matayan sikandin, ó kailangan tumiang sikandin ka krus tukid ka álló.

manubù na áglággád katô kantayan din, kandaan sikandin katô kantayan na ándà ágtamanán. Asal ka mému ka matayan tô manubù tingód katô katákkás din kanak, matanggap din tô kantayan na ándà ágtamanán. ²⁵ Atin ka makatigatun tô manubù kani tibuk banuwa, asal kandaan sikandin katô kantayan, ándà palang pulusán din. ²⁶ Atin ka ágkayyaan tô manubù tingód kanak asta tingód katô igtinurù ku, kayyaanna tingód kandin tun ta álló ka lumónódda na Igpamanubù na duwán séllaán ku, asta séllaán katô Ámmà ku asta mga panaligan din. ²⁷ Asal paminág yu ni kagin ku ákniyu. Duwán dini ákniyu na di maté sippang ka kumita dan katô pagpangulu ka Manama.”§

Ipalin tô bónnóng i Jesus

Luc 9:28-36; Mat 17:1-8; Mar 9:2-8

²⁸ Na, pángnga ka mga walu álló tikud tun ta igkagi i Jesus ni langun, igpatákkás din si Pedro, si Juan, asta si Santiago. Igtikáddág dan tun ta pabungan ébô dumasal sikandin. ²⁹ Róggun na igdasal si Jesus, ipalin tô bónnóng din, asta igsélla ka kapputian tô umpak din. ³⁰ Tigkô dád duwán duwa manubù na igtóngkô ki Jesus, na si Moises asta si Elias ³¹ na duwán séllaán dan. Igpátóngkóé tô tállu dan tingód ka kamatayan i Jesus na matuman kandin tun ta Jerusalem. ³² Na, ináknákan si Pedro asta tô duwa kadumaan din. Tô igánnó

§ 9:27 9:27 Ituman ni tô igkita si Pedro, si Santiago asta si Juan katô kapalin katô bónnóng i Jesus tun ta pabungan (Lucas 9:28-36). Tô bónnóng i Jesus na ikitaan dan iring katô bónnóng din ka mangulu sikandin tun ta tapuri álló.

dan, igkita dan tô séllaán i Jesus asta tô duwa manubù na igtindág madani tun kandin. ³³ Róggun na igpanó si Moises asta si Elias, igkagi si Pedro ki Jesus, na mà din, “Áglangngagán, madigár su dini ké. Mimu ké dini ka tállu rákkó, sábbad para áknikó, sábbad para ki Moises, asta sábbad para ki Elias.”

Agad tô gó é igkagi i Pedro, asal ándà din kagpátti tô igkagi din. ³⁴ Róggun na igkagi si Pedro, igdunggù tô sagulapun na ikatambun kandan. Tô isidalungan dan katô sagulapun, imáddangan dan. ³⁵ Igdinág dan tô kagi ka Manama tikud tun ta sagulapun, na mà din, “Ni gó ni kanak Batà na igsalin ku. Paminág yu sikandin!”

³⁶ Na, pángnga igkagi tô Manama, igkita dan si Jesus na sábbad din dád. Tô timpo tô, ándà igulitan dan tingód katô igkita dan.

*Tô batà mama na igahuwan ka madat espiritu
Luc 9:37-43; Mat 17:14-18; Mar 9:14-27*

³⁷ Na, pagkasimag, tô igtupang si Jesus asta tô tállu disipulu din tikud tun ta pabungan, isumaran dan ka marapung manubù. ³⁸ Na, duwán sábbad manubù na igtawar ki Jesus, na mà din, “Sir, kéduwi nu ni batà ku, su sikandin tô bugtung batà ku. ³⁹ Marag sikandin gahuwan ka madat espiritu, gullaó sikandin, ágtuyù-tuyù sippang ka ágburà tô babbà din asta girrayatan sikandin. Mahirap paluwaán tô madat espiritu tikud tun kandin. ⁴⁰ Igpédu-éduwa katô mga disipulu nu na paluwaán dan tô madat espiritu na igahu kandin, asal ándà dan ikému.”

⁴¹ Igtaba si Jesus, na mà din, “Sikiyu mga manubù áknganni, dì kó ágsarig kanak, asta madat

tô panámdám yu. Dì dán madugé na dumuma a ákniyu, asal kailangan tumiissa pa. Na, pid nu dini tô batà nu.”

⁴² Róggun na igsadun tô batà tun ki Jesus, igpabuntug katô madat espiritu tô batà, asta igpatuyù-tuyù sikandin. Asal igsapadan i Jesus tô madat espiritu. Purisu inólian tô batà, asta igpid i Jesus tun ta ámmà din. ⁴³ Tuu isalábbuan tô langun manubù tingód katô katulusan ka Manama.

Igkagi puman si Jesus tingód katô kamatayan din

Luc 9:43-45; Mat 17:22-23; Mar 9:30-32

Róggun na isalábbuan tô langun manubù tingód katô mga iglumu i Jesus, igkagi sikandin tun ta mga disipulu din, na mà din, ⁴⁴ “Kailangan paminággán yu ni kagin ku ákniyu. Matuman ni dumunggù kanak na Igpamanubù. Kailangan bággénna tun ta bállad katô duma mga manubù.”

⁴⁵ Asal ándà gó kagpátti katô mga disipulu din tô kóbadan katô igkagi din, su ándà pasóddóri kandan ébô dì dan kagpáttan. Ándà dan insà kandin tingód katô igkagi din, su ágkamáddangan dan.

Sadan tô tuu mallayat?

Luc 9:46-48; Mat 18:1-5; Mar 9:33-37

⁴⁶ Na, igpapulé tô mga disipulu i Jesus tingód ka sadan tun kandan tô tuu mallayat é kamanubuan.

⁴⁷ Asal isóddóran i Jesus tô ágpanámdámmán dan. Purisu igtawar din tô sábbad batà, asta igpatindág din madani tun kandin. ⁴⁸ Igkagi si Jesus, na mà din, “Atin ka ágtanggap kó kani sábbad batà tingód ka kapasakup yu kanak, iring na ágtanggapánna ikiyu. Tô manubù na ágtanggap

kanak, ágtanggapán din tô igpapid kanak, su tun ta langun yu, tô manubù na tuu mabbabà é ka-manubuan, sikandin tô tuu mallayat.”

Mga kadumaan yu tô mga manubù na ánnà usig yu

Luc 9:49-50; Mar 9:38-40

⁴⁹ Na, igkagi si Juan, na mà din, “Áglangngagán, duwán sábbad manubù na igkita dé na igpaluwà ka madat mga espiritu ukit ka kagamit din katô ngadan nu. Asal igsapadan dé sikandin su ánnà kadumaan ta.”

⁵⁰ Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Yakó ágsapad kandin, su kadumaan yu tô mga manubù na ánnà usig yu.”

Igpanó si Jesus tikud tun ta probinsya ka Galilea

⁵¹ Na, tô masig dán dumunggù tô álló na muli si Jesus tun ta langit, igplano sikandin na madun tun ta Jerusalem. ⁵² Duwán mga manubù na igpóna i Jesus. Igpanó dan, asta igsadun dan tun ta sábbad lunsud na sakup ka Samaria ébô tumaganà dan katô balé na áddingan din. ⁵³ Ánnà Judio tô mga manubù na góddô dutun. Purisu ándà dan tanggapi si Jesus, su isóddóran dan na madun sikandin tun ta Jerusalem. ⁵⁴ Tô ikasóddór si Santiago asta si Juan na dì dan tanggapán katô mga taga Samaria, igkagi sikandan, na mà dan, “Áglangngagán, kakalyag nu na padabuan dé ka apuy tikud tun ta langit ébô mapánnas dan?”*

⁵⁵ Asal igsérê si Jesus, asta igsapadan din sikan-dan. ⁵⁶ Na, igpanayun dan tun ta ássa lunsud.

* **9:54** 9:54 Iring katô ilmu i Elias sayyan na igsulat tun ta 2 Mga Hari 1:10-12.

Tô mákkás ki Jesus
Luc 9:57-62; Mat 8:19-22

⁵⁷ Róggun na ágpanó dan, duwán sábbad manubù na igkagi ki Jesus, na mà din, “Mákkássa áknikó agad ánda ka madun.”

⁵⁸ Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Tô mga mannanap ka kabánnásson, duwán pa góddóan dan, asta tô mga manuk ka kayun, duwán pa gapunanan dan. Asal sakán na Igpamanubù, ándà palang góddóan ku na ágkadággaan.”

⁵⁹ Igkagi si Jesus tun ta ássa manubù, na mà din, “Tákkás ka kanak.”

Asal igtaba sikandin, na mà din, “Áglangngagán, mákkássa áknikó, asal póli a pa ébô lábbángngán ku tô ámmà ku.”

⁶⁰ Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Tô mga manubù na ándà kantayan na ándà ágtamanán, tô gó é lumábbáng katô mga kadumaan dan na inaté.† Asal sikuna na duwán kantayan na ándà ágtamanán, kailangan mulit-ulit ka tingód katô pagpangulu ka Manama.”

⁶¹ Duwán ássa manubù na igkagi ki Jesus, na mà din, “Áglangngagán, mákkássa áknikó. Asal muli a pa ébô pasóddórán ku tô pamilya ku.”

⁶² Igkagi si Jesus, na mà din, “Yaka giring katô manubù na ágdaru na inalayun ágsérê, su tô manubù na ágduwa-duwa na mákkás kanak, di sikandin masakup tun ta pagpangulu ka Manama.”

† **9:60** 9:60 Tô kóbadan, tô mga manubù na mánnal ki Jesus, di mému ka mabaring dan su tuu pa ágkailanganán tô katuman dan katô kakalyag ka Manama.

10

Igpóna i Jesus tô kapittuwan duwa

¹ Na, igsalin katô Áglangngagán tô kapittuwan duwa (72) manubù, asta igpóna din sikandan na tagduwa-duwa ébô madun dan tun ta langun lunsud asta mga lugar na sadunan din. ² Ikgagi si Jesus kandan, na mà din, “Dakál tô ágkátun, asal tagsábbadé dád tô tarakáttu. Purisu dasal kó tun ta Áglangngagán na tigatun ka kinamát ébô papid sikandin ka duma mga tarakáttu. ³ Na, panó kó. Banté kó katô madat mga manubù, su iring kó na mga karnero na ágbanganan katô mannap ka kabánnásson na ánggadan lobo. ⁴ Yakó ágpíd ka salapí, kabir, asta sandalyas. Yakó ágtóngkô-tóngkô katô mga manubù na ágkitanán yu tun ta dalan ébô dì kó ágkabaring. ⁵ Atin ka ágdunggù kó tun ta balé, una yu kagiyi, na mà yu, ‘Mólà pa ka duwán kasunayan yu!’ ⁶ Atin ka masuné tô tigbalé, bággayan sikandin ka Manama ka kasunayan. Asal atin ka ánnà masuné tô tigbalé, pamuyù yu tun ta Manama na angén din tô kasunayan na bággén yu pád tun kandin. ⁷ Agad ándin tô pakannán dan ákniyu, tô dád gó é kannán yu asta inámmán yu, su tô manubù na áglumu kailangan tandanan. Yakó galin-alin tun ta duma balé, asal óddô kó tun ta sábbad dád balé. ⁸ Atin ka ágdunggù kó tun ta lunsud asta ágtanggapán kó ikandan, agad ándin tô pakannán dan ákniyu, tô dád gó é kannán yu. ⁹ Dappánni yu ka bállad tô mga ágkabógókan ébô kólian. Kagiyi yu sikandan, na, ‘Masig dán mangulu tô Manama ákniyu.’ ¹⁰ Atin ka

ágdunggù kó tun ta lunsud asta dì kó ikandan tanggapán, panó kó tun ta dalan, asta kagiya yu tô mga tigbalé, na mà yu, ¹¹ ‘Agad tô barukbuk nit banuwa yu na igdákkát kannun ta paa dé padpadán dé ébô kasóddóran yu na duwán sókó ka Manama ákniyu. Pénagpáttán dé sikiyu na masig dán mangulu tô Manama.’ ¹² Kagiyan ku sikiyu na supakan ka Manama tô mga taga Sodoma tun ta tapuri álló tingód katô salà dan, asal tuu pa madat tô supak ka Manama katô mga manubù tun ta lunsud na dì tumanggap ákniyu.”

Tô mga manubù na ándà rákkád

Luc 10:13-16; Mat 11:20-24

¹³ “Makédu-édu kó na mga taga Corasin! asta makédu-édu kó na mga taga Betsaida! su ándà kó rákkád. Atin ka igimu tô kasalábbuan tun ta mga taga Tiro asta mga taga Sidon sayyan iring katô mga kasalábbuan na igimu ku dini ákniyu, igumpak dan pád katô óggét na gimun sako, asta igtagù dan pád ka abu tun ta ulu dan ébô pakitanán dan na ígrákkád dan dán. ¹⁴ Tun ta álló ka rumuud tô Manama, agad supakan din tô mga taga Tiro asta tô mga taga Sidon, asal tuu pa madat tô supak din ákniyu. ¹⁵ Sikiyu mga taga Capernaum, kéman yu ka pabantugán kó sippang tun ta langit, asal dabuán kó baling tun ta góddóan ka mga inaté.”*

¹⁶ Iggagi si Jesus tun ta mga disipulu din, na mà din, “Tô manubù na maminág ákniyu, ukit kani ágpaminággánna ikandin. Tô manubù na méllé

* **10:15** 10:15 Hades tô ngadan katô góddóan ka mga inaté sippang ka ruudan dan. Ahaán tô Igpakita 20:11-15.

ákniyu, méllé kanak. Tô manubù na méllé kanak, méllé katô igpapid kanak.”

Iguli tô kapittuwan duwa

¹⁷ Na, tô iguli tô kapittuwan duwa (72) na igpóna i Jesus, idayawan dan, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Áglangngagán, agad tô madat mga espiritu ignunug áknami ukit ka kagamit dé katô ngadan nu!”

¹⁸ Igkagi si Jesus, na mà din, “Bánnal, su igkita ku si Maibuyan na iring na kirám na idabù tikud tun ta langit.† ¹⁹ Yakó yu ágkalingawi ni. Igpapid ku sikiyu ébô manalu kó ka katulusan katô usig ka Manama. Agad makagit kó ka áppuy asta mananipit, asal ándà palang makadadat ákniyu. ²⁰ Na, agad ikapanalu kó ka madat mga espiritu, ánnà ni tô kadayawan yu. Asal kailangan kadayawan kó su igsulat dán tô ngadan yu tun ta langit.”‡

Idayawan si Jesus

Luc 10:21-24; Mat 11:25-27; 13:16-17

²¹ Na, tô oras tô, dakál tô dayó na igbággé katô Ugis Espiritu ki Jesus, asta igdasal sikandin, na mà din, “Ámmà na Áglangngagán katô langun tun ta langit asta dini ta banuwa, ágpasalamatta áknikó, su ándà nu pasóddóri ni kabánnalan tun ta mga manubù na kéman dan ka mapandé asta dakál é

† **10:18** 10:18 Tô katulusan katô Manama tuu pa mabákkár ka tandingán katô katulusan i Maibuyan, su tô Manama, igpéwà din si Maibuyan tikud tun ta langit. Duwán katulusan na igbággé i Jesus tun ta kapittuwan duwa. Purisu igpaluwà dan tô madat mga espiritu tikud tun ta mga manubù. ‡ **10:20** 10:20 Tingód katô libro na igsulatan katô mga ngadan, ahaán tô Igpakita 3:5.

isóddórán, asal igpasóddór nud ni kabánnalan tun ta mga manubù na mabbabà é kamanubuan. Durungán ku sikuna, Ámmà, su tikud tun ta madigár kakalyag nu.”

²² Igekagi si Jesus, na mà din, “Igsarig katô Ámmà ku tô langun dini kanak. Tô Ámmà ku dád tô ikasóddór kanak, su sakán tô Batà din. Sakán dád tô ikasóddór katô Ámmà ku, asta tô langun manubù na ágsalinán ku ébô makasóddór tingód katô Ámmà ku.”

²³ Na, igkagi si Jesus tun ta mga disipulu din na ándà ássa manubù, na mà din, “Ágkadayawan kó su ikakita kód katô kabánnalan! ²⁴ Kagiyan ku sikiyu na tô marapung mga propeta ka Manama asta tô mga hari sayyan, agad malyag dan na kumita katô igkita yu, asal ándà dan ikakita. Agad malyag dan na maminág katô igdinág yu, asal ándà dan ikadinág.”

Panunggiringan tingód katô sábbad taga Samaria

²⁵ Na, igtindág tô sábbad taratinurù katô mga sugù. Kakalyag din na kuminnam minsà ki Jesus. Purisu iginsà sikandin, na mà din, “Sir, ándin tô kailangan lumun ku ébô makatanggappa ka kantayan na ándà ágtamanán?”

²⁶ Igekagi si Jesus, na mà din, “Ándin tô igsulat tun ta mga sugù ka Manama? Ándin tô igbasa nu?”

²⁷ Igtaba tô manubù, na mà din,

“Ginawayi yu tô Áglangngagán na Manama yu tikud tun ta tibuk pusung yu, tikud tun ta tibuk kantayan yu, tikud tun ta tibuk

panámdám yu, asta tikud tun ta tibuk bákkár yu. Ginawayi yu tô unawa yu na iring katô kaginawa yu katô ákníyu sarili.’ ”§

²⁸ Ikgagi si Jesus, na mà din, “Nángngà tô igtaba nu. Lumu nu yan ébô makatanggap ka katô kantayan na ándà ágtamanán.”

²⁹ Asal kakalyag katô manubù na pasóddórán din na nángngà tô áglumun din tun ta saruwan ka Manama. Purisu iginsà sikandin, na mà din, “Sadan tô unawa ku?”

³⁰ Igtaba si Jesus, na mà din, “Duwán sábbad Judio na igpanó tikud tun ta Jerusalem, asta igsadun tun ta Jerico. Na, isabban sikandin ka mga tulisan. Igadołan dan, igpakuy dan, asta igtananan dan sikandin na ágkamaté-maté dán. ³¹ Na, igdunggù tô sábbad pangulu ka templo ka Judio. Asal tô igkita din tô manubù na inamù, iglili sikandin tun ta ágbaluy. ³² Na, igdunggù pagsik tô sábbad Judio na sakup ka grupo i Levi. Asal tô igkita din tô manubù na inamù, iglili sikandin tun ta ágbaluy. ³³ Na, duwán sábbad taga Samaria na igdunggù tun ta Judio na inamù. Tô igkita sikandin katô inamù, inéduwan sikandin. ³⁴ Igpadianyan din, igbawian din tô amù katô Judio ka langis ka olibo asta bino, asta igbagkássan din. Igpasaké din tô Judio tun ta asno din, asta igpid din tun ta balé na ágdungguan, asta igdóppónan din. ³⁵ Pagkasimag, igbággé din tô duwa abuk salapì tun ta tigatun katô balé, asta igkagi sikandin, na mà din, ‘Dóppóni nu sikandin. Atin ka duwán kulang, bayadan ku ka lumónódda.’

§ 10:27 10:27 Deuteronomio 6:5; Levitico 19:18.

³⁶ “Na, ándin tô panámdám nu? Tun ta tállu manubù na igkita katô isabban ka mga tulisan, sadan tun kandan tô igpakita na unawa din?”

³⁷ Igtaba tô taratinurù, na mà din, “Tô taga Samaria na inéduwan asta igtabang kandin.”

Igkagi si Jesus, na mà din, “Purisu kailangan tô gó pagsik tô lumun nu.”

Igádding si Jesus tun ki Marta asta ki Maria

³⁸ Na, tô igpanó dan, igukit dan tun ta sábbad lunsud. Duwán sábbad bayi na ánggadanan ki Marta na igpadding ki Jesus tun ta balé din. ³⁹ Duwán adi din na si Maria na igunsad madani tun ta paa katô Áglangngagán ébô maminág katô ágtinuruán i Jesus. ⁴⁰ Asal si Marta, ágkasasó tô panámdám din tingód katô marapung mga áglumun din. Purisu igpadani si Marta tun ki Jesus, asta igkagi sikandin, na mà din, “Áglangngagán, sábbad ku dád tô góméng, su dì ágtabang ni adi ku. Atin ka duwán kédu nu kanak, kagiyi nu sikandin ébô tumabang kanak.”

⁴¹ Asal igtaba tô Áglangngagán, na mà din, “Marta, Marta, tuu ka ágkatanaan tingód katô mga áglumun nu. ⁴² Sábbad dád tô ágkailanganán. Tô gó tô madigár na igsalin i Maria, asta dì ni makangé tikud tun kandin.”

11

Tingód ka kadasal

Luc 11:1-13; Mat 6:9-13; 7:7-11

¹ Na, sábbad álló na igdasal si Jesus tun ta sábbad lugar. Pángnga katô kadasal din, duwán sábbad disipulu din na igkagi, “Áglangngagán, tinurui ké

ágdasal iring katô igtinurù i Juan na Tarabunyag katô mga disipulu din.”

² Igkagi si Jesus, na mà din, “Iring kani é kadasal yu. ‘Ámmà, mólà pa ka pangadapán ka katô langun manubù. Mólà pa ka mangulu ka tun ta langun manubù. ³ Bággéyi ké ka ágkannán dé álló-álló. ⁴ Pasinsiyayi ké na ikasalà áknikó, su ágpasinsiyaan dé tô langun manubù na ikasalà áknami. Yaka ágpókit áknami tun ta pagkinnam.’ ”

⁵ Igkagi si Jesus kandan, na mà din, “Atin ka madun ka tun ta balé katô rarak nu, agad tángngà ka dukilám, ébô mállás ka tállu abuk pan, kumagi ka kandin, na, ⁶ ‘Duwán rarak ku na mantu igdunggù, asta ándà pakannán ku kandin.’ ⁷ Tumaba tô tun dalám, na mà din, ‘Yaka ágsamuk kanak. Igsagpángngan dán tô sállat, asta ágdággà ad asta ni mga gabatà ku. Diyad makannó ébô mággé áknikó.’ ⁸ Na, kumagiya ákniyu, agad di pád sikandin mánnó ébô tumabang katô rarak din, ka di sumungkù tô manubù na mamuyù, kailangan mánnó sikandin ébô bággén tô agad ándin é ágpamuyuán din. ⁹ Purisu kumagiya ákniyu, pamuyù kó inalayun tun ta Manama, asta bággayan kó ikandin. Pamasak kó inalayun tun kandin, asta kitanán yu. Tákták kó inalayun tun ta sállat, asta pókéan kó ikandin. ¹⁰ Makatanggap tô langun manubù na ágpamuyù. Makakita tô langun manubù na ágpamasak. Pókéan tô langun manubù na ágtákták. ¹¹ Sikiyu na mga ámmà, atin ka mamuyù tô batà yu ka sáddà, ánnà áppuy tô bággén yu kandin. ¹² Atin ka mamuyù tô batà yu ka tállug, ánnà mananipit tô bággén yu kandin. ¹³ Na, sikiyu,

agad duwán madat mga áglumun yu, asal inalayun madigár tô mga ágbággén yu tun ta mga gabatà yu. Na, tô Ámmà yu na Manama tun ta langit tuu pa mággé katô Ugis Espiritu tun ta langun manubù na ágpamuyù kandin!”

Si Jesus asta si Maibuyan

Luc 11:14-23; Mat 12:22-30; Mar 3:20-27

¹⁴ Na, duwán madat espiritu na igpaluwà i Jesus tikud tun ta sábbad manubù na inómmó, ikakagi tô manubù, asta isalábbuan tô langun manubù. ¹⁵ Asal duwán mga manubù na igkagi, na mà dan, “Ágpaluwà sikandin katô madat mga espiritu ukit katô pangulu ka madat mga espiritu na si Belsebul.”*

¹⁶ Duwán ássa mga manubù na igpamuyù ki Jesus na pakitanán din kandan tô kasalábbuan tikud tun ta langit ébô kasóddóran dan na sikandin tô bánnal igpapid ka Manama. ¹⁷ Asal isóddóran i Jesus na madat tô panámdám dan. Purisu igkagi sikandin, na mà din, “Atin ka ágpamatayé tô mga sakup ka sábbad pangulu, dì madugé mandà tô pagpangulu din. Atin ka ágpamatayé tô sábbad pamilya, dì madugé padiyaé dan. ¹⁸ Purisu atin ka ágpaluwà si Maibuyan katô mga sakup din, mandà tô pagpangulu din, su imun din na usig tô mga sakup din. Ágkagi kó na ágpaluwà a katô madat mga espiritu su igsugù a i Belsebul. ¹⁹ Atin ka ágsawén yu ni kapaluwà ku katô madat mga espiritu su ágpanámdám kó na igsugù a i Belsebul, ágsawén yu tô ákniyu mga disipulu, su ágpaluwà dan

* **11:15** 11:15 Si Belsebul tô ássa ngadan i Maibuyan.

pagsik ka madat mga espiritu. Purisu sikandan tô ágpasóddór na ánnà nángngà tô kasawé yu kanak. ²⁰ Atin ka ágpaluwà a katô madat mga espiritu ukit katô katulusan ka Manama, igdunggù dán gó dini ákníyu tô pagpangulu ka Manama.

²¹ “Atin ka ágtómmóng tô mabákkár manubù katô balé din asta duwán laniban din, di magó tô kaduwánnan din. ²² Asal atin ka dumunggù tô ássa manubù na tuu pa mabákkár ka tandingán kandin, tô gó tô sumulung asta makapanalu katô tigbalé, makagó katô langun laniban na ágsarigan din, asta tumalad-talad katô inagó din.

²³ “Tô langun manubù na di ágtákkás kanak, tô gó é gusig kanak, asta tô langun manubù na di áglimud ka mga manubù dini kanak, tô gó é ágpéwà ka mga manubù tikud dini kanak.”

Tô kalónód katô madat espiritu

Luc 11:24-26; Mat 12:43-45

²⁴ “Na, atin ka duwán madat espiritu na paluwaán tun ta manubù, ágpanó-panó tô madat espiritu tun ta disyerto ébô mamasak sikandin ka madigár óddóan din. Atin ka ándà kitanán din, kumagi sikandin, na mà din, ‘Lumónódda tun ta manubù na taganà igahuwan ku.’ ²⁵ Purisu lumónód tô madat espiritu tun kandin, asta kitanán din na madigár dán tô manubù na taganà din igahuwan, iring na malinis asta matémmós balé. ²⁶ Purisu kangén katô madat espiritu tô ássa pittu madat espiritu na tuu pa madat ka tandingán kandin. Madun dan langun tun ta manubù, asta mahu dan tun kandin. Purisu tuu pa madat tô dungguán kani manubù ni.”

Tô bánnal dayó

²⁷ Na, róggun ágtinurù si Jesus, duwán sábbad bayi na igtawar kandin, na mà din, “Duwán dayó katô innà nu na igpamasusu asta igpasusu áknikó!”

²⁸ Asal igtaba si Jesus, na mà din, “Asal duwán dayó katô langun manubù na ágpaminág asta ágtuman katô kagi ka Manama!”

Tô mga malyag kumita katô kasalábbuan

Luc 11:29-32; Mat 12:38-42

²⁹ Tô marapung dán tô mga manubù na ilimum tun ki Jesus, igkagi sikandin, na mà din, “Maddat tô kakalyag katô mga manubù áknganni, su kakalyag dan na pakitanán ku tô kasalábbuan kandan. Asal sábbad dád tô kasalábbuan na pakitanán ka Manama kandan na iring katô iglumu din ki Jonas sayyan. ³⁰ Ukit katô ilumu ki Jonas,† ikasóddór tô mga taga Ninibe na Manama tô igpapid kandin. Iring pagsik kani, ukit katô malumu kanak, kasóddóran katô mga manubù áknganni na Manama tô igpapid kanak na Igpamanubù.

³¹ “Tun ta álló ka rumuud tô Manama, tumindág tô rayna na igpangulu tun ta Siba sayyan, asta kumagi sikandin na kailangan supakan kó su ándà kó paminág kanak. Agad madiyù tô góddóan katô rayna, asal igsadun sikandin tun ki Solomon ébô maminág dád katô kapandayan na ágtinuruán i Solomon. Na, duwán dán igdunggù dini áknuyu na tuu pa mallayat tô kamanubuan din ka tandingán ki Solomon. ³² Tun ta álló ka rumuud tô Manama, tumindág tô mga taga Ninibe, asta kumagi dan

† **11:30** 11:30 Ahaán Ni Libro Tingód Ki Jonas ébô kasóddóran tô tingód katô inému kandin.

na kailangan supakan kó su ándà kó rákkád ka mga salà yu. Su tô igdinág tô mga taga Ninibe katô igulit-ulit i Jonas, igrákkád dan. Na, duwán dán igdunggù dini ákniyu na tuu pa mallayat tô kamanubuan din ka tandingán ki Jonas.”

Kailangan duwán kappawaan yu

Luc 11:33-36; Mat 5:15; 6:22-23

³³ “Atin ka ágrákkáttan é sulù, dì gállássán, asta dì ágtambunan, asal ágsapatán ébô kataddawan tô langun manubù na mahu tun ta balé. ³⁴ Sulù ka lawa tô mata. Purisu atin ka mappawà tô kasállág nu, kappawaan tô tibuk lawa nu. Asal ka mangittáng tô kasállág nu, kangittángngan tô tibuk lawa nu. ³⁵ Purisu banté ka ébô dì kumangittáng tô sulù tun ta lawa nu. ³⁶ Atin ka kappawaan tô tibuk lawa nu, asta ándà palang kangittángngan, mappawà dán tô langun, iring na sulù na ágsélla tun áknikó.”

Tô mga Pariseo asta taratinurù ka sugù

Luc 11:37-54; Mat 23:1-36; Mar 12:38-40

³⁷ Na, pángnga igtinurù si Jesus, duwán sábbad sakup ka mga Pariseo na igpakan kandin. Purisu igahu si Jesus tun ta balé katô Pariseo, asta igkan dan. ³⁸ Isalábbuan tô Pariseo, su dì giring si Jesus katô ágkémun ka mga Judio tingód ka kadamù ka dì pa kuman. ³⁹ Asal igkagi tô Áglangngagán, na mà din, “Sikiyu mga Pariseo, iring kó na mga baso asta mga linipung na igurasan dád tô tun ta luwà, asal maripà tô tun dalám, su tuu madat tô áglumun yu, asta tagawán kó. ⁴⁰ Ánnà nángngà tô panámdám yu! Ánnà dád tô tun ta luwà katô lawa yu tô igimu ka Manama, asal igimu din pagsik tô tun dalám.

⁴¹ Kailangan tikud tun ta kédu yu tô kabággé yu tun ta manubù na ágkahirapan, asta ukit katô kédu yu, madigár tô langun áglumun yu.

⁴² “Asal makédu-édu kó na mga Pariseo! su agad ágbággén yu tun ta Manama tô ikasapulù katô langun ka pamulanán yu agad mga anag, asal ándà yu bánnali tô tuu ágkailanganán, tingód katô nángngà lumun yu tun ta mga unawa yu, asta ándà yu ginawayi tô Manama. Nángngà tô kabággé yu katô ikasapulù, asal yakó ágsódô katô mga ágkailanganán na nángngà lumun yu.

⁴³ “Makédu-édu kó na mga Pariseo! su malyag kó munsad tun ta madigár gunsadanan tun ta mga simbaan ka Judio, asta malyag kó respetowan katô дума mga manubù tun ta plasa. ⁴⁴ Makédu-édu kó! su iring kó na mga lábbáng na ággittan katô mga manubù na gukit su dì ágkakilalaan.”

⁴⁵ Duwán sábbad taratinurù ka sugù na igkagi ki Jesus, na mà din, “Sir, ukit ka igkagi nu katô mga Pariseo, igbuyas ké pagsik ikuna.”

⁴⁶ Igkagi si Jesus, na mà din, “Makédu-édu kó pagsik na mga taratinurù ka sugù! su iring kó katô manubù na ágpirit ka дума manubù na tumiang katô tuu mabággat asta mahirap ágpiddán, asal dì kó gó gawid katô piniddan ébô tumabang kandan.† ⁴⁷ Makédu-édu kó! su gimun yu tô mga pantyun para katô mga propeta na igmatayan katô ákniyu kamónaan. ⁴⁸ Ukit ka kému yu katô mga pantyun dan, ágpasóddórán yu na ágnunug kó katô

† **11:46** 11:46 Inalayun dan ágdugangan tô sugù ka Manama na tuu mahirap ágtumanán katô mga manubù, asal dì dan ágtabang kandan ébô makatuman dan katô mga sugù.

iglumu katô kamónaan yu. Kamónaan yu tô igmaté katô mga propeta, asta sikiyu tô gimu katô mga pantyun dan. ⁴⁹ Purisu igkagi tô Manama ukit katô kapandayan din, na mà din, ‘Papiddán ku tô mga propeta asta tô mga apostoles tun kandan. Asal duwán matayan dan asta duwán irrayatan dan.’

⁵⁰ Purisu supakan ka Manama tô mga manubù áknganni tingód ka kamatayan katô mga propeta din, tikud tun ta katigkanayan ka banuwa sippang áknganni, ⁵¹ tikud katô kamaté ki Abel sippang katô kamaté ki Zacarias na igmatayan yu tun ta tángngaan katô ággóbbówanan ka mga mannanap asta katô templo. Paminág yu ni kagin ku ákniyu na mga manubù áknganni. Supakan kó katô Manama tingód katô kamatayan dan.

⁵² “Makédu-édu kó na mga taratinurù ka sugù! su iring kó na manubù na igállás ka susì ka balé ébô ándà manubù na makahu, su agad sikiyu, ándà kó ahu, asta igbalabagan yu tô mga manubù na mahu pád.”§

⁵³ Na, róggun igpanó si Jesus tikud tun ta balé, tô mga Pariseo asta tô mga taratinurù ka sugù, igirrayat dan kandin asta maggát dan igággut-ággut kandin, ⁵⁴ su ágbangan dan ka ándin tô ágpangkagin din ébô duwán dimanda dan.

12

§ **11:52** 11:52 Igalabagan dan tô mga manubù ébô di dan makagpát tingód katô kapókit ka katábbus. Ándà ikagpát tô taratinurù tingód katô katábbus, asta igbalabagan dan tô mga manubù na duwán kakalyag na makagpát pád.

*Yakó giring katô mga Pariseo**Luc 12:1-3; Mat 10:26-27*

¹ Na, dalám ka igtinurù si Jesus, mga mararan tô mga manubù na ilimud sippang ka igpagitté dan. Una igkagi si Jesus tun ta mga disipulu din, na mà din, “Banté kó katô pagpatubù ka pan katô mga Pariseo.* Kéman dan ka nángngà tô áglumun dan tun ta saruwan ka Manama. ² Ándà palang gállássán áknganni na dì pakitanán tun ta tapuri álló. Ándà ágbulunán áknganni na dì pasóddórán tun ta tapuri álló. ³ Purisu agad ándin tô igkagi yu ka dukilám, tô gó é paminággán ka álló. Agad ándin tô igtinurù yu na sikiyu dád, tô gó é ullaón tun ta langun manubù.”

*Tô nángngà kamáddangan**Luc 12:4-7; Mat 10:28-31*

⁴ “Mga rarak ku, kagiyan ku sikiyu, yakó ágkamáddangan katô mga manubù na makamaté katô lawa yu, asta ándà dán ássa na malumu dan ákniyu. ⁵ Asal kagiyan ku sikiyu, kamáddangi yu baling tô Manama, su pángnga matayan din tô mga manubù, duwán katulusan din ébô sumugù kandan tun ta ágsupakanan. Kagiyan ku sikiyu, kamáddangi yu tô Manama!

⁶ “Agad délák é lagà katô lima manuk ta kayun na ágbállin yu, asal ándà palang manuk ta kayun na ágkalingawan katô Manama. ⁷ Agad tô silag katô ulu yu inéyap dán ka Manama. Purisu yakó ágkamáddangan, su tô lagà yu tuu pa dakál ka tand-ingán katô marapung mga manuk ta kayun.”

* **12:1** 12:1 Ágkátin tô madat ágkémun katô mga Pariseo iring katô kakátin ka pagpatubù ka pan.

*Tô kumagi na igpasakup asta tô mulun
Luc 12:8-12; Mat 10:32-33; 12:32; 10:19-20*

⁸ “Na, kagiyen ku sikiyu na tô manubù na kumagi tun ta дума mga manubù na igpasakup sikandin kanak na Igpamanubù, kumagiya pagsik tun ta saruwan katô mga panaligan ka Manama na sikandin tô sakup ku. ⁹ Asal tô manubù na mulun kanak tun ta дума mga manubù, bulunán ku sikandin tun ta saruwan katô mga panaligan ka Manama.

¹⁰ “Tô manubù na ágkagi ka madat tingód kanak na Igpamanubù, atin ka rumákkád sikandin, mému kapasinsiyaan ka Manama. Asal tô manubù na ágkagi ka madat tingód katô Ugis Espiritu, di gó sikandin kapasinsiyaan.

¹¹ “Atin ka ruudan kó katô mga pangulu ka simbaan ka Judio asta mga opisyaales ka gobyerno tingód katô katákkás yu kanak, yakó ágkatanaan tingód katô taba yu asta katô kagin yu kandan, ¹² su tô álló tô, tinuruan kó katô Ugis Espiritu ka ándin tô kailangan kagin yu kandan.”

Panunggiringan tingód katô ágkaduwánnan

¹³ Na, tun ta mga manubù na ilimud, duwán sábbad manubù na igkagi ki Jesus, na mà din, “Sir, kagiyi nu tô kaké ku ébô bággén din kanak tô katángngà katô kaduwánnan na igtananan katô ámmà dé na inaté.”

¹⁴ Asal igtaba si Jesus, na mà din, “Ánnà a huwes na tumángngà katô áknuyu kaduwánnan.”

¹⁵ Iggagi si Jesus tun ta mga manubù na ilimud, na mà din, “Banté kó. Yakó ágkasabuan, su agad

dakál ó délák tô kaduwánnan ka manubù, tô bánnal kantayan din ánnà ukit katô kaduwánnan.”

¹⁶ Na, igulit si Jesus ka panunggingingan, na mà din, “Duwán sábbad ágkaduwánnan na ikakáttu ka tuu dakál. ¹⁷ Igpanámdám sikandin, ‘Ánnà nángngà tô ágtaguanan ku katô kináttuwan. Pamánnun ku? ¹⁸ Na, ni gó tô lumun ku. Gábbaán ku tô tapé mga ágtaguanan asta imun ku tô mantu mga ágtaguanan na tuu pa dakál, asta tô gó é taguan ku katô langun ka kináttuwan ku asta kaduwánnan ku. ¹⁹ Tô gó makakagiya na tô kaduwánnan ku nángngà dán para katô pira ámmé. Diya lumumu, asal kumanna dád, minámma dád, asta inalayunna gó kadayawan.’ ²⁰ Asal igkagi tô Manama kandin, na mà din, ‘Kulang tô panámdám nu! Ni dukilám ni maté kad. Agad dakál tô kaduwánnan na ilimud nu, asal tananan nu tô langun.’ ²¹ Tô gó tô dungguán katô manubù na áglimud katô kaduwánnan, asal ándà panámdám din tingód ka Manama.”

Sarig kó katô Manama

Luc 12:22-31; Mat 6:25-34

²² Igkagi si Jesus tun ta mga disipulu din, na mà din, “Purisu kagiyán ku sikiyu, yakó ágkatanaan tingód katô kantayan yu ka ándin tô kannán yu. Yakó ágkatanaan tingód katô lawa yu ka ándin tô umpakán yu. ²³ Su tuu pa ágkailanganán tô kantayan ta ka tandingán katô ágkannán, asta tuu pa ágkailanganán tô lawa ta ka tandingán katô gumpakán. ²⁴ Sállág yu tô mga uwak. Dì dan ágpamula. Dì dan ágkáttu. Ándà ágtaguanan dan ka ágkakan. Asal inalayun ágbággayan ka Manama ka ágkakan. Purisu yakó ágkatanaan, su tô

lagà yu tuu pa dakál ka tandingán katô langun manuk ta kayun! ²⁵ Agad katanaan kó, asal di kasugpatan tô kantayan yu agad délák ukit katô tana yu. ²⁶ Purisu atin ka di kó makému sumugpat katô ákniyu kantayan ukit katô tana yu, yakó ágkatanaan tingód ka mga duma pa. ²⁷ Panámdám yu tô mga bulak ka kabánnásson na inalayun ágtubù. Di áglumu, asta di gabál. Asal kagiyan ku sikiyu na agad madigár ágsállággán tô mga umpak i Hari Solomon sayyan, asal tuu pa madigár ágsállággán tô mga bulak ka kabánnásson. ²⁸ Délák tô kasarig yu ka Manama. Igitu din na madigár ágsállággán tô mga bulak ka kabánnásson na di madugé góbbón. Purisu kasóddóran yu na bággayan kó ka Manama ka gumpakán yu! ²⁹ Purisu yakó ágkatanaan tingód katô kapamasak yu ka ágkannán yu asta ginámmán yu. Yakó ágkatanaan. ³⁰ Tô langun manubù na di ágbánnal ka Manama, inalayun dan ágpamasakán ni. Isóddóran katô Ámmà yu na Manama tô mga ágkailanganán yu. ³¹ Pamasak yu baling tô pagpangulu ka Manama, asta bággayan kó pagsik ikandin katô mga ágkailanganán yu.”

Kaduwánnan tun ta langit

Luc 12:32-34; Mat 6:19-21

³² “Yakó ágkamáddangan. Agad délák kó dád, igsalin kó katô Ámmà yu na Manama ébô sakupán kó tun ta pagpangulu din. ³³ Barigyà yu tô kaduwánnan yu, asta bággé yu tô salapì tun ta mga ágkayù-ayuan. Atin ka tô gó é lumun yu, duwán pulusán yu tun ta langit na di kumarungu asta di

mandà, su dì makahu tô takón, asta ándà makadadat. ³⁴ Agad ánda é limudan yu katô kaduwánnan, dutun pagsik tô pusung yu.”

Kailangan makataganà kó

³⁵⁻³⁶ “Agad ándin tô dumunggù, kailangan makataganà kó. Iringi yu tô mga állang na ágtaganà ka kadunggù katô amo dan tikud tun ta kalimudan ka kasal. Agad dukilám dán, inalayun dan ágparágrág ka sulù, asta gumpak dan ébô ka dumunggù asta tumákták tô amo dan, sékót dan pókéan tô sállat. ³⁷ Atin ka makataganà dan, asta dì dan tumudug ka dumunggù tô amo dan, tuu dan kadayawan. Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Mullas tô amo katô umpak din, pónsadan din tô mga állang din tun ta ágkannanan, asta buwatan din sikandan ka ágkannán. ³⁸ Atin ka dumunggù tô amo dan agad tángngà ka dukilám, agad masig dán ágkasállám, ka makataganà dan katô kadunggù din, tuu ágkadayawan tô mga állang din!

³⁹ “Panámdám yu ni. Atin ka kasóddóran katô tigatun ka balé ka kadángngan dumunggù tô takón, dì katakawan tô balé din. ⁴⁰ Kailangan tumaganà kó gó, su dumunggù a na Igpamanubù katô oras na ándà yu panámdámmi.”

Tô állang na ágkasarigan

Luc 12:41-48; Mat 24:45-51

⁴¹ Iginsà si Pedro, na mà din, “Áglangngagán, sadan tô igkagiyan nu kani panunggirigan? Sikami dád, ó tô langun manubù?”

⁴² Igtaba tô Áglangngagán, na mà din, “Tô állang na ágkasarigan asta katig, tô gó é imun katô amo din

na taradóppón ka langun ka duma mga állang tun ta balé din ébô mággé kandan ka ágkannán kada álló. ⁴³ Atin ka inalayun ágtuman tô állang katô sugù katô amo din, kadayawan sikandin ka dumunggù tô amo din. ⁴⁴ Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Atin ka tô gó é áglumun katô állang, imun sikandin na taradóppón ka langun tun ta balé katô amo din. ⁴⁵ Asal atin ka ágpanámdám tô madat állang na madugé pa tô kadunggù katô amo din, asta áglagpássán din tô duma mga állang na gamama asta gabayi, asta inalayun sikandin ágkan, ginám, asta ágkalasing, ⁴⁶ dumunggù tô amo din katô álló na ándà din panámdámmi asta tô oras na ándà din kasóddóri. Purisu supakan sikandin katô amo din, asta paduman katô mga manubù na dì ágkasarigan.

⁴⁷ “Tô állang na ikasóddór katô kakalyag katô amo din, asal ándà ikataganà asta ándà tuman ka kakalyag katô amo din, tuu lagpássán sikandin. ⁴⁸ Asal tô állang na ándà ikasóddór katô kakalyag katô amo din, ka duwán inému din na madat, lagpássán sikandin, asal dì tuu.

“Tô manubù na bággayan ka dakál, dakál pagsik tô kailangan sulián din. Tô manubù na sannaan ka dakál, dakál pagsik tô gimanan na matanggap tikud tun kandin.”

Ágpósigé tô mga manubù tingód ki Cristo

Luc 12:49-53; Mat 10:34-36

⁴⁹ “Igsadunna dini ta banuwa ébô piddán ku tô apuy, asta mólà pa pád ka igrágrág dán!† ⁵⁰ Duwán kahirapan na dumunggù kanak, asta diya gó

† **12:49** 12:49 Tô apuy igpanunggingan ka supak.

makatónnók sippang ka matuman ni!† 51 Yakó ágpanámdám na igsadunna dini ta banuwa ébô duwán kasunayan ka manubù. Kagiyan ku sikiyu na ágpósigé tô mga manubù tingód kanak, 52 su tikud áknganni, di ágpasábbadé tô mga manubù na góddô tun ta sábbad balé. Atin ka duwán lima, tállu tô musig katô duwa, asta duwa tô musig katô tállu. 53 Agad tô mga ámmà, mga innà, asta mga gabatà dan, di dan ágpasábbadé. Agad tô ugang asta tô ikóddô, di dan ágpasábbadé tingód kanak.”

*Rákkád kó dalám ka duwán pa álló
Luc 12:54-59; Mat 16:2-3; 5:25-26*

54 Ikgagi pagsik si Jesus tun ta mga manubù na ilimud, na mà din, “Atin ka ágkitanán yu tô mangittáng sagulapun tun ta salláppan, kasóddóran yu na mudan, asta ágkatuman. 55 Atin ka duwán karamag na habagat, kasóddóran yu na sumánnang, asta ágkatuman. 56 Kéman yu ka nángngà tô áglumun yu tun ta saruwan ka Manama! Agad ágkakilalaan yu tô gahaanan nit banuwa asta tun ta langit, asal ándà yu kagpátti tô mga ágkalumu áknganni.

57 “Ándà kó kannê ikasóddór ka ándin tô nángngà áglumun yu. 58 Atin ka duwán manubù na dumimanda ákniyu, sékót kó pólié róggun na tun kó pa ta dalan, agó piddán kó tun ta huwes, asta bággén kó tun ta bállad ka polis ébô prison kó. 59 Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Atin ka prison kó, di kó makaluwà sippang ka bayadan yu tô kadakállan katô kadattan na ilumu yu.”

† 12:50 12:50 Tô kahirapan na dumunggù igpanunggingan katô kamatayan i Jesus tun ta krus.

13

Rákkád kó katô mga salà yu

¹ Na, tô álló tô, duwán mga manubù na igulit ki Jesus tingód katô mga taga Galilea na igpa-matayan i Pilato dalám ka kagóbbó dan ka mga mannanap tun ta saruwan ka Manama. ² Iggagi si Jesus kandan, na mà din, “Kéman yu ka inaté dan su tô mga salà dan tuu pa madat ka tandingán katô mga kadumaan dan na taga Galilea. ³ Kagiyan ku sikiyu na atin ka dì kó rumákkád katô mga salà yu, maté kó langun pagsik iring kandan. ⁴ Tô sapulù walu (18) manubù na ibantangan katô turi tun ta Siloe, ipánnas dan inaté. Kéman yu ka inaté dan su tô mga salà dan tuu pa madat ka tandingán katô mga kadumaan dan na taga Jerusalem. ⁵ Kagiyan ku sikiyu na atin ka dì kó rumákkád katô mga salà yu, maté kó langun pagsik iring kandan.”

Panunggiringan tingód ka kayu igera

⁶ Na, igulit i Jesus ni panunggiringan, na mà din, “Duwán sábbad manubù na duwán kayu igera tun ta kinamát din. Igsadun sikandin tun ta kinamát ébô mamasak ka buuy katô kayu, asal ándà palang igkita din. ⁷ Purisu igkagi sikandin tun ta taradóppón katô kinamát, na mà din, ‘Na, tállu ámmé dán, maragga ágsadun dini ébô mamasakka ka buuy kani kayu ni, asal ándà palang igkita ku. Pilé nu ni kayu ébô duwán pa pulusán ku kani tanà.’ ⁸ Asal igtaba tô taradóppón, na mà din, ‘Sir, pabayà nu ka sábbad pa ámmé, su kaliyan ku tô tanà, asta abunowan ku pa. ⁹ Madigár pád ka muuy nit sumui ámmé. Asal ka dì muuy, mému ka papilén nu.’ ”

Itullid tô bókkóg katô bayi ka álló ka kapaginawa

¹⁰ Na, tô álló ka kapaginawa, igtinurù si Jesus tun ta sábbad simbaan ka Judio. ¹¹ Duwán sábbad bayi na igbungkug* ka madat espiritu dalám ka sapulù walu (18) dán ámmé, asta dì ágkatullid tô bókkóg din. ¹² Tô igkita si Jesus katô bayi, igtawar i Jesus sikandin asta igkagiyan, na mà din, “Matullid dán ni bókkóg nu.”

¹³ Na, igdappánnan i Jesus tô bayi, tigkô dád igmatullid tô bókkóg din, asta igdurung din tô Manama. ¹⁴ Asal isókó tô pangulu ka simbaan su dalám katô álló ka kapaginawa igdappánnan i Jesus tô bayi ébô kumatullid. Purisu igkagi tô pangulu ka simbaan tun ta langun manubù, na mà din, “Kada linggo, duwán ánnám álló na mému lumumu tô mga manubù, asta tô gó é álló na mému madun dini tô mga manubù ébô kólian dan. Asal ni álló ni, dì mému, su álló ka kapaginawa.”

¹⁵ Igtaba tô Áglangngagán kandin, na mà din, “Kéman yu ka nángngà tô áglumun yu tun ta saruwan ka Manama! Agad dalám katô álló ka kapaginawa, galínán yu langun tô baka yu asta tô kudà yu, asta ágpiddán yu tun ta wayig ébô makénám. ¹⁶ Purisu mému ka tabangan ni bayi ni na sábbad rubbad i Abraham na igbungkug i Maibuyan dalám ka sapulù walu (18) dán ámmé. Kailangan tabangan sikandin agad dalám katô álló ka kapaginawa.”

¹⁷ Inayyaan tô langun usig i Jesus ukit katô igkagi din. Asal idayawan tô duma mga manubù, su marapung tô mga kasalábbuan na iglumu i Jesus.

* **13:11** 13:11 Igbungkug, ó ibákkut.

*Panunggiringan tingód katô tuu délák lisu
Luc 13:18-19; Mat 13:31-32; Mar 4:30-32*

¹⁸ Na, igkagi si Jesus, na mà din, “Mulittad ákniyu tingód ka pagpangulu ka Manama ukit kani panunggiringan. ¹⁹ Tô pagpangulu ka Manama iring na lisu ka mustasa na igpamula ka manubù tun ta kinamát din. Igtubù tô lisu, asta inému iring na kayu, asta igسالagan katô mga manuk ta kayu.”

*Panunggiringan tingód katô pagpatubù ka pan
Luc 13:20-21; Mat 13:33*

²⁰ Igkagi pagsik si Jesus, na mà din, “Mulittad ákniyu tingód ka pagpangulu ka Manama. ²¹ Tô pagpangulu ka Manama iring katô pagpatubù ka pan, su atin ka baláttán tun ta dakál harina, tumubù tô langun harina na igmasa.”

*Tô duwa sállat
Luc 13:22-30; Mat 7:13-14,21-23*

²² Igtinurù si Jesus tun ta mga lunsud asta tun ta duma mga banuwa na igukitan din róggun igسادun sikandin tun ta Jerusalem. ²³ Duwán sábbad manubù na iginsà kandin, na mà din, “Sir, tagsábbadé dád tô mga manubù na matábbus tikud tun ta salà?”

Igtaba si Jesus, na mà din, ²⁴ “Ággár-ággár kó ahu tun ta sállat na maliggát, su marapung tô mga manubù na duwán kakalyag dan na mahu, asal dì dan makahu. ²⁵ Pángnga igسagpángngan katô tigbalé tô sállat, agad tumindág kó tun ta luwà asta tumákták kó, asal dì kó pahun. Agad kumagi kó pa, ‘Sir, abriyi ké pa,’ tumaba sikandin, na mà din, ‘Ándà ku kasóddóri ka ánda kó tikud.’

²⁶ Kumagi kó, na, ‘Igkan ké duma áknikó, asta igtin-urù ka tun ta lunsud dé.’ ²⁷ Asal kumagi sikandin, na mà din, ‘Kagin ku ákniyu, ándà ku kasóddóri ka ánda kó tikud. Iwà kó langun na áglumu ka madat!’ ²⁸ Tuu kó sumággó asta kumurigát tô ngipán yu tingód katô kahirapan, su kitanán yu si Abraham, si Isaac, si Jacob, asta tô langun propeta na igpahu tun ta pagpangulu ka Manama. Asal sikiyu tô dì pahun. ²⁹ Marapung tô mga manubù na dumunggù tikud tun ta langun banuwa, agad ánnà dan Judio, asta pasakupán dan tun ta dakál kalimudan tun ta pagpangulu ka Manama. ³⁰ Na, duwán mga manubù na ikatapuri áknganni, asal makóna dan baling tun ta pagpangulu ka Manama. Duwán mga manubù na ikóna áknganni, asal makatapuri dan baling tun ta pagpangulu ka Manama.”†

Iranu si Jesus katô taga Jerusalem

Luc 13:31-35; Mat 23:37-39

³¹ Na, tô oras tô, duwán mga Pariseo na igpadani tun ki Jesus, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Iwà ka tikud kannun, su kakalyag i Herodes na matayan ka.”

³² Igtaba si Jesus, na mà din, “Agad katig si Herodes na áglimbung, sadun kó tun kandin, asta kagiyi yu sikandin na paluwaán ku pa tô madat mga espiritu tikud tun ta mga manubù, asta dappánnan ku tô mga ágkabógókan ébô kólian dan ni

† **13:30** 13:30 Duwán mga manubù na mabbabà tô kamanubuan áknganni, asal kangadanan dan baling tun ta pagpangulu ka Manama. Duwán mga manubù na ágkangadanan áknganni, asal mabbabà baling tô kamanubuan dan tun ta pagpangulu ka Manama.

álló ni asta simag, asta ipángngan ku ni lumun ku tun ta ikatállu álló. ³³ Na, kailangan manayunna pa ni álló ni, simag, asta duwa áknganni sippang ka dumunggù a tun ta Jerusalem, su dì mému ka matayan tô propeta tun ta luwà ka Jerusalem.

³⁴ “Makédu-édu kó na mga taga Jerusalem. Inalayun yu ágmatayan tô langun propeta ka Manama, asta ágtimbagán yu ka batu ébô maté tô langun manubù na igpapid ka Manama dini ákniyu! Inalayunna lumimud pád ákniyu ébô dumóppónna, iring na marán na áglangkáb katô mga piyak din. Asal dì kó malyag! ³⁵ Na, iring kó na igtananan balé na ándà dalám. Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Dì kód gó kumita kanak sippang ka kumagi kó, ‘Durungán ta sikandin na igpapid katô Áglangngagán na Manama dini áknita!’ ”†

14

Inólian tô manubù na ibógókan

¹ Na, sábbad álló ka kapaginawa, igsadun si Jesus tun ta balé ka sábbad Pariseo na ágtugállán ka Judío ébô kuman дума kandin. Duwán mga Pariseo na ágparimuya ki Jesus. ² Na, igpadani tun ki Jesus tô sábbad manubù na iglábbag tô bállad asta paa din. ³ Iginsà si Jesus katô mga Pariseo asta mga taratinurù ka sugù, na mà din, “Atin ka duwán dumappán ka bállad katô ágkabógókan ébô kólian dalám ka álló ka kapaginawa, makalapas sikandin ka sugù ka Manama, ó dì?”

⁴ Asal ándà palang taba dan. Na, igdappánnan i Jesus tô manubù, asta inólian sikandin. Igpapanó

† 13:35 13:35 Ahaán tô Salmo 118:26.

i Jesus sikandin. ⁵ Na, igkagi si Jesus tun kandan, na mà din, “Atin ka duwán batà yu ó baka yu na madabù tun ta madalám balun dalám ka álló ka kapaginawa, sadan tun ákniyu tô dì tumabang ébô makaluwà agad álló ka kapaginawa?”

⁶ Asal ándà palang manubù na ikataba katô insà din.

Tô mga ágpabbabà-babà

⁷ Na, igkita i Jesus tô mga manubù na iguna-una ébô munsad dan tun ta igpantaganà para katô mga manubù na mallayat é kamanubuan. Purisu igulit i Jesus ni panunggiringan tun ta langun dan, na mà din, ⁸ “Atin ka ágpasakupán kó tun ta kalimudan ka kasal, yakó guna gunsad tun ta lugar na igpantaganà para katô mga manubù na mallayat é kamanubuan, agó duwán ássa manubù na pónsacán na tuu pa mallayat é kamanubuan din ka tandingán ákniyu. ⁹ Atin ka ikónsad kó, dumunggù tô manubù na igpasakup ákniyu, asta kumagi sikandin, na mà din, ‘Tindág kó, su pónsacán ku tô ássa manubù.’ Purisu kayyaan kó, su alinán kó tun ta gunsadanan katô mabbabà dád é kamanubuan. ¹⁰ Madigár pa ka ni tô lumun yu. Atin ka ágpasakupán kó tun ta kalimudan ka kasal, unsad kó дума katô mga manubù na mabbabà dád é kamanubuan. Atin ka kitanán kó katô manubù na igpasakup ákniyu, kumagi sikandin, na mà din, ‘Rarak ku, unsad ka tun ta lugar na igpantaganà para katô mga manubù na mallayat é kamanubuan.’ Purisu pabantugán kó tun ta saruwan katô langun na ilimud. ¹¹ Atin ka ágpallayat tô manubù ka kamanubuan din, imun sikandin na mabbabà. Atin ka ágpabbabà tô

manubù ka kamanubuan din, imun sikandin na mallayat.”

¹² Igkagi pagsik si Jesus tun ta manubù na igpakan kandin, na mà din, “Atin ka gimun nu tô dakál kalimudan, agad malássád é álló ó dukilám, yaka nu ágpasakupi tô mga rarak nu, tô mga kataladi nu, tô mga gakád nu, asta tô mga simbalé nu na ágkaduwánnan. Atin ka sikandan tô pasakupán nu, magunawa tô lumun dan áknikó, su sumulì dan áknikó. ¹³ Atin ka gimun nu tô dakál kalimudan, pasakup nu baling tô mga ágkayù-ayuan, tô mga pantig, tô mga kapig, asta tô mga bólóg. ¹⁴ Atin ka sikandan tô pasakupán nu, duwán pulusán nu, su dì dan makasulì áknikó. Asal sulian kó tun ta álló ka antén puman ka Manama tô mga manubù na nángngà tô áglumun dan tun ta saruwan din.”

*Panunggiringan tingód katô dakál kalimudan
Luc 14:15-24; Mat 22:1-10*

¹⁵ Na, duwán sábbad manubù na igkan duma kandan. Tô igdinág sikandin katô igkagi i Jesus, igkagi sikandin, na mà din, “Duwán gó pulusán katô manubù na pasakupán ka Manama tun ta dakál kalimudan tun ta pagpangulu din!”

¹⁶ Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Duwán sábbad manubù na igimu ka dakál kalimudan, asta marapung tô mga manubù na igkagiyan din. ¹⁷ Tô igdunggù tô álló ka kalimudan, igpapid din tô állang ébô ulitan tô mga pasakupán din, ‘Na, sadun kó dini, su i>taganà dán tô langun.’ ¹⁸ Asal igéllé tô langun dan. Duwán sábbad na igkagi, ‘Duwán tanà na igbállì ku, asta kailangan madunna ébô sállággán ku. Pasinsiyayiya su diya makasadun.’

¹⁹ Duwán ássa na igkagi, ‘Igbálliya ka sapulù (10) baka na ágdaru, asta madunna ébô kinnaman ku. Pasinsiyayiya su diya makasadun.’ ²⁰ Duwán ássa manubù na igkagi, ‘Mantuwa igkalyag. Purisu diya makasadun.’ ²¹ Purisu igulì tō állang, asta igulitan din tō amo din. Isókó tō tigbalé, asta igkagi, na mà din, ‘Sékót ka sadun tun ta mga karsada asta tun ta mga dalan tun ta lunsud, asta patákkás nu tō mga manubù na kitanán nu, agad tō mga ágkayù-ayuan, tō mga pantig, tō mga bólóg, asta tō mga kapig.’ ²² Na, igkagi tō állang, na mà din, ‘Sir, ituman dán tō sugù nu, asal duwán pa lugar.’ ²³ Purisu igkagi tō amo din, na mà din, ‘Sadun ka tun ta mga dalanán, asta pirit nu patákkási tō mga manubù ébô mapánnù ni balé ku. ²⁴ Asal kagiyan ku sikiyu na tō una mga manubù na igkagiyan ku dì ku gó pakannán nit dakál kalimudan ku.’ ”

Tô ágpasakup ki Jesus

Luc 14:25-33; Mat 10:37-38

²⁵ Na, tuu marapung tō mga manubù na igtákkás ki Jesus. Igsérê sí Jesus, asta igkagi sikandin, na mà din, ²⁶ “Atin ka pasakup tō manubù kanak, asal ka tuu pa dakál tō ginawa din katô ámmà din, katô innà din, katô sawa din, katô gabatà din, katô mga kataladi din, katô mga tábbé din, asta agad katô kandin kantayan, dì mému sikandin na disipulu ku. ²⁷ Tō manubù na máddang ka matayan* tingód katô kapasakup din kanak, dì mému na disipulu ku.

* **14:27** 14:27 Máddang ka matayan, ó dì tumiang ka kandin krus.

28 “Tô manubù na imun disipulu ku, iring sikandin katô manubù na mimu ka turi. Unan din pa panámdámmán ka nángngà tô magasto din ébô mapángnga. 29 Su atin ka imun din tô ágpónsadan an asta di nángngà tô magasto, di mapángnga tô turi. Purisu ngumisi tô langun manubù na kumita katô lumun din, móróm-óróm dan kandin, 30 asta kumagi sikandan, na, ‘Igtigkané sikandin, asal ándà ikapángnga.’

31 “Tô manubù na imun na disipulu ku, iring sikandin katô hari na sumulung katô ássa hari. Unan din pa panámdámmán ka nángngà tô bákkár katô sapulù mararan (10,000) sundalo din ébô makapanalu dan katô duwa pulù mararan (20,000) sundalo katô usig din. 32 Atin ka kasóddóran din na di dan makapanalu, agad madiyù pa tô usig din, duwán mga manubù na pasumarán din katô usig din ébô pasábbadé dan asta duwán kasunayan. 33 Purisu tô manubù na di tumanan katô langun ka kaduwánnan din, di mému na disipulu ku.”

Tô asin na inandaan ka nanam

Luc 14:34-35; Mat 5:13; Mar 9:50

34 “Na, madigár tô asin, asal atin ka mandà tô nanam katô asin, di dán lumónód tô nanam. 35 Tô asin na ándà nanam, ándà dán palang ágpulusán agad taguán pa tun ta kinamát ó baláttán tun ta abono, su kailangan antugán. Purisu kailangan makagpát tô ágpaminág kanak.”

15

Panunggiringan tingód katô karnero na itadin Luc 15:1-7; Mat 18:12-14

¹ Na, sábbad álló, marapung tô mga taralimud ka buwis asta tô duma mga manubù na masalà-salà na igpadani tun ki Jesus ébô maminág dan katô ágtinuruán din. ² Purisu igburáng-buráng tô mga Pariseo asta tô mga taratinurù ka sugù, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Madat tô áglumun din, su ágduma sikandin katô mga masalà-salà, asta ágkan duma kandan.”

³ Igulit si Jesus kani panunggiringan, na mà din, ⁴ “Atin ka duwán manubù tun ákniyu na duwán sábbad gatus (100) karnero din, asta sábbad tô matadin, tananan din tô kasiyawan siyó (99) tun ta ágpatabtan, asta pamasakán din tô sábbad na itadin sippang ka kitanán din. ⁵ Atin ka kitanán din dán, tiangán din asta dakál tô dayó din. ⁶ Ka muli sikandin, tawarán din tô mga rarak din asta tô mga simbalé din, na mà din, ‘Kailangan ka-dayawan kó pagsik, su igkita kud tô karnero ku na inandà.’ ⁷ Na, kagiyan ku sikiyu na iring kanan, agad sábbad dád tô masalà-salà manubù na rumákkád, tô dayó tun ta langit dakál pa ka tandingán katô kasiyawan siyó (99) na matalláng mga manubù na dì dán kailangan na rumákkád.”

Panunggiringan tingód katô mapputi bulawan na inandà

⁸ “Atin ka duwán sábbad bayi na duwán sapulù (10) abuk na mapputi bulawan, asta mandà tô sábbad abuk, rákkáttan din tô sulù, dónnakan din tô balé, asta pamasakán din sippang ka kitanán

din. ⁹ Atin ka kitanán din dán, tawarán din tô mga rarak din asta tô mga simbalé din, na mà din, ‘Kailangan kadayawan kó pagsik, su igkita kud tô sábbad abuk na mapputi bulawan ku na inandà.’ ¹⁰ Na, kagiyan ku sikiyu na iring kanan, kadayawan tô mga panaligan ka Manama tingód katô sábbad dád manubù na rumákkád ka salà din.”

Panunggiringan tingód katô batà na inandà

¹¹ Igkagi si Jesus, na mà din, “Duwán sábbad manubù na duwán duwa gabatà din gamama. ¹² Igkagi tô adi tun ta ámmà din, ‘Ámmà, kakalyag ku na bággén nud kanak áknganni tô kanak bahin katô tanà nu asta kaduwánnan nu na tananan nu áknami.’

“Purisu igtángngà katô ámmà tô tanà din, asta igbággé din tun ta duwa gabatà din. ¹³ Na, ándà kadugé, igbarigyà katô adi tô tanà na igbággé kandin, asta igsadun sikandin tun ta madiyù banuwa. Dutun iggasto din tô salapì ukit ka lumu din na ándà ágpulusán. ¹⁴ Tô inémmát dán tô salapì din, duwán dakál ballus, asta ihirapan sikandin. ¹⁵ Purisu igpasakup sikandin katô sábbad góddô dutun, asta igpadóppón sikandin ka mga babuy. ¹⁶ Kannán din pád tô mga buuy ka kayu na ágkannán ka mga babuy, su ándà manubù na igbággé kandin ka ágkakan.

¹⁷ “Na, tô ikapanámdám dán sikandin, igkagi sikandin, na mà din, ‘Nángngà asta sobra tô ágkakan katô langun taralumu katô ámmà ku. Asal sakán, masiggad maté ka ballus! ¹⁸ Purisu muli a tun ta ámmà ku, asta kumagiya kandin, Ámmà, duwán salà na iglumu ku tun ta Manama asta

diyan áknikó. ¹⁹ Yakad ágtawar kanak na batà nu. Imuwad baling iring na sábbad katô mga taralumu nu.’ ²⁰ Purisu igpanó sikandin asta igulì tun ta ámmà din.

“Agad madiyù pa sikandin tun ta balé, isállággan katô ámmà tô batà din, asta inéduwan tô ámmà kandin. Igpalaguy tô ámmà. Igsumar din tô batà din. Igakápáppan asta igadákkán din.

²¹ “Igakagi tô batà, na mà din, ‘Ámmà, duwán salà na ilumu ku tun ta Manama asta diyan áknikó. Yakad ágtawar kanak na batà nu.’ ²² Asal igtawar katô ámmà din tô mga állang, na mà din, ‘Sékót kó. Pid yu tô kapa ébô umpakan sikandin. Paningsingi yu sikandin, asta sandalyasi yu. ²³ Kangé yu tô nati ka baka na igpalambù ébô iyón, su mimu ki ka dakál kalimudan. ²⁴ Su iring na inaté dán ni batà ku, asal inanté puman. Inandà sikandin, asal igkita puman.’ Purisu igtigkané dan igpalimudé.

²⁵ “Na, tô álló tô, iglumu tô kaké din tun ta kinamát. Tô madani dán sikandin tun ta balé, igdinág din tô mga manubù na ágkanta asta ágsayó. ²⁶ Purisu igtawar din tô sábbad állang, asta iginsà ka ándin tô gunayan.

²⁷ “Igtaba tô állang, na mà din, ‘Igulì dán tô adi nu, asta igpéyó katô ámmà nu tô nati ka baka na igpalambù, su igulì dán tô adi nu na ándà ikadadat.’ ²⁸ Na, isókó tô kaké, asta di sikandin malyag mahu tun ta balé. Purisu igsadun tô ámmà tun kandin, asta igkagiyan din ébô mahu sikandin. ²⁹ Asal igkagi tô kaké batà din, na mà din, ‘Ámmà, pira dán ámmé na inalayunna áglumu para áknikó, asta ándà palang sugù nu na igélléyan

ku. Asal ándà palang igbággé nu kanak, agad sábbad dád nati ka kambing, ébô kadayawanna asta tô mga rarak ku. ³⁰ Asal tô batà nu na igulà-ulà katô salapì nu ukit ka madat mga gabayi, su igulì dán sikandin, igpéyó nu kun para kandin tô nati ka baka na igpalambù!’ ³¹ Iggagi tô ámmà din, ‘Batà ku, inalayun ki ágpadumaé, asta áknikó dán tô langun ka kaduwánnan ku. ³² Nángngà ka mimu ki ka kalimudan asta kadayawan ki, su iring na inaté dán ni adi nu, asal inanté puman. Inandà sikandin, asal igkita puman.’ ”

16

Panunggiringan tingód katô taratómmóng

¹ Igulit pagsik i Jesus ni tun ta mga disipulu din, na mà din, “Duwán sábbad ágkaduwánnan na igpatómmóngan din tô kaduwánnan din katô sábbad taratómmóng. Asal ikadinág tô ágkaduwánnan na igulaan dád katô taratómmóng tô kaduwánnan din. ² Purisu igpatawar katô ágkaduwánnan tô taratómmóng, asta igkagi tô ágkaduwánnan, na mà din, ‘Madat tô igdinág ku tingód áknikó. Pid nu dini tô langun libro na áglistaan tingód ka salapì na igsarig ku áknikó, su tikud áknganni dì mému ka sikuna tô taratómmóng.’ ³ Purisu igpanámdám tô taratómmóng, ‘Péwaánna katô amo ku. Na, ándin tô madigár lumun ku? Su diya gumaga lumumu tun ta kinamát, asta kayyaanna ka mémuwa na tarapamuyù. ⁴ Na, isóddóran ku ka ándin tô lumun ku ébô póddóánna katô mga rarak ku tun ta mga balé dan ka péwaánna katô amo ku.’ ⁵ Purisu igpatawar din tô tagsábbad-sábbad mga manubù na duwán utang

tun ta amo din. Iginsà din tô ikóna, na mà din, ‘Pira tô utang nu tun ta amo ku?’ ⁶ Igtaba sikandin, na mà din, ‘Sábbad gatus (100) lata ka langis ka olibo.’ Na, igkagi tô taratómmóng, na mà din, ‘Ni gó tô papeles na igpérmaan nu dángngan. Unsad ka, asta sulat nu na kaliman (50) dád lata. Sékót ka.’ ⁷ Na, igtawar din tô ássa manubù, asta iginsà sikandin, na mà din, ‘Pira tô utang nu?’ Igtaba sikandin, na mà din, ‘Sábbad gatus (100) sako ka trigo.’ Igkagi tô taratómmóng, ‘Ni gó tô papeles na igpérmaan nu dángngan. Sulat nu na kawaluwan (80) dád sako.’ ⁸ Na, igdurung katô amo tô taratómmóng din na áglimbung, su katig sikandin ágpókit ka kadigárran din, su tô mga manubù na dì ágsarig ka Manama tuu pa katig na ágpókit katô kadigárran dan ka tandingán katô mga sakup ka Manama. ⁹ Purisu kagiyan ku sikiyu, rarak yu tô duma mga manubù ukit katô kaduwánnan yu ébô ka mémmát tô kaduwánnan yu, póddóán kó tun ta langit.

¹⁰ “Atin ka ágkasarigan tô manubù agad délák tô igsarig kandin, ágkasarigan sikandin ka dakál. Atin ka dì ágkasarigan tô manubù agad délák tô igsarig kandin, dì pagsik sikandin ágkasarigan ka dakál. ¹¹ Purisu, atin ka dì kó ágkasarigan tingód katô kaduwánnan na ánnà ákniyu, dì kó sarigan katô bánnal kaduwánnan tun ta langit. ¹² Atin ka dì kó ágkasarigan tingód katô kaduwánnan na igsarig ka ássa manubù ákniyu, dì kó bággayan katô kaduwánnan tun ta langit.

¹³ “Ándà palang állang na lumumu tun ta duwa amo. Atin ka dakál tô ginawa din tun ta sábbad, karingasaan din tô sábbad. Sábbad dád tô amo

din na mému tákkásson din, asta tô sábbad dì din nunugan. Dì mému pagdángnganan yu tô kapa-masak katô kaduwánnan asta tô katuman yu katô lumu ka Manama.”

Tô duma mga ágtinuruán i Jesus

Luc 16:14-18; Mat 11:12-13; 5:31-32; Mar 10:11-12

¹⁴ Na, tô igdinág tô mga Pariseo katô igtinurù i Jesus, inggisiyan dan sikandin, su dakál tô ginawa dan ka salapì. ¹⁵ Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Sikiyu tô ágpasóddór katô duma mga manubù na nángngà tô áglumun yu, asal isóddóran ka Manama tô tun ta pusung yu. Tô ágpamasakán katô mga manubù, tô gó tô ágkaringasaan katô Manama.

¹⁶ “Tô ándà pa tinurù si Juan na Tarabunyang, kailangan bánnalán tô mga sugù ka Manama asta mga propeta. Asal tikud tun ta katigkanayan katô katinurù i Juan sippang áknganni, inalayun gulit-ulitán tô Madigár Gulitán tingód ka pagpangulu ka Manama, asta gággár-ággár tô mga manubù na ágpasakup.

¹⁷ “Agad mandà tô langit asta ni banuwa, dì gó mandà tô mga sugù ka Manama.

¹⁸ “Atin ka sumugban tô mama katô sawa din asta kumalyag sikandin katô ássa bayi, makalibug sikandin. Atin ka kumalyag tô mama katô bayi na igsugbanan katô duma din, makalibug sikandin.”

Tô ágkaduwánnan manubù asta si Lazaro

¹⁹ “Duwán sábbad ágkaduwánnan na gumpak ka dakál é lagà asta ágkan ka tuu madigár kada álló. ²⁰ Duwán pagsik sábbad manubù na ágkayù-ayuan na ánggadan ki Lazaro. Raruán tô lawa din, asta

ágpiddán sikandin tun ta sállat katô ágkaduwánnan.
²¹ Kakalyag din na kuman pád katô mumu na ágkadabù tikud tun ta lamisa katô ágkaduwánnan. Marag ágdélótan pagsik ka mga asu tô mga rarù din. ²² Na, inaté si Lazaro, asta igpid sikandin katô mga panaligan ka Manama tun ta kilidan katô kamónaan din na si Abraham tun ta langit.* Inaté pagsik tô ágkaduwánnan, asta iglábbáng sikandin. ²³ Ihirapan sikandin tun ta góddóan ka mga inaté.† Iglangngag sikandin, asta igkita din si Abraham tun ta madiyù asta si Lazaro tun ta kilidan i Abraham.

²⁴ “Purisu igtawar tô ágkaduwánnan, na mà din, ‘Ámmà Abraham, kéduwiya. Sugù nu si Lazaro ébô arámmán din tô tintudù din tun ta wayig ébô patalluan din ni dilà ku, su ágkahirapanna kannun ta apuy.’

²⁵ “Asal igkagi si Abraham kandin, na mà din, ‘Sampát nu ni. Tô ándà ka pa kamaté, madigár tô itanggap nu, asta madat tô itanggap i Lazaro. Asal áknganni, sikandin tô ágkadayawan dini, asta sikuna tô ágkahirapan. ²⁶ Duwán pagsik madalám pangpang tun ta állát ta ébô dì makókit tô manubù na madun pád diyan áknikó, asta ándà makókit tikud diyan áknikó ébô madun dini áknami.’

²⁷ “Igkagi tô ágkaduwánnan, na mà din, ‘Ámmà, ágpédu-éduwa áknikó na pasadunán nu si Lazaro tun ta balé katô ámmà ku, ²⁸ su duwán pa lima mga

* **16:22** 16:22 “Kilidan i Abraham” tô ássa ngadan katô góddóan ka Manama na igsadunan katô mga ágpampamaké na inaté. Ahaán tô Lucas 23:43; 2 Corinto 12:4. † **16:23** 16:23 Tingód ka Hades, ahaán tô Lucas 10:15.

kataladi ku, ébô ulitan din sikandan na kailangan rumákkád dan agó mapid dan pagsik kannun ta ágsupakanan.’

²⁹ “Asal igkagi si Abraham, na mà din, ‘Duwánnù sugù na igsulat i Moises asta igsulat katô mga propeta na ágbasaan dan. Kailangan maminág dan katô igsulat.’

³⁰ “Igakagi tô ágkaduwánnan, na mà din, ‘Ámmà, di nánggà. Asal ka madun tun kandan tô inaté manubù na inanté, rumákkád dan.’

³¹ “Igakagi si Abraham, na mà din, ‘Atin ka di dan maminág katô igsulat i Moises asta tô mga propeta, di dan pagsik mánnal agad duwán pa inaté na manté puman.’ ”

17

Mga tintal ka kalumu ka salà

Luc 17:1-4; Mat 18:6-7,21-22; Mar 9:42

¹ Igkagi si Jesus tun ta mga disipulu din, na mà din, “Ándà makalili katô pagtintal ka salà, asal makédu-édu tô manubù na mému gunayan ka pagtintal katô duma manubù! ² Tuu pa madigár ka ikáttán tô alig din tun ta dakál batu, asta antugán sikandin tun ta dagat ka tandingán ka mému sikandin gunayan na mandà tô kapamaké katô agad sábbad kani mga marénták gabatà. ³ Banté kó.

“Na, atin ka duwán kataladi yu na makalumu ka salà, sapadi yu sikandin. Atin ka rumákkád sikandin, pasinsiyayi yu. ⁴ Agad makapittu sikandin makalumu ka salà áknuyu dalám ka sábbad dád álló asta makapittu sikandin rumákkád, kailangan pasinsiyaan yu sikandin.”

Tô kasarig

⁵ Igkagi tô mga apostoles tun ta Áglangngagán, na mà dan, “Pabákkár nu pa tô kasarig dé!”

⁶ Igkagi tô Áglangngagán, na mà din, “Atin ka duwán kasarig yu kanak iring dád na délák lisu ka mustasa, makakagi kó tun ta dakál kayu siko-moro, na, ‘Mabéttód ka, asta mapamula ka tun ta dagat,’ na mánnal tô kayu ákniyu.”

Tô lumu katô manubù na ágkasarigan

⁷ “Atin ka duwán tun ákniyu na duwán állang na ágdaru ó ágdóppón ka mga karnero, ka mapángnga dán tô lumu din tun ta kinamát, asta muli dán sikandin tun ta balé yu, di yu pa sikandin pónsadan asta pakannán. ⁸ Asal kumagi kó baling tun ta állang, na, ‘Óméng ka ka ágkannán ku, umpak ka katô madigár, asta buwatiya. Ka pángnga a kuman, mému kad kuman.’ ⁹ Mému ka di yu pasalamatan tô állang na igtuman katô sugù yu, su tô gó é kailangan lumun din. ¹⁰ Iring kó pagsik katô állang, su ka pángnga kó tumuman katô langun sugù ka Manama, kailangan kumagi kó dád kandin, na mà yu, ‘Yakad ágdurung áknami, su mga állang nu dád sikami, asta iglumu dé dád tô kailangan áglumun dé.’ ”

Inólian tô sapulù tétékán

¹¹ Tô igsadun si Jesus tun ta Jerusalem, igukit sikandin tun ta tángngaán katô probinsya ka Samaria asta Galilea. ¹² Tô igdunggù sikandin tun ta sábbad lunsud, duwán sapulù (10) tétékán na igsumar kandin. Igtindág dan tun ta madiyù,

13 asta igtawar sikandan, na mà dan, “Jesus, Áglangngagán, kéduwi ké.”

14 Tô igkita si Jesus kandan, igkagi sikandin, na mà din, “Sadun kó tun ta mga pangulu ka templo, asta pakita yu yan lawa yu.”

Tô ándà dan pa dunggù tun ta templo, inólian dan langun. 15 Na, tô sábbad kandan, tô igkita sikandin na inólian tô lawa din, igdurung din tô Manama na mabákkár tô kagi din, asta iglónód sikandin tun ki Jesus. 16 Iglangkáb sikandin tun ta paa i Jesus, asta igpasalamat sikandin. Na, taga Samaria tô manubù tô. 17 Na, igkagi si Jesus, na mà din, “Sapulù (10) tô langun na inólian. Ánda tô siyó? 18 Sábbad dád kannê tô iglónód asta igdurung ka Manama, asta ánnà gó Judío sikandin.”

19 Na, igkagi si Jesus tun ta manubù na inólian, na mà din, “Tindág ka, asta mému kad manó. Inólian kad ukit katô kasarig nu kanak.”

*Katigkanayan katô pagpangulu ka Manama
Luc 17:20-37; Mat 24:23-28,37-41*

20 Duwán mga Pariseo na iginsà ki Jesus ka kadángngan tumigkané mangulu tô Manama. Igtaba si Jesus, na mà din, “Tun ta pagpangulu ka Manama, ándà kasalábbuan na kitanán yu. 21 Ándà manubù na makakagi, na, ‘Dini dán tô pagpangulu din!’ asta ándà makakagi, na, ‘Taddô dán tô pagpangulu din!’ su igdunggù dán tô pagpangulu katô Manama dini ákniyu.”*

* **17:21** 17:21 Igdunggù dán tô pagpangulu katô Manama dini ákniyu, ó ágpangulu dán tô Manama tun ta tángngaán yu.

²² Na, igkagi si Jesus tun ta mga disipulu din, na mà din, “Tun ta álló na dumunggù, kakalyag yu na kumita kó pád katô sábbad dád álló ka pagpangulu ku na Igpamanubù, asal dì kó kumita. ²³ Duwán mga manubù na kumagi ákníyu, na mà dan, ‘Taddô tô Mesiyas!’ ó ‘Kannun sikandin!’ Asal yakó ágsadun. Yakó ágtákkás kandan, ²⁴ su matayyó tô kalónód ku iring na kirám na ágsélla tun ta kaluwagan ka langit, asta kitanán katô langun manubù. Iring pagsik kanan tô kadunggù ku na Igpamanubù. ²⁵ Asal muna a pa kahirapan, asta élléyanna pa katô mga manubù áknganni. ²⁶ Ka lumónódda na Igpamanubù, marapung tô mga manubù na dì makataganà ka kadunggù ku, iring pagsik katô mga manubù sayyan na ándà paminág ki Noe. ²⁷ Inalayun ágkan tô mga manubù sayyan, ginám dan, asta ágpakalyagé dan, sippang na igdunggù tô álló na igahu dán si Noe asta tô pamilya din tun ta arka. Asal ipánnas inaté tô duma mga manubù su iglunupan tô tanà, asta ilánnád dan langun. ²⁸ Ka lumónódda, duwán dì makataganà, iring pagsik katô mga kadumaan i Lot na taga Sodoma sayyan. Inalayun dan ágkan, ginám dan, ágbállí dan, ágbarigyà dan, ágpamula dan, asta gimú dan ka balé. ²⁹ Asal tô álló tô igpalaguy si Lot tikud tun ta Sodoma, idabù tô apuy asta tô asupri tikud tun ta langit, asta ipánnas inaté tô langun dan. ³⁰ Makéring pagsik kandan tô mga manubù na dì makataganà katô álló ka pakita a na Igpamanubù.

³¹ “Tô álló tô, tô mga manubù na tun ta luwà katô balé dì mému makahu ébô mangé ka kaduwánnan tun dalám. Tô mga manubù na áglumu tun ta

kinamát dì mému makóli. ³² Sampát yu tô supak ka Manama katô sawa i Lot na igsérê. ³³ Tô manubù na áglággád katô kantayan din, kandaan sikandin ka kantayan na ándà ágtamanán. Asal ka mému ka matayan tô manubù, matanggap din tô kantayan na ándà ágtamanán. ³⁴ Kagiyan ku sikiyu na atin ka dumunggù tô álló tô, duwán duwa manubù na ágtudug tun ta sábbad ágdággaan, angén tô sábbad, asta katananan tô sábbad. ³⁵ Duwán duwa gabayi na ággiling, angén tô sábbad, asta katananan tô sábbad. ³⁶ [Duwán duwa gamama na áglumu tun ta kinamát, angén tô sábbad, asta katananan tô sábbad.]”

³⁷ Iginsà tô mga disipulu din, na mà dan, “Áglangngagán, ánda tô kalumuwan kani?”

Igkagi si Jesus, na mà din, “Atin ka ágkitanán yu tô mga uwak, kasóddóran yu na duwán inaté lawa dutun.”†

18

Panunggiringan tingód katô bayi balu

¹ Na, igulit i Jesus ni panunggiringan ni ébô kagpáttan dan na kailangan inalayun dan du-masal, asta dì dan sumungkù. ² Igkagi si Jesus, na mà din, “Tun ta sábbad lunsud, duwán huwes na dì ágbánnal ka Manama, asta dì sikandin ágkéduwan ka mga manubù. ³ Duwán pagsik sábbad bayi balu tun ta lunsud na inalayun áglónód-lónód tun ta huwes, asta ágpédu-édu, na mà din, ‘Tabangiya ébô manaluwa katô manubù na girrayat kanak.’

† **17:37** 17:37 Tô kóbadan, atin ka kitanán yu ni mga pató, kasóddóran yu na masiggad lumónód.

⁴ Asal igéllé tô huwes. Na, tô idugé-dugé dán, ikapanámdám tô huwes, ‘Agad diya ágbánnal ka Manama, asta diya ágkéduwan ka mga manubù, ⁵ asal tabangan ku tô bayi balu, su ágsamukánna ikandin. Atin ka inalayun sikandin lumónódlónód kanak, mappus tô pasinsiya ku.’ ”

⁶ Na, igpanayun igkagi tô Áglangngagán, na mà din, “Paminág yu tô igkagi katô huwes na di ágbánnal ka Manama. ⁷ Na, tô Manama ágtabang katô mga manubù na igsalin din na ágpédu-édu kandin álló asta dukilám. Dì ágbaring-baring tô Manama na ágtabang. ⁸ Kagiyan ku sikiyu na di madugé tô Manama tumabang kandan. Tô álló ka lumónódna na Igpamanubù nit banuwa, tagsábbadé dád tô mga manubù na ágpamaké kanak.”

Panunggiringan tingód ka duwa manubù na igdasal

⁹ Na, igulit i Jesus ni panunggiringan tun ta mga manubù na kéman dan ka nángngà tô áglumun dan tun ta saruwan ka Manama, asta ágbuyas katô duma mga manubù. ¹⁰ Igkagi si Jesus, na mà din, “Duwán duwa manubù na igsadun tun ta templo ébô dumasal. Pariseo tô sábbad, asta taralimud ka buwis tô sábbad. ¹¹ Igtindág tô Pariseo, asta igdasal tingód ka kandin kamanubuan, na mà din, ‘Manama, ágpasalamatta áknikó su ándà a ikéring katô duma mga manubù na ágpanalapi, áglapas ka sugù, asta áglibug. Ágpasalamatta su ánnà a madat manubù iring kani taralimud ka buwis. ¹² Kada linggo, makaduwa a ágpuwasa. Ágbággén ku áknikó tô ikasapulù katô salapi na ágkatanggap

ku.’ ¹³ Asal tô igdasal tô taralimud ka buwis, igpadiyù sikandin su ágkayyaan. Ándà langngag tun ta langit, asal igtagpuk din tô kagpa din tingód ka karákkád din, asta igkagi sikandin, na mà din, ‘Manama, kéduwiya na masalà-salà!’ ¹⁴ Na, kagiyan ku sikiyu na tô igulì ni taralimud ka buwis, nángngà sikandin tun ta saruwan ka Manama, asal ánnà nángngà tô Pariseo. Atin ka ágpallayat tô manubù ka kamanubuan din, imun sikandin na mabbabà. Atin ka ágpabbabà tô manubù ka kamanubuan din, imun sikandin na mallayat.”

Si Jesus asta marénták gabatà

Luc 18:15-17; Mat 19:13-15; Mar 10:13-16

¹⁵ Na, duwán mga manubù na igpid ka marénták mga gabatà dan tun ki Jesus ébô dappánnan din. Tô igkita tô mga disipulu din kandan, igsapadan dan. ¹⁶ Asal igtawar i Jesus tô langun dan ébô madani dan tun kandin, asta igkagi sikandin, na mà din, “Pabayà yu yan mga gabatà ébô maka-padani dan dini kanak. Yakó ágsapad kandan, su tô mga manubù na ágsarig ka Manama iring katô kasarig ka mga gabatà tun ta ámmà asta innà dan, tô gó é panguluwan ka Manama. ¹⁷ Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Atin ka dì sumarig tô manubù tun ta Manama iring katô kasarig ka mga gabatà tun ta ámmà asta innà dan, dì sikandin sakupán ka Manama tun ta pagpangulu din.”

Kahirapan tô mga ágkaduwánnan

Luc 18:18-30; Mat 19:16-30; Mar 10:17-31

¹⁸ Na, duwán sábbad pangulu katô mga Judio na iginsà ki Jesus, na mà din, “Sir, madigár ka

taratinurù. Ándin tô kailangan lumun ku ébô makatanggappa ka kantayan na ándà ágtamanán?”

¹⁹ Igkagi si Jesus, na mà din, “Isalábbuanna su igkagi ka na madigárra. Sábbad dád tô tuu madigár, tô dád Manama. ²⁰ Isóddóran nu tô mga sugù ka Manama. Yakó áglibug. Yakó ágmaté. Yakó ágtakó. Yakó ágtestigos ka bulaló tingód katô unawa yu. Respetowi yu tô ákniyu ámmà asta innà.”*

²¹ Igtaba tô manubù, na mà din, “Igbánnalla katô langun tikud pô tô déláka pa.”

²² Tô igdinág si Jesus katô kagi din, igkagi si Jesus, na mà din, “Sábbad dád tô kailangan lumun nu. Barigyà nu tô langun kaduwánnan nu, asta tukid nu bággéyi tô salapì nu tun ta mga manubù na ágkayù-ayuan. Atin ka tô gó é lumun nu, duwán pulusán nu tun ta langit. Na, lónód ka, asta tákkás ka kanak.”

²³ Asal tô igdinág katô manubù tô igkagi i Jesus, iranu sikandin, su tuu ágkaduwánnan. ²⁴ Igsállág si Jesus kandin, asta igkagi, na mà din, “Mahirap tô kapasakup ka ágkaduwánnan manubù tun ta pagpangulu katô Manama! ²⁵ Agad mahirap tô dakál mannanap na ánggadanan kamelyo na mikit tun ta bóbbó ka simat, asal tuu pa mahirap tô kapasakup katô ágkaduwánnan manubù tun ta pagpangulu ka Manama.”

²⁶ Igkagi tô mga manubù na ikadinág kandin, na mà dan, “Purisu ándà palang manubù na makaluwà tikud tun ta supak ka Manama.”

²⁷ Asal igtaba si Jesus, na mà din, “Tô dì malumu ka manubù, tô gó é malumu ka Manama.”

* **18:20** 18:20 Ahaán tô Exodo 20:12-16; Deuteronomio 5:16-20.

²⁸ Na, igkagi si Pedro, na mà din, “Sikami, agad tô mga balé dé igtananan dé ébô mákkás ké áknikó.”

²⁹ Igkagi si Jesus, na mà din, “Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô manubù na igtanan katô balé din, sawa din, mga kataladi din, ámmà din, innà din, asta mga gabatà din ébô pasakupán tun ta pagpangulu ka Manama, ³⁰ tô gó é makatanggap áknganni ka tuu pa dakál ka tandingán katô igtananan din, asta bággayan sikandin ka kantayan na ándà ágtamanán tun ta tapuri álló.”

Igkagi puman si Jesus tingód katô kamatayan din

Luc 18:31-34; Mat 20:17-19; Mar 10:32-34

³¹ Na, igpaglimud i Jesus tô sapulù duwa (12) disipulu din, asta igkagi sikandin, na mà din, “Na, madun kid tun ta Jerusalem, asta matuman tô langun kagi na igsulat katô mga propeta tingód kanak na Igpamanubù. ³² Bággénna tun ta bállad ka mga manubù na ánnà Judio. Ngisiyanna ikandan, irrayatanna, asta ilábbanna. ³³ Lagpássánna, asta matayanna. Asal mantéya puman tun ta ikatállu álló.”

³⁴ Asal ándà dan ikagpát katô igkagi din. Ándà pasóddóri tô kóbadan kandan, asta ándà palang inagpáttan dan.

Inólian tô bólóg

Luc 18:35-43; Mat 20:29-34; Mar 10:46-52

³⁵ Tô igpadani si Jesus tun ta lunsud ka Jerico, duwán bólóg na igunsad tun ta ligad ka dalan, asta ágpamuyù. ³⁶ Tô igdinág sikandin katô marapung manubù na iglabé, iginsà sikandin ka ándin tô

gunayan. ³⁷ Igkagi dan kandin, na mà dan, “Áglabé si Jesus na taga Nazaret.”

³⁸ Purisu igullaó sikandin, na mà din, “Jesus, rubbad i David, kéduwiya!”

³⁹ Igsapadan sikandin katô mga manubù na ikóna ki Jesus, asta igkagiyan dan na kailangan di sikandin mótep. Asal ágrayan baling sikandin gullaó, na mà din, “Rubbad i David, kéduwiya!”

⁴⁰ Purisu igsódô si Jesus, asta igpakangé din tô bólóg. Tô igpadani tô bólóg, iginsà si Jesus, na mà din, ⁴¹ “Ándin tô kakalyag nu na lumun ku para áknikó?”

Igtaba tô bólóg, na mà din, “Áglangngagán, malyagga makakita.”

⁴² Igkagi si Jesus, na mà din, “Makakita kad. Inólian kad su igsarig ka kanak.”

⁴³ Tigkô dád ikakita dán sikandin, asta igtalundug sikandin ki Jesus. Igpabantug din tô Manama. Tô igkita tô langun manubù kandin, igdurung dan tô Manama.

19

Si Jesus asta si Saqueo

¹ Na, igdunggù si Jesus tun ta lunsud ka Jerico, asta iglabé sikandin. ² Duwán sábbad taga Jerico na ánggadanan ki Saqueo. Sikandin tô pangulu katô mga taralimud ka buwis, asta ágkaduwánnan sikandin. ³ Kakalyag din na kumita ki Jesus, asal ándà sikandin ikakita, su mabbabà manubù sikandin, asta marapung tô ilimud mga manubù. ⁴ Purisu igpalaguy sikandin tun tóna katô ukitan i Jesus, asta igpénék sikandin tun ta dakál kayu

na ánggadanan sikomoro ébô makakita ki Jesus ka mukit. ⁵ Tô igdunggù si Jesus tun ta kayu na igpénékan i Saqueo, iglangngag si Jesus, asta igkagi sikandin, na mà din, “Saqueo, sékót kad pónóg, su kailangan móddô a tun ta balé nu ni álló ni.”

⁶ Sékót igpónóg si Saqueo, igpid din si Jesus tun ta balé din, asta igsumar kandin na duwán dayó din. ⁷ Asal igburáng-buráng tô langun manubù na igkita kandan, na mà dan, “Igóddô sikandin tun ta balé katô masalà-salà.”

⁸ Igtindág si Saqueo, asta igkagi sikandin tun ta Áglangngagán, na mà din, “Sir, bággén ku tô katángngà ka kaduwánnan ku tun ta mga ágkayù-ayuan. Atin ka duwán mga manubù na iglimbungan ku ka salapì, makappat ku luppián tô bullas ku kandan.”

⁹ Igkagi si Jesus, na mà din, “Ni álló ni, itábbus tô tigbalé tikud tun ta salà, su igpamaké dán sikandin iring katô kapamaké katô kamónaan din sayyan na si Abraham. ¹⁰ Igsadunna na Igpamanubù ébô mamasakka asta tumábbussa katô mga manubù na itadin tingód ka mga salà dan.”

Panunggiringan tingód katô mga állang

Luc 19:11-27; Mat 25:14-30

¹¹ Róggun na igpaminág tô langun manubù ki Jesus, igulit din ni panunggiringan, su madani dán sikandin tun ta Jerusalem, asta kéman dan ka masig dán tumigkané tô Manama na mangulu kandan. ¹² Purisu igkagi sikandin, na mà din, “Duwán sábbad manubù na mallayat é kamanubuan, asta igsadun sikandin tun ta madiyù banuwa ébô imun sikandin harì katô kandin

banuwa, asta pángnga katô, muli. ¹³ Tô ándà pa sikandin panó, igpatawar din tô sapulù (10) állang din. Sábbad abuk bulawan tô igsarig din tun ta tagsábbad-sábbad kandan, asta igkagi sikandin, na mà din, ‘Ni salapì ni tô negosyon yu sippang ka muli a.’ ¹⁴ Na, tô mga manubù na góddô tun ta banuwa ágkaringasa kandin. Purisu duwán mga manubù na igpatalundug kandin ébô kumagi tun ta gobyerno na di mému kandan ka mangulu sikandin kandan. ¹⁵ Asal inému sikandin hari, asta igulì sikandin. Igpatawar din tô sapulù (10) állang din na igsarigan din ka bulawan ébô kasóddóran din ka duwán iganansya dan ukit katô negosyo dan. ¹⁶ Igpadani tô una állang, asta igkagi sikandin, na mà din, ‘Sir, tô sábbad abuk bulawan nu inému dán sapulù (10) abuk.’ ¹⁷ Igkagi tô hari, na mà din, ‘Madigár ka asta madigár tô iglumu nu! Agad délák tô igsarig ku áknikó, ágkasarigan ka. Purisu imun ku sikuna na ágpangulun ka sapulù (10) lunsud.’ ¹⁸ Igpadani tô ikaduwa állang, asta igkagi sikandin, na mà din, ‘Sir, tô sábbad abuk bulawan nu inému dán lima abuk.’ ¹⁹ Igkagi tô hari, na mà din, ‘Imun ku sikuna na ágpangulun ka lima lunsud.’ ²⁰ Na, igpadani tô ássa állang, asta igkagi sikandin, na mà din, ‘Sir, ulián ku áknikó tô sábbad abuk bulawan na igtángngás ku ka panyù asta igállás ku. ²¹ Imáddanganna áknikó, su magani ka manubù. Ágkangén nu tô ándà nu kapagudi, asta ágkátun nu tô igpamula ka duma mga manubù.’ ²² Igkagi tô hari, na mà din, ‘Tukukán ka. Gamitán ku tô áknikó kagi ébô supakan ku sikuna! Isóddóran nu na maganiya, su ágkangén ku

tô ándà ku kapagudi, asta ágkáltun ku tô igpamula ka дума mga manubù. ²³ Purisu madigár pád ka igtagù nu tô bulawan ku tun ta bangko ébô matanggap ku pád na duwán tubù nit kadunggù ku.’ ²⁴ Na, igkagi tô hari tun ta ássa mga manubù, na mà din, ‘Kangé yu tô sábbad abuk bulawan na igbággé ku kandin, asta bággé yu tun ta állang na duwán sapulù (10) abuk bulawan.’ ²⁵ Asal igkagi tô дума mga manubù, na mà dan, ‘Sir, di mému, su duwán dán kandin sapulù (10) abuk bulawan!’ ²⁶ Igtaba tô hari, na mà din, ‘Kagiyan ku sikiyu na tô manubù na duwán kandin, bággayan sikandin katô tuu pa dakál. Asal tô manubù na ándà kandin, kangayan sikandin katô langun tun kandin. ²⁷ Asal tô mga usig ku na kakalyag dan na diya mangulu kandan, kangé yu sikandan, asta matayi yu nit saruwan ku.’ ”

Igdunggù si Jesus tun ta Jerusalem

Luc 19:28-40; Mat 21:1-11; Mar 11:1-11; Juan 12:12-19

²⁸ Pángnga igkagi si Jesus katô panunggiringan, igpanayun sikandin tun ta Jerusalem, asta iguna sikandin katô дума mga manubù tun ta dalan. ²⁹ Tô madani dán si Jesus tun ta lunsud ka Betpahe asta Betania na tun ta Pabungan ka Olibo, igpóna din tô duwa disipulu din, na mà din, ³⁰ “Una kó tun ta lunsud na sadunan ta. Ka dumunggù kó, kitanán yu tô nati ka asno* na ándà pa kinnami sakayi ka manubù. Igiát tô nati, asal akas yu, asta pid yu dini kanak. ³¹ Atin ka duwán manubù na

* **19:30** 19:30 Tô asno iring na kudà.

minsà ákniyu ka manan ka igakas yu, kagiya yu na kailangan sakayan katô Áglangngagán.”

³² Na, igpanó sikandan, asta igkita dan tô nati na magunawa katô taganà igkagi i Jesus kandan.

³³ Tô igakas dan katô nati, iginsà tô mga tigatun, na mà dan, “Manan ka igakas yu tô nati?”

³⁴ Igtaba sikandan, na mà dan, “Kailangan sakayan katô Áglangngagán.”

³⁵ Na, igpid dan tun ki Jesus, igampas dan tô mga umpak dan tun ta bókkóg katô nati, asta igpasaké dan si Jesus. ³⁶ Tô igsaké sikandin, igsánnar katô duma mga manubù tô mga umpak dan tun ta dalan na ukitan din.†

³⁷ Tô igtupang si Jesus tikud tun ta Pabungan ka Olibo na madani ka lunsud ka Jerusalem, tô langun disipulu na igtákkás kandin, idayawan dan, asta igtigkané dan ágdurung ka Manama na mabákkár tô kagi dan tingód katô marapung mga kasalábbuan na igkita dan. ³⁸ Igullaó sikandan, na mà dan, “Durungán ta ni Hari ta na igpapid katô Áglangngagán! Mólà pa ka duwán kasunayan tun ta langit, asta pabantugán ta tô Manama tun ta langit!”‡

³⁹ Duwán mga Pariseo na igtákkás ki Jesus, asta igkagi dan tun kandin, na mà dan, “Sir, sapadi nu tô mga disipulu nu.”

⁴⁰ Asal igtaba si Jesus, na mà din, “Kagiyan ku sikiyu na atin ka tumagnáp dan, mullaó gó tô mga batu.”

† **19:36** 19:36 Tô gó é ágkémun dan ka tanggapan dan tô manubù na imun hari. ‡ **19:38** 19:38 Ahaán tô Salmo 118:25-26.

Igsággó si Jesus katô taga Jerusalem

⁴¹ Tô igpadani si Jesus tun ta Jerusalem asta tô igzállág sikandin katô lunsud, igzággó sikandin tingód ka kédu din katô mga taga Jerusalem, ⁴² asta igkagi sikandin, na mà din, “Mólà pa ka isóddóran yu tô makabággé ka kasunayan ni álló ni! asal ándà yu kakitayi. ⁴³ Dumunggù tô álló na lumibut tô mga sundalo ka usig yu tun ta lunsud yu, asta banganan kó ikandan ébô di kó makaluwà. § ⁴⁴ Dadattan dan tô lunsud asta matayan tô mga manubù. Ándà palang sábbad batu na masamá tun ta bówwó katô ássa batu. Tô gó é malumu ákniyu su ándà kó kilala na ni gó tô álló na tábbusán kó ka Manama.”

Igsadun si Jesus tun ta templo

Luc 19:45-48; Mat 21:12-17; Mar 11:15-19; Juan 2:13-22

⁴⁵ Na, igsadun si Jesus tun ta templo, asta igabug din tô langun manubù na ágbarigyà tun ta plasa ka templo. ⁴⁶ Iggkagi si Jesus, na mà din, “Mà katô kagi ka Manama,

“Tô balé ku, tô gó é ágdasalanan.”*

Asal igimu yud ni na gállássanan ka mga tulisan.”

⁴⁷ Kada álló, igtinurù si Jesus tun ta templo. Asal tô mallayat ka mga pangulu ka templo, tô mga taratinurù ka sugù, asta tô mga ágtugállán ka Judio, igplano dan na matayan dan sikandin. ⁴⁸ Asal ándà dan ikému, su tô langun manubù ágpaminág katô kagi din.

§ **19:43** 19:43 Ituman ni katô mga sundalo ka Roma tô ámmé 70.

* **19:46** 19:46 Isaias 56:7; Jeremias 7:11.

20

Insà tingód katô igpapid ki Jesus

Luc 20:1-8; Mat 21:23-27; Mar 11:27-33

¹ Duwán sábbad álló, igtinurù si Jesus katô mga manubù na ilimud tun ta templo, asta igulit-ulit sikandin katô Madigár Gulitán. Róggun na ágtinurù sikandin, igpadani tô mallayat ka mga pangulu ka templo, tô mga taratinurù ka sugù, asta tô mga ágtugállán ka Judio. ² Iginàsà sikandan ki Jesus, na mà dan, “Uliti ké ka sadan é igtikudan katô langun na áglumun nu. Sadan tô igpapid áknikó?”

³ Igtaba si Jesus, na mà din, “Duwán pagsik insà ku ákniyu. Na, ulit yu kanak. ⁴ Sadan tô igpapid ki Juan na munyag? Tô Manama, ó tô manubù?”

⁵ Purisu igpatóngkóé dan ka ándin tô madigár taba dan kandin, na mà dan, “Atin ka tumaba ki na Manama tô igpapid ki Juan, insaán ki ikandin na manan ka ándà ki bánnal ki Juan. ⁶ Asal atin ka tumaba ki na manubù tô igpapid ki Juan, timbagán ki ka batu katô langun manubù ébô maté ki, su taganà igpanámdám ni mga manubù na bánnal propeta si Juan.”

⁷ Purisu igtaba sikandan ki Jesus, na mà dan, “Ándà dé kasóddóri ka sadan tô igpapid ki Juan.”

⁸ Ikgagi si Jesus, na mà din, “Su ándà kó taba katô insà ku, diya pagsik mulit ákniyu ka sadan tô igpapid kanak na lumumuwa katô áglumun ku.”

Panunggiringan tingód katô kinamát

Luc 20:9-18; Mat 21:33-46; Mar 12:1-12

⁹ Na, igulit i Jesus ni panunggiringan tun ta mga manubù na ilimud, na mà din, “Duwán sábbad manubù na duwán tanà na igpamulaan din ka

paras. Igpadóppónan din tô kinamát katô ássa mga taralumu ka tanà, asta igsadun sikandin tun ta madiyù banuwa, asta idugé pa igóddô. ¹⁰ Tô igdunggù tô timpo na matássan dán tô buuy katô paras, duwán sábbad állang na igpapid katô tigatun tun ta mga taradóppón ébô mangé katô buuy na kandin bahin. Asal iglagpás dan, asta igpòli dan na ándà palang piniddan din. ¹¹ Duwán ássa állang na igpapid katô tigatun, asal iglagpás dan pagsik sikandin, igpayayyà dan, asta igpòli dan na ándà palang piniddan din. ¹² Duwán pagsik ikatállu állang na igpapid katô tigatun, asal igamuan dan, asta igpéwà dan. ¹³ Purisu igpanámdám tô tigatun, ‘Ándin tô madigár lumun ku? Papiddán ku tô kanak batà na ágginawaan ku, su bánalán dan sikandin.’ ¹⁴ Asal tô igkita tô mga taradóppón kandin, igpatóngkóé sikandan, na mà dan, ‘Ni gó tô makatigatun kani tanà ka maté tô ámmà din. Na, matayan ta sikandin ébô sikita tô makatigatun kani tanà.’ ¹⁵ Purisu igguyud dan sikandin tun ta luwà katô kinamát, asta igmatayan dan.

“Na, kagin ku ákniyu ka ándin tô lumun kandan katô tigatun. ¹⁶ Madun sikandin, matayan din tô mga taradóppón, asta padóppónan din tô kinamát din katô ássa mga manubù.”

Na, tô igpaminág tô mga manubù kani, igkagi sikandan, na mà dan, “Mólà pa ka dì matuman yan!”

¹⁷ Asal igsállág si Jesus kandan, asta igkagi sikandin, na mà din, “Matuman yan, su mà katô kagi ka Manama,

“ Duwán sábbad batu na igantug katô mga gimu ka balé,
 su kéman dan ka ándà ágpulusán.
 Asal ándà dan kasóddóri na tô gó tô batu
 na tuu ágkailanganán katô balé.’* ”

¹⁸ Atin ka madabù tô manubù nit batu ni, katáppù-táppuan sikandin. Asal ka kadabuan tô manubù katô batu, maróddóg sikandin.”

Insà tingód katô bayad ka buwis

Luc 20:19-26; Mat 22:15-22; Mar 12:13-17

¹⁹ Na, tô mga taratinurù ka sugù asta tô malayat ka mga pangulu ka templo, isóddóran dan na sikandan tô isugatan katô panunggiringan na igulit i Jesus. Purisu kakalyag dan gó na ámmáttán dan pád si Jesus tô oras tô. Asal ándà dan ikému, su imáddangan dan katô mga manubù na ágpaminág ki Jesus. ²⁰ Purisu igparimuya dan ki Jesus. Duwán mga manubù na igpapid dan na mà kagi mákkás kandin, asta igsállág dan kandin ébô duwán madi- manda dan tingód katô ágpangkagin din asta papiddán dan tun ta gobernador. ²¹ Ikgagi sikan- dan ki Jesus, na mà dan, “Sir, isóddóran dé na ágkasarigan ka, asta nángngà tô ágtinuruán nu. Ándà manubù na ágmusingán nu agad ándin tô bónnóng dan, asal ágtinurù ka katô kabánnalan tingód katô kakalyag ka Manama. ²² Na, atin ka mayad ké ka buwis tun ta emperador ka Roma, lumapas ké ka mga sugù ka Manama? Kailangan mayad ké, ó ò?”

²³ Asal isóddóran i Jesus na limbungan dan pád sikandin. Purisu igkagi sikandin, na mà din,

* **20:17** 20:17 Salmo 118:22.

24 “Pakita yu kanak tô salapì na bayad yu katô buwis. Sadan bónnóng asta ngadan tô igtagù nit salapì?”

25 Igtaba sikandan, na mà dan, “Tô emperador ka Roma.”

Igkagi si Jesus, na mà din, “Purisu bággé yu tun ta emperador tô nángngà bággén yu tun ta emperador, asta bággé yu tun ta Manama tô nángngà bággén yu tun ta Manama.”

26 Agad kakalyag dan na duwán dimanda dan tingód katô ágpangkagin din tun ta saruwan katô ilimud mga manubù, ándà dan ikému. Isalábbuan dan tingód katô taba din, asta igtagnáp dan.

Insà tingód katô kantayan

Luc 20:27-40; Mat 22:23-33; Mar 12:18-27

27 Duwán mga Saduseo na igpadani tun ki Jesus. Tô gó tô mga manubù na ágtinurù na dì manté puman tô mga manubù na inaté dán. 28 Iginsà sikandan ki Jesus, na mà dan, “Sir, igsugù si Moises áknita tingód katô lumun katô mga mataladi gamama. Atin ka maté tô mama na ándà pa batà katô sawa din, tô kataladi din kailangan kumalyag katô sawa katô inaté na ipag din na ibalu, ébô ukit kandin duwán mému batà katô kataladi din na inaté.† 29 Na, duwán pittu mataladi gamama sayyan. Igkalyag tô kaké dan, asal inaté sikandin na ándà pa batà din. 30 Purisu tô ikaduwa kataladi 31 asta tô ikatállu kataladi igkalyag katô bayi. Tô tagsábbad-sábbad katô pittu mataladi igkalyag katô bayi, asal inaté dan langun na ándà palang batà dan. 32 Tun ta katapuriyan, inaté pagsik tô bayi.

† 20:28 20:28 Ahaán tô Deuteronomio 25:5.

³³ Na, ulit nu áknami. Atin ka manté puman tô mga manubù, sadan tun ta pittu kataladi tô bánnal дума katô bayi? Su igkalyag tô pittu dan kandin.”

³⁴ Igtaba si Jesus, na mà din, “Nit banuwa ni áknganni, ágpakalyagé tô mga gamama asta gabayi.

³⁵ Asal tô mga manubù na nángngà tun ta saruwan ka Manama asta antén din puman, di dan dán pakalyagé tun ta langit. ³⁶ Di dan puman maté, su iring dan dán katô mga panaligan ka Man-

ama. Sikandan tô mga gabatà ka Manama, su inaté dan puman. ³⁷ Asal antén puman tô inaté manubù, su agad si Moises tô igpasóddór

kanan. Tô igsulat sikandin tingód ka kapakita katô Manama kandin tun ta mabbabà kayu na igrágrág, igtawar din tô Áglangngagán na ‘Man-

ama na ágpangadapán i Abraham, i Isaac, asta i Jacob.’† ³⁸ Purisu di ágpangadap ka Manama tô mga manubù na ándà kantayan, asal tô mga manubù

na duwán kantayan, tô gó tô ágpangadap ka Manama. Purisu isóddóran ta na tun ta saruwan ka Manama, manté tô langun manubù.”

³⁹ Na, duwán mga taratinurù ka sugù na igkagi, na mà dan, “Sir, madigár gó tô igtaba nu kandan.”

⁴⁰ Na, ándà manubù na igkinnam iginsà kandin.

Insà tingód katô Mesiyas

Luc 20:41-44; Mat 22:41-46; Mar 12:35-37

⁴¹ Igkagi si Jesus kandan, na mà din, “Manan ka ágtinurù dan na rubbad i David tô Mesiyas? ⁴² Su si David tô igsulat tun ta libro katô Salmo,

† **20:37** 20:37 Ahaán tô Exodo 3:6.

“Igkagi tō Manama tun ta Áglangngagán ku: Unsad ka kannun ta kawanan ku ⁴³sippang ka manaluwa katō mga usig nu, asta pabánnalán ku sikandan áknikó.’§

⁴⁴ Na, su si David tō igkagi na Áglangngagán din tō Mesiyas, pamánnun na tō Mesiyas tō rubbad i David?”

Igkagi si Jesus tingód katō mga taratinurù ka sugù

Luc 20:45-47; Mat 23:1-36; Mar 12:38-40

⁴⁵ Róggun na igpaminág tō marapung manubù ki Jesus, igkagi sikandin tun ta mga disipulu din, na mà din, ⁴⁶ “Banté kó katō mga taratinurù ka sugù. Atin ka ágpanó-panó dan, gumpak dan ka kapa, malyag dan respetowan katō duma mga manubù tun ta plasa, asta munsad dan tun ta madigár gunsadanan tun ta mga simbaan ka Judio. Malyag dan na munsad tun ta igpantaganà katō mga manubù na mallayat é kamanubuan tun ta dakál kalimudan. ⁴⁷ Sikandan tō gagó ka kaduwánnan katō mga gabayi balu, asta ágtambunan dan tō madat linumuwan dan ukit katō mallayat mga kadasal. Purisu tuu madat tō supak na padungguán ka Manama kandan.”

21

Tō igbággé katō bayi balu

Luc 21:1-4; Mar 12:41-44

¹ Tun ta templo, igkita i Jesus tō mga ágkaduwánnan na ágdabù ka salapì dan tun ta

§ 20:43 20:42-43 Salmo 110:1.

áhtaguanan ka salapì. ² Igkita din tô sábbad ágkayù-ayuan bayi balu, asta igdabù sikandin ka duwa dád kadakù. ³ Igkagi si Jesus, na mà din, “Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tuu pa dakál tô igbággé katô bayi balu ka tandingán katô igbággé katô langun dan. ⁴ Su tô dád sobra tô igbággé katô langun dan, asal tô bayi balu, agad ágkayù-ayuan sikandin, igbággé din tô langun ka salapì din, asta ándà palang isamà tun kandin.”

Tigkanayan ka kahirapan

Luc 21:5-19; Mat 24:1-14; Mar 13:1-13

⁵ Na, duwán mga manubù na igpatóngkóé tingód katô templo, su madigár ágsállággán tô mga batu na iglabat asta igpiyà-piyaan ukit ka duma mga mahal na igpambággé. Igkagi si Jesus, na mà din, ⁶ “Tingód kani mga balé na ágsállággán yu, dumunggù tô álló na dadattan tô langun, asta ándà palang sábbad batu na masamà tun ta bówwó katô ássa batu.”

⁷ Duwán iginsà, na mà dan, “Sir, kadángngan matuman tô igulit nu? Ándin tô pató na masig dán matuman tô langun kani?”

⁸ Igkagi si Jesus, na mà din, “Banté kó ébô dì kó mapid, su marapung tô mga manubù na mid ka ngadan ku. Mà kagi dan Mesiyas! Kumagi dan na masig dán dumunggù tô álló na gimanan yu! Asal yakó ágtákkás kandan. ⁹ Atin ka ágkadinággan yu na duwán mga gira asta mga samuk, yakó ágkamáddangan kanan. Kailangan matuman pa yan, asal ánnà pa yan tô oras katô ágtamanán.”

¹⁰ Na, igkagi si Jesus kandan, na mà din, “Mara-pung tô mga banuwa na pagiraé, asta sumulung

tô mga sakup ka sábbad hari katô mga sakup ka ássa hari. ¹¹ Duwán mabákkár mga linug, asta marapung tô mga manubù na ágpangkamaté ka ballus asta ágpangkamaté ka bógók tun ta kaluwagan kani banuwa. Pakitanán ka Manama tô mga kasalábbuan na makamáddang tun ta langit. ¹² Asal tô di pa matuman ni, ámmáttán kó, irrayatan kó, ruudan kó katô mga ágtugállán ka simbaan ka Judio, asta prison kó. Piddán kó tun ta tubang ka mga hari asta mga gobernador tingód katô kapasakup yu kanak. ¹³ Tô gó tô álló na mulit-ulit kó tingód kanak. ¹⁴ Pahu yu ni tun ta panámdám yu na di kó katanaan ka ándin tô taba yu kandan, ¹⁵ su bággén ku ákniyu tô kakatigan ébô makataba kó kandan. Purisu ándà usig yu na makataba katô kagin yu. ¹⁶ Agad tô mga ámmà yu, tô mga innà yu, tô mga kataladi yu, tô mga gakád yu, asta tô mga rarak yu, sikandan tô mámmát ákniyu, asta duwán tun ákniyu na matayan dan. ¹⁷ Karingasaan kó katô langun manubù tingód katô kapasakup yu kanak. ¹⁸ Asal ándà palang makadadat katô kantayan yu na ándà ágtamanán.* ¹⁹ Sarig kó kanak, asta makaluwà kó gó.”

Makamáddang na kitanán tun ta templo

Luc 21:20-24; Mat 24:15-21; Mar 13:14-19

²⁰ “Atin ka kitanán yu tô lunsud ka Jerusalem na iglibutan katô marapung mga sundalo, kasóddóran yu na masig dán kadattan tô lunsud. ²¹ Kailangan malaguy tô langun taga Judea, asta madun dan tun ta pabunganán, asta kailangan

* **21:18** 21:18 Ni gó tô kóbadan katô ágkagin, na, “Dì mandà tun ákniyu, agad sábbad silag ka ulu yu.”

malaguy tô langun manubù tikud tun ta lunsud. Kailangan dì madun tun ta lunsud tô mga manubù na tun ta luwà katô lunsud. ²² Tô gó tô mga álló na supakan ka Manama tô mga madat, asta tumanán din tô langun tandô din na igsulat. ²³ Makédu-édu tô mga gabayi na mabáddás ó ágpasusu tô álló tô! su tuu madat tô kahirapan na dumunggù nit banuwa, asta supakan ka Manama tô mga manubù. ²⁴ Duwán tigbasán asta matayan. Duwán ámmáttán asta piddán tun ta langun banuwa. Dadattan tô lunsud ka Jerusalem katô mga manubù na ánnà Judio sippang ka mapángnga tô pagpangulu dan.”

Lumónód si Jesus nit banuwa

Luc 21:25-28; Mat 24:29-31; Mar 13:24-27

²⁵ “Duwán mga kasalábbuan na pakitanán ka Manama tun ta álló, bulan asta mga karani. Dini ta banuwa, katanaan asta kamáddangan tô langun manubù tingód katô arukán katô dagat asta magdakál mga balud. ²⁶ Kagáttasan tô mga manubù tingód katô máddang dan katô kadattan na dumunggù nit banuwa, su makálláng tô langun tun ta langit.† ²⁷ Kitanán katô mga manubù tô kadunggù ku tun ta sagulapun, su lumónódna na Igpamanubù na tákkássan katô katulusan ku asta katô tuu séllaán ku.‡ ²⁸ Na, ka tumigkané tô katumanan kani, tindág kó asta langngag kó, su masig kód tábbusán katô Manama.”

† **21:26** 21:26 Tô langun tun ta langit, ó tô duwán katulusan tun ta langit. ‡ **21:27** 21:27 Ahaán tô Daniel 7:13.

*Panunggiringan tingód katô kayu igera
Luc 21:29-33; Mat 24:32-35; Mar 13:28-31*

²⁹ Na, igulit i Jesus ni panunggiringan, na mà din, “Sállág yu tô kayu igera asta tô mga ássa kayu.

³⁰ Atin ka kitanán yu tô kayu na gugbus dán asta ágdaun, kasóddóran yu na masig dán dumunggù tô ágsánnang timpo. ³¹ Purisu atin ka kitanán yu tô katumanan katô igkagi ku ákniyu, kasóddóran yu na masig dán mangulu tô Manama.

³² “Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô dì pa maté tô mga manubù áknganni, matuman pa ni langun.

³³ Mandà gó tô langit asta ni tanà, asal dì gó mandà tô mga kagi ku, asal matuman gó.”

Kailangan tumaganà tô langun manubù

³⁴ “Asal banté kó agó baringán kó ukit katô sobra ágkakan yu, ginámmán yu, asta tana yu tingód ka kóddô yu. Agad dì kó makataganà, matuman na dumunggù tô álló tô ³⁵ iring na tagán, su dumunggù tun ta langun manubù na góddô tun ta kaluwagan kani banuwa. ³⁶ Purisu banté kó inalayun. Dasal kó na bággayan kó ka Manama ka bákkár ébô makatiis kó katô langun ka kahirapan, asta ébô ándà kayyaan yu tun ta saruwan ku na Igpamanubù.”

³⁷ Álló-álló igtinurù si Jesus tun ta templo, asal ka dukilám, ágsadun sikandin tun ta Pabungan ka Olibo, asta ágdággà sikandin dutun. ³⁸ Igsállám tô marapung manubù na igpadani kandin tun ta templo ébô maminág dan kandin.

22

Plano na matayan si Jesus

Luc 22:1-6; Mat 26:1-5,14-16; Mar 14:1-2,10-11; Juan 11:45-53

¹ Na, masig dán tô Kalimudan Ka Pan Na Ándà Pagpatubù na ánggadanan Kalimudan Ka Kalabé.

² Ágplano tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta tô mga taratinurù ka sugù tingód katô lumun dan ébô matayan dan si Jesus na ándà samuk, su imáddangan dan katô mga manubù na inalayun igpaminág ki Jesus.

³ Na, igahu si Maibuyan tun ki Judas na ánggadanan Iscariote. Sikandin tô sábbad tun ta sapulù duwa (12) disipulu i Jesus. ⁴ Igsadun si Judas tun ta mallayat ka mga pangulu ka templo asta tun ta mga opisyaales katô mga tarabanté ka templo. Igpátóngkóé dan tingód katô kapammát din ki Jesus. ⁵ Idayawan dan, asta igtandô dan na duwán salapì na bággén dan tun kandin.

⁶ Ignunug si Judas, asta igangat sikandin ka madigár timpo ébô pammátán din si Jesus na ándà manubù na makasóddór.

Kalimudan Ka Kalabé

Luc 22:7-13; Mat 26:17-25; Mar 14:12-21; Juan 13:21-30

⁷ Na, igdunggù tô álló ka kalimudan na ágkan tô mga Judio ka Pan Na Ándà Pagpatubù. Tô gó tô álló na giyón dan tô nati ka karnero na ágsáddaán dan dalám katô Kalimudan Ka Kalabé. ⁸ Purisu igpóna i Jesus si Pedro asta si Juan, na mà din, “Taganá kó katô kannán ta tingód ka Kalimudan Ka Kalabé.”

⁹ I Ginsà sikandan, na mà dan, “Ánda táppad tô kakalyag nu na taganaan dé?”

¹⁰ I gkagi si Jesus, na mà din, “Na, ka madun kó tun ta lunsud ka Jerusalem, sumarán yu tô sábbad mama na igtiang ka bangà na ipánnù ka wayig. Tákkás kó kandin tun ta balé na ahuwan din. ¹¹ Uлити yu tô tigatun katô balé, ‘I Ginsà tô Taratinurù ka ánda táppad tô kannan din katô Kalimudan Ka Kalabé na duma áknami na mga disipulu din.’ ¹² Pakitanán din áknayu tô dakál kuwerto tun datas ka balé na igtaganá dán. Tô gó é taganaan yu katô kannán ta.”

¹³ Purisu igpanó dan, asta igkita dan tô kuwerto na iring katô igulit i Jesus kandan, asta igtaganá dan tô langun para katô Kalimudan Ka Kalabé.

Tingód ka kamatayan katô Áglangngagán

Luc 22:14-23; Mat 26:26-30; Mar 14:22-26; 1 Cor 11:23-25

¹⁴ Tô igdunggù tô oras ka kakan, igkan si Jesus asta tô mga apostoles din. ¹⁵ I gkagi si Jesus, na mà din, “Maggát tô kakalyag ku na kumanna duma áknayu kani Kalimudan Ka Kalabé tô diya pa matayan. ¹⁶ Kagiyan ku sikiyu na diyad muman kuman katô Kalimudan Ka Kalabé sippang ka matuman tô kóbadan kani langun tun ta pagpangulu ka Manama.”

¹⁷ Na, igkangé i Jesus tô kopa, igpasalamat sikandin tun ta Manama, asta igkagi sikandin, na mà din, “Inám kó langun kani. ¹⁸ Kagiyan ku sikiyu na tikud ni álló ni, diyad muman minám kani ginámmán ta sippang ka matuman mangulu tô Manama.”

19 Na, igkangé din tô pan, igpasalamat sikandin, igtáppik-táppik din, igbággé din tun kandan, asta igkagi sikandin, na mà din, “Ni gó ni lawa ku na bággén para ákniyu. Lumu yu ni ébô kasampáttanna ikiyu.”

20 Pángnga igkan dan, igkangé din pagsik tô kopa na duwán ginámmán, asta igkagi, na mà din, “Ni ginámmán ni tô mantu kasabotan ukit katô dipanug ku na ulaán para ákniyu.*

21 “Na, kannun ta lamisa duma kanak tô manubù na pammát kanak. 22 Matéya na Igpamanubù, su tô gó é kakalyag katô Ámmà ku. Asal makédu-édu tô manubù na pammát kanak!”

23 Na, igpénsaé sikandan ka sadan tun kandan tô pammát kandin.

Igpapulé dan ka sadan tô mallayat

24 Na, igpapulé pagsik tô mga disipulu ka sadan tun kandan tô mallayat é kamanubuan. 25 Purisu igkagi si Jesus, na mà din, “Tun ta mga manubù na ánnà Judio, inalayun ágsugù tô mga hari katô mga sakup dan, asta kakalyag katô mga opisyaales dan na tawarán sikandan na mga taratabang. 26 Asal dì mému ka makéring kó kandan. Su tô manubù tun ákniyu na imun mallayat é kamanubuan, tô gó é kailangan makéring katô kinaadiyan, asta tô mangulu ákniyu makéring katô ágsuguánnán. 27 Sadan tô tuu pa mallayat é kamanubuan din? Tô gunsad asta ágkan tun ta lamisa, ó tô ágbuwat kandin? Isóddóran yu na mallayat tô kamanubuan

* **22:20** 22:20 Tô mantu kasabotan tô tinóngkóan asta tandô katô Manama tun ta mga manubù.

katô gunsad. Asal tô ágkémun ku dini ákniyu iring na ágsuguánnán.

²⁸ “Agad mahirap tô ágkókitan ku, sikiyu tô in-alayun ágtákkás kanak. ²⁹ Igpapidda katô Ámmà ku ébô manguluwa, asta magunawa pagsik tô kapapid ku ákniyu, ³⁰ su sikiyu tô dumuma kanak ka kumanna tun ta pagpangulu ku, asta sikiyu tô munsad tun ta gunsadanan katô hari ébô mangulu kó katô sapulù duwa (12) grupo ka mga rubbad i Israel.”

Igkagi si Jesus na mulun si Pedro kandin

Luc 22:31-34; Mat 26:31-35; Mar 14:27-31; Juan 13:36-38

³¹ Na, igkagi si Jesus ki Pedro, na mà din, “Simon, paminág ka kanak. Igpabayà ka Manama si Maibuyan ébô kuminnam ákniyu ébô ássan tô ágkasarigan asta tô dì ágkasarigan, iring na taralumu na gáttap katô trigo ébô ássan tô tahap. ³² Asal igdasalla tingód áknikó ébô dì mandà tô kasarig nu kanak. Atin ka mákkás ka puman kanak, kailangan tumabang ka katô mga kataladi nu na ágpampamaké.”

³³ Igkagi si Pedro, na mà din, “Áglangngagán, ikataganà a mákkás áknikó agad prisonna asta matayanna duma áknikó.”

³⁴ Igkagi si Jesus, na mà din, “Pedro, paminág nu ni kagin ku. Kani ka dukilám ka dì pa mukkarà tô manuk, makatállu ka mulun na ándà ka kilala kanak.”

Kahirapan na masig dumunggù

³⁵ Na, igkagi si Jesus tun kandan, na mà din, “Dángngan, tô igpapanó ku sikiyu na mulit-ulit

na ándà salapì, kabir, ó sandalyas na piddán yu, ikulangan kó?”

Igtaba sikandan, na mà dan, “Ándà gó.”

³⁶ Igkagi si Jesus, na mà din, “Asal áknganni, atin ka duwán salapì yu asta kabir yu, pid yu yan. Atin ka ándà kampilan yu, barigyà yu tô umpak yu ébô makabállì kó ka kampilan. ³⁷ Su kagiyan ku sikiyu na matuman tô kagi ka Manama na igsulat tingód kanak,

“Supakan sikandin iring na mga tulisan.”†
Kailangan matuman tô langun na igsulat tingód kanak.”

³⁸ Igkagi tô mga disipulu din, na mà dan, “Áglangngagán, duwán dán duwa kampilan ta.”

Igsapadan dan i Jesus, na mà din, “Nángngà dán.”

Igdasal si Jesus tun ta Pabungan ka Olibo

Luc 22:39-46; Mat 26:36-46; Mar 14:32-42

³⁹ Na, igpanó si Jesus, asta igsadun sikandin tun ta Pabungan ka Olibo, su tô gó é ágkémun din. Igtákkás tô mga disipulu din kandin. ⁴⁰ Tô igdunggù sikandin tun ta lugar, igkagi sikandin tun kandan, na mà din, “Dasal kó ébô dì kó matalu ka pagtintal.”

⁴¹ Na, igpanayun si Jesus tun tóna na dì madiyù, iglingkóód sikandin, asta igdasal, na mà din, ⁴² “Ámmà, atin ka mému áknikó, yaka ágpókit kanak tun ta kahirapan na masig dán dumunggù. Asal tuman nu tô áknikó kakalyag, ánnà tô kanak kakalyag.”

† 22:37 22:37 Isaias 53:12.

⁴³ Na, duwán panaligan ka Manama na igpakita kandin tikud tun ta langit ébô pabákkár kandin.

⁴⁴ Su tuu ihirapan sikandin, maggát pa igdasal sikandin, asta igtallù tô ating din iring na dipanug tun ta tanà.

⁴⁵ Pángnga igdasal si Jesus, iglónód sikandin tun ta mga disipulu din, asal igpantudug dan, su igmalómét dan tingód katô ranu dan. ⁴⁶ Igánnó din sikandan, asta igkagi sikandin, na mà din, “Manan ka igtudug kó? Ánnó kó, asta dasal kó ébô dì kó matalu ka pagtintal.”

Igámmát si Jesus

Luc 22:47-53; Mat 26:47-56; Mar 14:43-50; Juan 18:3-11

⁴⁷ Róggun na igkagi si Jesus, igdunggù tô marapung manubù na igpid i Judas na sábbad katô sapulù duwa (12) disipulu. Igpadani si Judas ki Jesus ébô madák kandin. ⁴⁸ Asal igkagi si Jesus tun kandin, na mà din, “Judas, pammáttánna na Igpamanubù ukit ka kadák nu?”

⁴⁹ Tô igkita tô mga disipulu na ámmáttán sikandin, iginsà sikandan, na mà dan, “Áglangngagán, tigbasán dé sikandan?”

⁵⁰ Duwán sábbad kadumaan i Jesus na igtigbas din tô állang katô tuu mallayat ka pangulu ka templo, asta ipangul tô talinga din dadan ta kawatan.

⁵¹ Asal igsapadan i Jesus sikandin, na mà din, “Nángngà dán!”

Igdappánnan i Jesus tô talinga katô állang, asta inólian sikandin.

⁵² Na, tô mga manubù na igsadun ébô mámmát ki Jesus, tô gó é mallayat ka mga pangulu ka templo, tô mga kapitan ka mga tarabanté ka templo, asta tô mga ágtugállán ka Judio. Igkagi si Jesus tun kandan, na mà din, “Manan ka mámmát kó kanak ukit ka mga kampilan asta mga paglagpás? Ánnà a tulisan. ⁵³ Álló-álló ágtinurù a tun ta plasa ka templo, asal ándà a ikiyu ámmátti. Asal nigó tô oras na igsalin ka Manama na lumumu si Maibuyan ka madat.”

Igbulun i Pedro si Jesus

Luc 22:54-62; Mat 26:57-58,69-75; Mar 14:53-54,66-72; Juan 18:12-18,25-27

⁵⁴ Na, igámmát dan si Jesus, asta igpid dan tun ta balé katô tuu mallayat ka pangulu ka templo. Igtalundug si Pedro, asal igpadiyù dád sikandin. ⁵⁵ Duwán mga manubù na igtibun ka apuy tun ta luwà, asta igunsad dan ébô minadang. Igduma si Pedro kandan. ⁵⁶ Tô iséllaan ka apuy tô bónnóng i Pedro, duwán sábbad állang bayi na ikakita kandin. Igsállág tô bayi kandin, asta igkagi sikandin, na mà din, “Ni manubù ni ágtákkás-tákkás katô igámmát.”

⁵⁷ Asal igbulun si Pedro katô bayi, na mà din, “Ándà ku kilalayi sikandin.”

⁵⁸ Na, ándà kadugé, duwán ássa manubù na igkita ki Pedro, asta igkagi sikandin, na mà din, “Sikuna pagsik tô sábbad kadumaan din.”

Asal igkagi si Pedro, na mà din, “Sir, ánnà a kadumaan din.”

⁵⁹ Tô iglabé tô mga sábbad oras, duwán pagsik ássa manubù na marag ágkagi, na mà din, “Bánnal

ni manubù ni tô ágtákkás-tákkás pagsik katô igámmát, su taga Galilea sikandin.”

⁶⁰ Asal igkagi si Pedro, na mà din, “Sir, ándà sóddór ku tingód katô ágkagin nu.”

Na, róggun igkagi si Pedro, tigkô igukkarà tô manuk. ⁶¹ Igsérê si Jesus, asta igsállág ki Pedro. Purisu isampáttan i Pedro tô taganá igkagi katô Áglangngagán, na, “Kani ka dukilám ka dì pa mukkarà tô manuk, makatállu ka mulun kanak.”

⁶² Na, igluwà si Pedro, asta tuu igsággó sikandin.

Igbuyas-buyas asta iglagpás si Jesus

Luc 22:63-65; Mat 26:67-68; Mar 14:65

⁶³ Na, tô mga manubù na igbanté ki Jesus, igbuyas-buyas dan asta iglagpás dan ki Jesus.

⁶⁴ Igdalangan dan tô mga mata din, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Atuk nu ka sadan tô iglagpás áknikó!”

⁶⁵ Igirrayatan dan sikandin, asta madat tô igkagi dan kandin.

Igpíd si Jesus tun ta mallayat ka mga pangulu ka templo

Luc 22:66-71; Mat 26:59-66; Mar 14:55-64; Juan 18:19-24

⁶⁶ Na, pagkasállám dán, igpalimudé tô langun ágtugállán ka Judio, tô mallayat ka mga pangulu ka templo, asta tô mga taratinurù ka sugù. Igpakangé dan si Jesus, asta igkagi sikandan, na mà dan,

⁶⁷ “Atin ka sikuna tô Mesiyas, uliti ké.”

Asal igtaba si Jesus, na mà din, “Atin ulitan ku sikiyu, dì kó mánnal. ⁶⁸ Atin ka minsà a ákniyu, dì kó tumaba. ⁶⁹ Asal dì madugé, munsadda na

Igpamanubù dadan tun ta kawanan katô Matulus Manama.”‡

⁷⁰ Iginsà tô langun dan, na mà dan, “Purisu Batà ka katô Manama?”

Igtaba si Jesus, na mà din, “Bánnal tô igkagi yu.”

⁷¹ Purisu igpatóngkóé sikandan, na mà dan, “Ándà dán kailangan na ulitan ki pa ka дума manubù tingód kandin, su kandin kagi tô igdinág ta.”§

23

Igpid si Jesus tun ki Pilato

Luc 23:1-5; Mat 27:1-2,11-14; Mar 15:1-5; Juan 18:28-38

¹ Na, igtindág tô langun ágtugállán ka Judio, asta igpid dan si Jesus tun ta gobernador na si Pilato.

² Igdimanda dan si Jesus tun ki Pilato, na mà dan, “Igkita dé ni manubù ni na ágsutsut tun ta mga manubù kani banuwa ta, su ágsapadan din tô kabayad dé ka buwis tun ta emperador ka Roma. Mà kagi sikandin Mesiyas asta hari.”

³ Iginsà si Pilato ki Jesus, na mà din, “Sikuna tô Hari ka mga Judio?”

Igtaba si Jesus, na mà din, “Óó. Bánnal tô igkagi nu.”

⁴ Igkagi si Pilato tun ta mallayat ka mga pangulu ka templo asta tun ta дума mga manubù na il-imud, na mà din, “Ándà palang madat na igkita ku kani manubù ni.”

‡ **22:69** 22:69 Ahaán tô Salmo 110:1. § **22:71** 22:71 Kéman katô mga Judio ka igbulaló si Jesus su igkagi sikandin na Batà ka Manama. Purisu igplano dan na matayan si Jesus.

⁵ Asal maggát igkagi sikandan ki Pilato, na mà dan, “Ukit katô ágtinuruán din, ágsamukán din tô langun manubù tun ta kaluwagan ka Judea, tikud tun ta Galilea asta sippang kannun.”

Igpid si Jesus tun ki Herodes

⁶ Tô igdinág si Pilato katô igkagi dan, iginsà sikandin ka sakup ka probinsya ka Galilea si Jesus. ⁷ Tô ikasóddór si Pilato na igtikud si Jesus tun ta probinsya na isakupan i Herodes, igpa-pid din si Jesus tun ki Herodes, su si Herodes igóddô tun ta Jerusalem tô álló tô. ⁸ Tô ikakita si Herodes ki Jesus, tuu idayawan sikandin, su ikad-inág dán sikandin tingód ki Jesus, asta idugé dán duwán kakalyag din na kumita ki Jesus asta katô kasalábbuan na áglumun din. ⁹ Purisu marapung tô mga insà i Herodes kandin, asal ándà taba si Jesus. ¹⁰ Tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta tô mga taratinurù ka sugù igpadani tun ki Herodes, asta maggát dan igdimanda tingód ki Jesus. ¹¹ Si Herodes asta tô langun sundalo din ingngisi asta igóróm-óróm ki Jesus. Na, igpómpakan i Herodes si Jesus ka madigár kapa, asta igpalónód din tun ki Pilato. ¹² Purisu igpararaké si Herodes asta si Pilato tô álló tô, su taganá dan ágpasókówé.

Igruudan si Jesus na matayan

Luc 23:13-25; Mat 27:15-26; Mar 15:6-15; Juan 18:39-19:16

¹³ Na, igpalimud i Pilato tô langun ka mallayat ka mga pangulu ka templo, tô mga pangulu ka Judio, asta tô duma mga manubù. ¹⁴ Igkagi si Pilato, na mà din, “Igpid yu ni manubù ni dini kanak, asta igulit kó kanak na ágsutsut sikandin ka

mga manubù. Iginrà ku sikandin tun ta saruwan yu, asal isóddóran ku na ándà din lumuwi tô igdi-manda yu tingód kandin. ¹⁵ Magunawa pagsik tô isóddóran i Herodes, su igpalónód din sikandin dini áknita. Purisu ándà palang iglumu din na nángngà na supakan asta matayan sikandin. ¹⁶ Purisu palagpássán ku dád sikandin, asta paluwaán ku.”

¹⁷ [Na, kada ámmé dalám ka Kalimudan Ka Kal-abé, duwán ágkémun din na ágpaluwaán din tô sábbad manubù na igpriso, agad sadan tô salinán katô mga Judio.] ¹⁸ Asal igpasábbadé dan langun igullaó, na mà dan, “Pamatayi nu ni manubù ni. Paluwà nu áknami si Barabas.”

¹⁹ Na, si Barabas tô igpriso su sikandin tô igpid katô mga manubù na igatu katô gobyerno tun ta lunsud ka Jerusalem, asta duwán igmatayan din.

²⁰ Kakalyag i Pilato na paluwaán din si Jesus. Purisu iguman din igkagiyan tô mga manubù na ilimud. ²¹ Asal igullaó sikandan, na mà dan, “Pamatayi nu! Papansali nu sikandin tun ta krus!”

²² Na, ikatállu igkagi si Pilato, na mà din, “Manan? Ándà palang madat na iglumu din! Ándà palang iglumu din na igkita ku na nángngà supakan asta matayan sikandin. Purisu palagpássán ku dád sikandin, asta paluwaán ku.”

²³ Asal maggát dan igullaó ka mabákkár, su kakalyag dan na pansalan sikandin tun ta krus ébô maté. Ikanpanalu dan ukít ka kóllaó dan. ²⁴ Purisu igruud si Pilato na tumanán din tô kakalyag dan. ²⁵ Igpaluwà din tô igpriso na igatu ka gobyerno asta igmaté ka mga manubù. Asal

si Jesus tô igbággé din tun ta mga sundalo ébô matayan, su tô gó tô kakalyag dan.

Igpansalan si Jesus tun ta krus

Luc 23:26-43; Mat 27:32-44; Mar 15:21-32; Juan 19:17-27

²⁶ Na, igpid katô mga sundalo si Jesus tikud tun ta balé i Pilato. Tun ta dalan na gukitan dan, isumaran dan si Simon na taga Cirene na mantu igdunggù tikud tun ta pabunganán. Igpírit dan sikandin igpatiang katô krus, asta igpatalundug dan sikandin ki Jesus.

²⁷ Marapung tô mga manubù na igtákkás ki Jesus, asta marapung tô mga gabayi na igpansággó tingód katô ranu dan kandin. ²⁸ Asal igsérê si Jesus, asta igkagi sikandin, na mà din, “Sikiyu na mga gabayi na taga Jerusalem, yakó ágsággó tingód katô kahirapan na igdunggù kanak. Asal sággó kó tingód katô kahirapan na matuman dumunggù ákniyu asta tun ta mga gabatà yu. ²⁹ Su dumunggù gó tô álló na kumagi tô mga manubù na kadayawan tô mga gabayi na dì ágbatà, dì ágpamasusu, asta dì ágpasusu! ³⁰ Tô álló tô, tumawar tô mga manubù tun ta mga pabungan, na mà dan, ‘Kanónór kó dini áknami, asta tambuni ké ébô maté ké.’* ³¹ Atin ka mahirap tô kókitan ku áknganni na manté pa tô kayu, tuu pa mahirap tô kókitan yu tun ta tapuri álló ka igangu dán tô kayu.”†

* **23:30** 23:30 Ahaán tô Oseas 10:8. † **23:31** 23:31 Tô kóbadan kani panunggingan, atin ka igsupakan si Jesus na ándà salà din, tuu pa madat tô supak na dumunggù tun ta mga Judio na duwán salà dan.

³² Duwán pagsik duwa tulisan na igpid katô mga sundalo ébô matayan duma ki Jesus. ³³ Tô igdunggù dan tun ta lugar na ánggadanán Bóngó-bóngó, igpansalan dan si Jesus tun ta krus, asta tô duwa tulisan, na tô sábbad dadan tun ta ibang din asta tô sábbad dadan tun ta kawanán din. ³⁴ Igdasal si Jesus tingód katô mga igpansal kandin tun ta krus, na mà din, “Ámmà, pasinsiyayi nu sikandan, su ándà dan kasóddóri ka ándin tô áglumun dan.”

Na, igripa tô mga sundalo ébô talad-taladán dan tô umpak din.† ³⁵ Igsállág tô ilimud mga manubù ki Jesus. Asal tô mga pangulu ka Judio igbuyas kandin, na mà dan, “Igtabangan din tô duma mga manubù ébô dì dan maté. Sállággán ta ka makatabang sikandin katô kandin sarili. Kitanán ta ka bánnal sikandin tô Mesiyas na igsalin ka Manama!”

³⁶ Igóróm-óróm pagsik tô mga sundalo. Igpadani dan tun kandin, asta igpénám dan sikandin ka bino na igbaláttan ka wayig. ³⁷ Igekagi sikandan, na mà dan, “Atin ka bánnal ka na Harì ka mga Judio, tabangi nu tô áknikó sarili!”

³⁸ Duwán pagsik igsulat na igtagù tun datas ta ulu i Jesus, na, “NI GÓ TÔ HARÌ KA MGA JUDIO.”

³⁹ Igbuyas-buyas tô sábbad tulisan na igpansalan madani ki Jesus, na mà din, “Atin sikuna tô Mesiyas, paluwà nu tô áknikó sarili asta sikami!”

⁴⁰ Asal igsapadan sikandin katô kadumaan din, na mà din, “Kailangan kamáddangan ka katô Manama, su magunawa tô supak áknita. ⁴¹ Nángngà tô

† **23:34** 23:34 Ahaán tô Salmo 22:18.

supak áknita, su igsulian ki gó tingód katô madat linumuwan ta. Asal sikandin, ándà palang madat linumuwan din.”

⁴² Igkagi sikandin, na mà din, “Jesus, atin ka mangulu ka, sampátta.”

⁴³ Igkagi si Jesus, na mà din, “Paminág nu ni kagin ku áknikó. Ni álló ni, dumuma ka kanak tun ta madigár góddóan ku.”

Inaté si Jesus

Luc 23:44-49; Mat 27:45-56; Mar 15:33-41; Juan 19:28-30

⁴⁴ Na, tô malássád dán tô álló, igmangittáng tô kaluwagan kani banuwa dalám ka tállu oras, § ⁴⁵ su ándà sánnang tô álló. Itángngà tô tabir* tun ta tángngaan katô templo. ⁴⁶ Na, igullaó si Jesus ka mabákkár, na mà din, “Ámmà, sarigán ku ni espiritu ku tun áknikó!”†

Pángnga igullaó sikandin, inaté.

⁴⁷ Na, tô igkita tô kapitan ka mga sundalo katô ilumu, igdurung din tô Manama, asta igkagi sikandin, na mà din, “Bánnal na ándà palang salà din!”

⁴⁸ Na, tô langun manubù na ilimud, tô igkita dan katô ilumu, igpanggulì dan, asta ágtagpukán dan tô kagpa dan tingód katô ranu dan. ⁴⁹ Asal tô langun rarak i Jesus asta tô mga gabayi na igtákkás kandin

§ **23:44** 23:44 Dalám ka tállu oras, ó sippang ka alas tres ka mapun. * **23:45** 23:45 Tô ánggadanan “tabir” iring na kurtina na tuu makáppal tun ta tángngaan katô templo ka Jerusalem. Itángngà tô tabir su ukit ka kamatayan i Jesus, mému gó makapadani tô langun manubù tun ta Manama. † **23:46** 23:46 Ahaán tô Salmo 31:5.

tikud tun ta Galilea, igtindág dan tun ta madiyù, asta igsállág dan tô ilumu.

Tô kalábbáng ki Jesus

Luc 23:50-56; Mat 27:57-61; Mar 15:42-47; Juan 19:38-42

⁵⁰⁻⁵¹ Na, duwán sábbad manubù na ánggadanan ki Jose na taga Arimatea tun ta probinsya ka Judea. Madigár manubù sikandin, nángngà tô áglumun din tun ta saruwan ka Manama, asta gi-man sikandin katô pagpangulu ka Manama. Agad sikandin tô sábbad ágtugállán tun ta mga ágtugállán ka Judio, asal ándà nunug sikandin katô madat plano katô mga kadumaan din na iglumu dan ki Jesus. ⁵² Igsadun si Jose tun ki Pilato, asta igpamuyù din tô lawa i Jesus ébô lábbángngán din. ⁵³ Igangé din tô lawa tikud tun ta krus, igtángngás din katô mapputi óggét, asta iglábbáng din tun ta áglábbángngan na mantu igkaliyan tun ta pangpang asta ándà pa lábbángngi. ⁵⁴ Masig dán sumalláp tô álló, asta simag tô álló ka kapaginawa.

⁵⁵ Na, igtalundug ki Jose tô mga gabayi na taganà igtákkás ki Jesus tikud tun ta Galilea, asta igkita dan tô lábbáng asta tô kapadággà katô lawa.

⁵⁶ Na, igpanggulì dan, asta igtaganà dan tô ássa-ássa mga pamammut na taguán tun ta lawa. Tô álló ka kapaginawa, igpaginawa dan, su tô gó é sugù ka Manama.

24

Inanté puman si Jesus

Luc 24:1-12; Mat 28:1-10; Mar 16:1-8; Juan 20:1-10

¹ Asal sállám ka Linggo, igsállám tô mga gabayi na igpid ka mga pamammut na igtaganà dan, asta igsadun dan tun ta iglábbángngan. ² Igkita dan na taganà ililid tô batu na igsagpáng. ³ Asal tô igahu dan, ándà lawa na ikita dan. ⁴ Na, isalábbuan dan tingód katô igkita dan, asta tiggô igpakita kandan tô duwa gamama na igumpak ka mapputi na ágséllà. ⁵ Imáddangan tô gabayi asta iglangkáb dan. Asal igkagi tô duwa gamama, na mà dan, “Yakó ágpamasak katô manté nit áglábbángnganan. Ándà dini sikandin, su inanté. ⁶ Sampát yu tô taganà igkagi din ákniyu tun ta Galilea. ⁷ Igkagiyan kó ikandin na kailangan bággén sikandin na Ig-pamanubù tun ta bállad katô masalà-salà mga manubù, pansalan sikandin tun ta krus ébô maté, asta manté puman sikandin tun ta ikatállu álló.”

⁸ Purisu isampáttan katô mga gabayi tô taganà igkagi i Jesus. ⁹ Igpanó dan tikud tun ta lábbáng, asta igulit dan kani langun tun ta sapulù sábbad (11) apostoles asta tun ta mga дума. ¹⁰ Tô mga gabayi tô, si Maria taga Magdala, si Juana, si Maria na innà i Santiago, asta duwán pa ássa mga gabayi. Sikandan tô igulit tingód katô langun na igkita dan tun ta mga apostoles. ¹¹ Asal kéman dan ka igimu-imu dád tô igkagi dan, asta ándà dan bánnal kandan. ¹² [Asal igpalaguy si Pedro igsadun tun ta lábbáng. Iggógó-kógó sikandin, igsállág tun dalám, asta igkita din tô mapputi óggét, asal ándà lawa na igkita din. Tô igulì sikandin, isalábbuan sikandin tingód katô ilumu.]

*Igpakita si Jesus tun ta duwa disipulu din
Luc 24:13-35; Mar 16:12-13*

¹³ Tô álló tô, duwán duwa disipulu i Jesus na igsadun tun ta lunsud ka Emmaus na mga sapulù sábbad (11) kilometro tikud tun ta Jerusalem. ¹⁴ Igpátóngkóé dan tingód katô langun na ilmu. ¹⁵ Róggun na igpátóngkóé dan, igpadani si Jesus, asta igtákkás kandan, ¹⁶ asal ándà dan ikakilala ka sadan sikandin. ¹⁷ Iginsà si Jesus, na mà din, “Ándin tô ágtóngkóán yu róggun igpanó kó?”

Igsódô tô duwa dan, asta iranu tô bónnóng dan. ¹⁸ Igtaba tô sábbad na ágngadanan ki Cleopas, na mà din, “Tun ta langun taga Jerusalem, sábbad nu dád tô ándà ikasóddór tingód katô ilmu áknganni.”

¹⁹ Igkagi si Jesus, na mà din, “Ándin tô ilmu?”

Igkagi sikandan, na mà dan, “Tô inému ki Jesus na taga Nazaret. Propeta sikandin, asta matulus tô langun na iglumu din asta igtinurù din tun ta saruwan ka Manama asta tun ta mga manubù. ²⁰ Tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta tô mga pangulu ka Judio igpammát kandin, asta igmatayan dan sikandin na igpansalan dan tun ta krus. ²¹ Asal igiman ké na sikandin tô makatábbus katô mga rubbad i Israel. Tállu dán álló tô iglabé. ²² Isalábbuan ké, su duwán mga kadumaan dé na gabayi na igsállám tun ta iglábbángngan kandin, ²³ asal ándà lawa din na igkita dan. Tô iguli dan, igulit dan áknami na igpakita kandan tô mga panaligan ka Manama na igkagi na inanté dán si Jesus. ²⁴ Duwán ássa mga kadumaan dé na igsadun tun ta lábbáng, asta tô igkita dan magunawa katô igulit katô mga gabayi. Asal ándà dan kitayi sikandin.”

²⁵ Igkagi si Jesus, na mà din, “Isalábbuanna ákniyu, su ándà kó pa bánnal katô langun na igkagi katô mga propeta ka Manama sayyan!
²⁶ Kailangan matayan pa tô Mesiyas iring katô ilmu dán tô ò pa matuman na duwán séllaán din tun ta langit.”

²⁷ Na, igpénagpát i Jesus tun kandan tô langun na igsulat tun ta kagi ka Manama tingód kandin, tikud tun ta igsulat i Moises asta katô langun propeta ka Manama sayyan.

²⁸ Tô madani dan dán tun ta lunsud na ágsadunan katô duwa disipulu, manayun pád si Jesus. ²⁹ Asal igpédu-édu dan kandin, na mà dan, “Dággà ka dini áknami, su igsalláp dán tô álló, asta masig dán dumukilám.”

Purisu igtákkás si Jesus kandan. ³⁰ Tô igiyambung dan, igkangé i Jesus tô pan, igpasalamat sikandin tun ta Manama, igtáppik-táppik din, asta igbággé din tun kandan. ³¹ Tákkô ikakilala dan na sikandin si Jesus. Asal inandà sikandin. ³² Igpatóngkóé sikandan, na mà dan, “Agud ta na iring na duwán ménit tun ta pusung ta tingód ka dayó ta róggun na igtóngkô sikandin áknita tun ta dalan, asta igpénagpát din áknita tô kagi ka Manama.”

³³ Na, tô oras tô, sékót dan iglónód tun ta Jerusalem. Igkita dan tô sapulù sábbad (11) mga disipulu i Jesus na ilimud, asta tô mga kadumaan dan. ³⁴ Igkagi tô mga manubù na ilimud, na mà dan, “Bánnal inanté dán puman tô Áglangngagán, asta igpakita sikandin ki Simon!”

³⁵ Na, igulit tō duwa disipulu tingód katō ilmu kandan tun ta dalan, asta tingód ka kakilala dan kandin dalám ka katáppik-táppik din katō pan.

Igpapanó i Jesus tō mga disipulu din

Luc 24:36-49; Mat 28:16-20; Mar 16:14-18; Juan 20:19-23; Lumu 1:6-8

³⁶ Róggun na igulit dan tō tingód katō igkita dan, igdunggù si Jesus na igtindág tun ta tángngaan dan, asta igkagi sikandin, na mà din, “Mólà pa ka duwán kasunayan yu.”

³⁷ Asal itingkámmád dan asta imáddangan dan, su kéman dan ka gimukud sikandin. ³⁸ Asal igkagi si Jesus kandan, na mà din, “Yakó ágkatanaan, asta yakó ágduwa-duwa. ³⁹ Sállág yu ni mga amù nit bállad ku asta nit paa ku, su bánnal sakán gó. Awid kó kanak ébô kasóddóran yu na ánnà a gimukud. Ándà lawa katō gimukud, asal duwán lawa ku na ágkitanán yu.”

⁴⁰ Na, igpakita i Jesus kandan tō bállad asta paa din. ⁴¹ Agad idayawan dan, asal iring na ándà dan bánnal na bánnal gó sikandin, su isalábbuan dan. Iginsà si Jesus, na mà din, “Duwán ágkannán yu kannun?”

⁴² Igbággayan dan sikandin ka sábbad abuk sáddà na igággang. ⁴³ Igtanggap i Jesus, asta igkan din tun ta saruwan dan.

⁴⁴ Igkagi si Jesus, na mà din, “Tō igduma a pa ákniyu dángngan tō ándà a pa kamaté, igkagi ku ákniyu na kailangan matuman tō langun tingód kanak na igsulat i Moises, asta katō mga propeta sayyan, asta tun ta libro ka Salmo.”

⁴⁵ Igpénagpát i Jesus kandan tô kóbadan katô kagi ka Manama na igsulat sayyan.

⁴⁶ Igkagi sikandin, na mà din, “Mà katô kagi ka Manama na kailangan matayan tô Mesiyas, asta manté puman sikandin tun ta ikatállu álló.

⁴⁷ Igpapidda ákniyu ébô mulit-ulit kó katô mga manubù tun ta langun banuwa na pasinsiyaan ka Manama tô mga salà dan ka rumákkád dan. Kailangan tumigkané kód mulit-ulit nit lunsud ka Jerusalem. ⁴⁸ Sikiyu tô ikakita kani langun, asta kailangan ulitán yu tun ta duma mga manubù.

⁴⁹ Papiddán ku dini ákniyu tô Ugis Espiritu na igtandô katô Ámmà ku. Asal angat kó pa kannun ta lunsud ka Jerusalem sippang ka matanggap yu tô Ugis Espiritu tikud tun ta langit.”

Ibatun si Jesus tun ta langit

Luc 24:50-53; Mar 16:19-20; Lumu 1:9-11

⁵⁰ Na, igpid si Jesus kandan, igpanó dan tikud tun ta Jerusalem, asta igsadun dan sippang tun ta Betania. Igtayó i Jesus tô bállad din, asta igdasal sikandin na tabangan dan ka Manama. ⁵¹ Róggun na igdasal sikandin, igtanangan din sikandan, asta ibatun sikandin tun ta langit. ⁵² Na, igpangadap dan kandin, asta igulì dan tun ta Jerusalem na duwán dayó dan. ⁵³ Inalayun dan ágsadun tun ta templo, asta ágdurungán dan tô Manama.

**Kagi Ka Manama
New Testament and Shorter Old Testament in
Tagabawa**

copyright © 2004 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tagabawa

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

New Testament and Shorter Old Testament

in Tagabawa

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-08-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

bb1b22b0-020d-5555-b0e4-517943a1ed25